

Medlemmer i Hábmer-Hamarøy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Onsdag 30. august 2023 kl 10.00

Møtested: Møterom Skogheim, Oppeid

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
19/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 05.juli 2023
20/23	Tredje gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak: Forvaltningsrevisjon vertskommunesamarbeid barnevern
21/23	Oppfølging av kommunestyrets vedtak: Forvaltningsrevisjon eiendomsforvaltning
22/23	Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Selvkost feiing
23/23	Revisors vurdering av egen uavhengighet
24/23	Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2020-2023
25/23	Fremdriftsplan og innspill til ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, perioden 2024-2027
26/23	Egenevaluering av kontrollutvalgets arbeid i perioden
27/23	Budsjett for kontroll og tilsyn 2024
28/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
29/23	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (tlf 41 21 20 00)

Oppeid, 24. august 2023

May Valle (s)
Leder kontrollutvalget

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 19/23

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 05.juli 2023

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 05. juli 2023

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 05. juli 2023 godkjennes.

Røkland, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – HÁBNERA - HAMARØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: Onsdag, 05. juli 2023, kl 11.00 – 13.45

Møtested: Møterom Polden, kommunehuset / Elektronisk Teams-møte

Saksnr.: 15/23-18/23

Til stede:

May Valle, leder
Johnny Langmo, nestleder
Päivi Alanen, medlem (Teams)

Forfall:

Asbjørn Ellingsen, medlem
Hanne Sofie Juntunen Jensen, medlem

Varamedlemmer:

Ingvald Sørensen for Asbjørn Ellingsen.
Lyktes ikke finne vara for Hanne Sofie Juntunen Jensen.

Øvrige:

Kommunedirektør Odd Børge Pedersen sak 16/23
Ordfører Britt Kristoffersen Løksa
Sekretær for kontrollutvalget Ronny Seljeseth, Salten kontrollutvalgsservice KO

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
15/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10.mai 2023
16/23	Oppfølging av kommunestyrets vedtak, PS 46/2023 Omdanning av Árran fra stiftelse til aksjeselskap
17/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
18/23	Eventuelt

15/23 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10.mai 2023

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. mai 2023 godkjennes.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. mai 2023 godkjennes.

16/23 Oppfølging av kommunestyrets vedtak, PS 46/2023 Omdanning av Árran fra stiftelse til aksjeselskap

Kommunedirektør Odd Børge Pedersen ga en innledende orientering og svarte på spørsmål fra utvalget. Ordfører Britt Kristoffersen Løksa var også til stede og tok ordet under saken.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak

Rapport til Hamarøy kommunestyre

Kontrollutvalget har undersøkt hvordan kommunestyresak 46/2023 «Omdanning av Árran fra stiftelse til aksjeselskap» er fulgt opp av kommunedirektøren etter kommunestyrets vedtak 15.06.2023. Bakgrunnen for dette er at kommunedirektøren i møte 22.06.2023 varslet at vedtaket ikke ville bli effektivt fordi det ikke var gitt anledning til utredning og at han derfor ba Árran forholde seg til formannskapets første vedtak i den videre oppfølging av saken. Kommunedirektøren har møtt i kontrollutvalgets møte 05.07.2023 for å redegjøre for saken.

Kontrollutvalget tar kommunedirektørs redegjørelse og ordførers opplysninger under møtet til orientering. Kontrollutvalget registrerer at gjennomføring av møtet har skapt usikkerhet om hvilket vedtak som er gjeldende i den aktuelle saken. Det ble opplyst at formannskapet i utgangspunktet er delegert myndighet til å avgi høringsuttalelser. Saksbehandler var ikke til stede i kommunestyret under behandling og vedtak av saken, og møtet ble avvirket over to dager. Dette skapte en uklarhet om kommunedirektørens videre håndtering av saken.

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å revidere eget reglement for hvordan kommunestyret og politiske organer behandler saker. Et oppdatert reglement vil kunne bedre

samhandling mellom kommunestyre og administrasjon. Reglementet må klargjøre hvordan kommunedirektørens utredningsplikt skal forstås og hvordan kommunestyre og kommunedirektør følger opp en sak som ikke kan iverksettes uten ugrunnet opphold.

Vedtaket oversendes kommunestyret til oppfølging.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rapport til Hamarøy kommunestyre

Kontrollutvalget har undersøkt hvordan kommunestyresak 46/2023 «Omdanning av Árran fra stiftelse til aksjeselskap» er fulgt opp av kommunedirektøren etter kommunestyrets vedtak 15.06.2023. Bakgrunnen for dette er at kommunedirektøren i møte 22.06.2023 varslet at vedtaket ikke ville bli effektivert fordi det ikke var gitt anledning til utredning og at han derfor ba Árran forholde seg til formannskapetets første vedtak i den videre oppfølging av saken. Kommunedirektøren har møtt i kontrollutvalgets møte 05.07.2023 for å redegjøre for saken.

Kontrollutvalget tar kommunedirektørs redegjørelse og ordførers opplysninger under møtet til orientering. Kontrollutvalget registrerer at gjennomføring av møtet har skapt usikkerhet om hvilket vedtak som er gjeldende i den aktuelle saken. Det ble opplyst at formannskapet i utgangspunktet er delegert myndighet til å avgi høringsuttalelser. Saksbehandler var ikke til stede i kommunestyret under behandling og vedtak av saken, og møtet ble avvirket over to dager. Dette skapte en uklarhet om kommunedirektørens videre håndtering av saken.

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å revidere eget reglement for hvordan kommunestyret og politiske organer behandler saker. Et oppdatert reglement vil kunne bedre samhandling mellom kommunestyre og administrasjon. Reglementet må klargjøre hvordan kommunedirektørens utredningsplikt skal forstås og hvordan kommunestyre og kommunedirektør følger opp en sak som ikke kan iverksettes uten ugrunnet opphold.

Vedtaket oversendes kommunestyret til oppfølging.

Protokolltilførsel fra Ingvald Sørensen:

Kommunedirektøren har ifølge kommuneloven en utredningsplikt og den er spesielt viktig i saker som kan påføre kommunen store utgifter. Tidligere drift av Árran har vist at det har vært store økonomiske utfordringer. Kommunedirektørens uttalelse i etterkant av kommunestyrets vedtak viser at han tar sin jobb på alvor.

Kravet om at saken skal behandles av kontrollutvalget er derfor unødvendig.

17/23 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Protokoll fra representantskapsmøter i Salten kommunerevisjon IKS og Salten kontrollutvalgsservice KO. Ordinære saker. I møtet for Salten kontrollutvalgsservice ble det vedtatt å søke etablert en formalisert avtale mellom kontrollutvalg og revisjon, som mangler i

dag. En slik avtale vil blant annet avklare omfang av og frister for leveranse.

Kontrollutvalgsekretariatet har startet arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderinger for å identifisere hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll neste valgperiode. Det er gått ut spørreundersøkelse til kommunedirektør, ordfører og representant for opposisjonen. I neste kontrollutvalgsmøte vil kontrollutvalget gis mulighet til å besvare tilsvarende undersøkelse.

18/23 Eventuelt

Ingen flere saker fremmet for behandling.

Oppeid, den 05. juli 2023

Ronny Seljeseth
Referent.

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Hamarøy kommunestyre, ordfører og kommunedirektør

SAK 20/23

Tredje gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak: Forvaltningsrevisjon vertskommunesamarbeid barnevern

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, oktober 2021: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barnevernstjenesten (utdrag)
- Saksfremlegg fra kontrollutvalgets sak 40/21: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barnevernstjenesten
- Hamarøy kommune, 22.08.2022. Svar fra kommunalleder. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22.
- Hamarøy kommune v/kommunalleder, 31.03.2023. Notat. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget har ved flere anledninger fulgt opp rapport fra forvaltningsrevisjonen Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten. Dette er tredje gangs oppfølging etter ordinær behandling.

Rapport behandlet av kommunestyret i møte 16.juni 2022 sak 46/22 med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barnverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens 7 anbefalinger.*
3. *Kommunestyret vil spesielt trekke frem følgende anbefalinger fra rapporten*
  - a. *At det utarbeides skriftlige mål for barneverntjenesten (anbefaling 1)*
  - b. *At det lages nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. (anbefaling 2)*
  - c. *Tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. (anbefaling 6)*

4. Kommunestyret ber kontrollutvalget gjennomføre oppfølging av kommunestyrets vedtak innen mai 2022.

Rapporten konkluderte den gang at Hamarøy kommune i noen grad følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune og at Bodø kommune i nokså stor grad leverer tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.

Kontrollutvalgets første oppfølging:

Kontrollutvalget gjorde første gangs oppfølging av vedtaket i sitt møte 22.08.2022, der administrasjonen ved kommunalsjef var til stede for å gi utvalget en orientering. Vedlagt er skriftlig redegjørelse som den gang ble gitt. Kontrollutvalget gjorde så følgende vedtak:

1. *Kontrollutvalget har i medhold av Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/2021 Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten.*
2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at administrasjonen har gjennomført oppfølgingsmøter med vertskommunen der tematikken i forvaltningsrevisjonen blant annet har vært berørt. Samarbeidsavtalen er under revidering. Det er hittil ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*
3. *Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i et senere møte i 2023.*
4. *Kontrollutvalgets vedtak, vedlagt notatet Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22, oversendes kommunestyret til orientering.*

Kontrollutvalgets andre oppfølging:

Andre oppfølging skjedde i møte 10.05.2023. Det ble da mottatt oppdatert notat fra kommunalleder datert 31.03.2023 (vedlagt saken).

Kontrollutvalgets vedtak:

1. *Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.*
2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det fremdeles jobbes med anbefalingene i rapporten, og at oppfølging særlig knyttes til revidering av samarbeidsavtalen med vertskommunen. Denne ventes ferdig innen utgangen av juni 2023.*
3. *Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i planlagt møte i august 2023. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse knyttet til hver av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonsrapporten så snart det lar seg gjøre.*
4. *Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.*

Vurderinger:

Vurdering av hvordan rapporten har vært fulgt opp har i stor grad vært tuftet på fremdriften med revidering av samarbeidsavtalen, som har tatt lengre tid enn forespeilet. Kontrollutvalget må vurdere om anbefalingene i rapporten og kommunestyrets vedtak er fulgt opp i tilstrekkelig grad til at saken kan lukkes, eller om det fremdeles trengs mer tid. Rapporten viser ikke særskilt alvorlige avvik som tilsier at utvalget nødvendigvis bør ha tettere oppfølging, men samtidig bør utvalget i det minste få forelagt en revidert avtale før man kan konkludere med å lukke saken. De skriftlige redegjørelsene så langt har dessuten vært noe mangelfull knyttet til anbefalingene i rapporten:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, er bedt om møte i kontrollutvalget for å redegjøre om den videre oppfølgingen siden siste oppdatering. I tråd med møtets vedtak er det ikke påkrevd med skriftlig notat også til dette møtet, men at denne oversendes så snart det lar seg gjøre, og at det da gis en punktvis oppdatering knyttet til hver av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonsrapporten.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at .....
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Røkland, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

2

Forvaltningsrevisjon

***Vertskommunesamarbeidet
om barneverntjenesten***

Hamarøy kommune

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en forvaltningsrevisjon om vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i Hamarøy kommune. Formålet har vært å belyse hvordan Hamarøy kommune følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten, og om Bodø kommune som vertskommune leverer tjenester i henhold til vertskommuneavtalen. Revisjonen har undersøkt områdene kvalitet, samarbeid og rapportering.

Prosjektet har tatt utgangspunkt i følgende problemstilling:

- *I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?*

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju med relevante informanter. Vi har analysert dokumenter og statistikk, gjennomgått rutiner og planer, samt intervjuet ansatte i begge kommunene. Revisor har også hatt kontakt med noen utvalgte samarbeidsaktører.

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten.

og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

nødvendig med tilstrekkelig informasjon til de folkevalgte. Revisor sin vurdering er at orienteringen bør protokollføres.

Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

3.2 Konklusjon og anbefaling

3.2.1 Konklusjon

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten, og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

3.2.2 Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

SAK 40/21

Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
17.11.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 21. oktober 2021; Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeidet om barnevernstjenesten

Bakgrunn for saken:

Forvaltningsrevisjonen har sin bakgrunn i kommunestyrets vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, med følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon:

1. Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging – 2020 (kontrollutvalget 11.2.21)
2. Barnevern – 2021 (kontrollutvalget 17.11.2021)
3. Eiendomsforvaltning 2022
4. Samisk språkforvaltning - 2023

Videre har revisjonen bakgrunn i kontrollutvalgets bestilling 4.06.2021, sak 16/21.

Formålet med undersøkelsen på dette området har vært å få svar på hvordan vertskommunesamarbeidet med barneverntjenesten i Bodø fungerer.

Følgende problemstilling har vært undersøkt i denne revisjonen:

I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Det er lagt til grunn vurderinger i forhold til følgende forhold:

- Samarbeidsavtalen
- Økonomi, rapportering
- Rutiner
- Leveranse, rapportering/oppfølging
- Kommunikasjon
- Forventningsavklaring
- Evaluering

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a Kommunens retningslinjer, reglementer og rutiner, Kommuneloven, Forvaltningsloven, Barnevernloven med forskrifter, og alminnelig praksis på området. En fullstendig utledning av revisjonskriteriene finnes i rapportens kapittel 2, med 15 revisjonskriterier.

Revisjonen er gjennomført ved intervjuer med Bodø kommunes barnevernleder, nestleder og fagleder ved tjenestens avdeling Hamarøy. Videre er Hamarøy kommunes kommunalleder oppvekst, og konstituert/assisterende kommunedirektør. Det er også gjennomført dokumentanalyse.

Revisors funn og vurderinger: I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Revisjonskriterium 1: Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har vedtatte mål og planer for barneverntjenesten, mens Hamarøy kommune ikke har det.

Revisjonskriterium 2: Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten for de områdene som er etterspurt.

Revisjonskriterium 3: Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 4: Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune ikke har tilstrekkelig bemanning i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune.

Revisjonskriterium 5: Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.
Revisors vurdering: Revisor finner at de ansatte i barneverntjenesten som leveres fra Bodø kommune til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Revisjonskriterium 6: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomgår bekymringsmeldinger innen en uke.

Revisjonskriterium 7: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomfører undersøkelser innen tre måneder.

Revisjonskriterium 8: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune har tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, men at det er noen unntak. Barneverntjenesten evaluerer tiltaksplanene, men ikke alltid innenfor rutinen om hver tredje måned.

Revisjonskriterium 9: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune ikke har gjennomført minimum fire besøk i året for alle barn i fosterhjem. Barneverntjenesten har heller ikke sørget for at alle barn i fosterhjem har fått minimum fire tilsynsbesøk i året.

Revisjonskriterium 10: Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har tilstrekkelige tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Revisjonskriterium 11: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.
Revisors vurdering: Revisor merker seg at barneverntjenesten ikke har kontaktpersoner og samarbeidsavtaler med alle samarbeidsinstansene i Hamarøy kommune. Revisor sin vurdering er at samarbeidet burde være mer formalisert. Informasjonen kan med fordel inngå i årsplanen. (...) Faglederen sitt forslag om møter med alle ledere på samme nivå i kommunen kan være en god måte å få i gang et bedre tverrfaglig samarbeid. Det vil gi barneverntjenesten en arena til å formidle hva de arbeider med, og komme tettere på de kommunale enhetene. Det er også viktig å inkludere eksterne enheter som politi, krisesenter og familievernkontor. (...) Revisor legger til grunn at barneverntjenesten i Bodø kommune samarbeider med andre sektorer og forvaltningsnivå, men arbeidet kan med fordel være mer formalisert.

Revisjonskriterium 12: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Revisors vurdering: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune har etter revisors forståelse bidratt til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak. Barneverntjenesten burde etter revisor vurdering få på plass en rutine for utarbeidelse av individuell plan, og Hamarøy kommune bør arbeide videre med forankringen av sin rutine i de ulike avdelingene.

Revisjonskriterium 13: Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har utarbeidet årlig rapport om barneverntjenesten, og levert den til Hamarøy kommune. Rapporteringen bør være tett koblet opp til vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 14: Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune og Bodø kommune har ikke gjennomført en evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisjonskriterium 15: Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.

Revisors vurdering: Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

Revisors anbefalinger:

Revisor konkluderer som følger i rapporten: «*Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*»

På bakgrunn av undersøkelsene anbefaler revisor at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport som samsvarer med bestillingen.

Rapporten får frem at barnevernstjenesten ivaretar kompetansekrav til ansatte, og at tjenesten har på plass rutiner og lovpålagt internkontroll. Videre viser rapporten at lovbestemte frister for å undersøke saker overholdes.

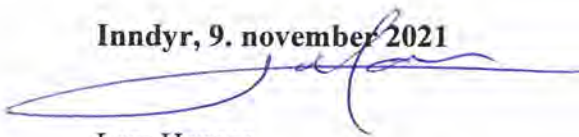
På den noe mer negative siden viser rapporten også at det er utfordringer for å få på plass samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer. I tillegg viser revisor til at Hamarøy kommune mangler rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen, og at avtalen så langt ikke er evaluert.

Rapporten får frem forbedringsmuligheter, og der hvor dette er relevant har revisor gitt anbefalinger til slike forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil trekke frem .....

Inndyr, 9. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22

Strategisk ledergruppe har hatt møte med leder for Bodø barnevern og fagleder for barnevernet i Hamarøy den 06.04.22 for drøfting av barnevernets årsrapport for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Videre har strategisk ledergruppe hatt et nytt møte den 19.04.22. Agenda for møtet var å drøfte årsrapporten for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Utfordringer i barnevernet: Samarbeid over sektorene

Barnevernsreformen

Forvaltningsrevisjonen

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Hamarøy kommune skal holde et seminar 04. og 05. oktober med tema opplysningsplikt, avvergingsplikt og meldeplikt for alle som jobber med barn i Hamarøy kommune.

På møtet ble det enighet om at denne gruppa møtes en gang pr. kvartal.

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23

Viser til redegjørelse i kontrollutvalget 22.08.22

Hamarøy kommune har arrangert et seminar den 04. – 05.10.22 med tema meldeplikt, avvergingplikten og forebygging. Seminaret var det barnevernet som hold. Seminaret var over to dager med samme innhold til sammen var det om lag 140-150 kommunalt ansatte som fulgte seminaret.

Leder for barnevernet deltok i kommunestyre den 27.10.23 hvor leder orientert om barnevernets arbeid.

Årsrapporten fra barnevernet mottok kommunen den 20.03.23 denne er ikke behandlet i strategisk ledelse.

Barnevernet følger fortløpende opp bemanningen og gjør det som kan forventes (rekrutterer). Det er imidlertid store utfordringer ift rekruttering i alle mindre kommuner, noe dere vel er godt kjent med.

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet. Prosessen har tatt sin tid grunnet drøftinger med advokat, men forventes ferdig innen utgangen av april - 23.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer, men her er det snakk å forebygge at omsorgssituasjonen til barn i Hamarøy ikke utvikler seg slik at det blir behov for barneverntiltak. Kommunen jobber for å få på plass en oppvekstplan, men dette er en stor og omfattende jobb.

SAK 21/23

Oppfølging av kommunestyrets vedtak: Forvaltningsrevisjon eiendomsforvaltning

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 18.05.2022: Rapport forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning Hamarøy kommune (utdrag; sammendrag og konklusjon og anbefalinger)
- Hamarøy kontrollutvalg, 25.05.2022, saksfremlegg sak 11/22. Rapport forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning.

Bakgrunn for saken:

Rapport fra forvaltningsrevisjon om eiendomsforvaltningen i kommunen ble behandlet av kommunestyret i møte 16.juni 2022 sak 47/22 med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber om å få utarbeidet en eiendomsforvaltningsplan med fokus på forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygningsmasse. Kommunedirektøren bes merke seg spesielt rapportens anbefalinger om:*
  - a. *i samarbeid med kommunestyret utarbeide og vedta mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunen.*
  - b. *prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger.*
  - c. *i samarbeid med politisk nivå utarbeide en langtidsplan for eiendomsforvaltningen i kommunen.*
  - d. *utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.*
  - e. *utarbeide en rutine og elektronisk system som sikrer en felles kommunal plattform for innmelding av brukerbehov og tilbakemelding på at disse er utført.*
3. *Kommunestyret vil i tillegg trekke frem at brukermedvirkning bør komme med som en del av kommunens eiendomsforvaltning.*

4. *Kommunedirektøren bes om å følge dette opp, og vurdere fremtidig organisering av stiftelsens bygningsmasse og annen kommunal bygningsmasse med samme formål. Dette vil også være et naturlig tema/punkt i kommunens eierskapsmelding.*

Rapporten konkluderte den gang at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger, noe som bør tilsi særlig oppfølging og oppmerksomhet fra kontrollutvalgets side. I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak fra forvaltningsrevisjon følges opp.

På bakgrunn av at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om møte i kontrollutvalget kl 10.50 for å redegjøre om den oppfølging vedtaket har fått fra administrasjonens side. Det er også bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen oversendes til sekretariatet innen 22.08.2023, slik at den kan sendes utvalgets medlemmer i forkant av møtet. I tillegg er det opplyst at kontrollutvalget kan ha ønske om å stille spørsmål i tilknytning til saken.

Skriftlig redegjørelse fra administrasjonen er ikke mottatt ved utsendelse av sakspirene og vil ettersendes når den kommer sekretariatet i hende.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 47/22 Forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer .....
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

Eiendomsforvaltning

Hamarøy kommune

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i denne undersøkelsen tatt for oss eiendomsforvaltningen i Hamarøy kommune. Formålet med prosjektet har vært å belyse om Hamarøy kommune har et rasjonelt dokumenterbart system, for vedlikehold av bygg, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide bygningsmasse.

I tillegg har vi sett på om det formelle forhold som skaper utfordringer med nødvendig oppfølging av bygningsmassen til boligstiftelsene.

I undersøkelsen har vi forsøkt å svare ut følgende problemstillinger:

1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?
2. Hvordan ivaretar kommunens avtaler med boligstiftelsene kommunens behov for rasjonell byggforvaltning?

Kommunens administrasjon har vært en god samarbeidspartner gjennom prosjektet.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier og intervju og samtaler med en rekke personer som har vært involvert i prosessen.

Undersøkelsen er avgrenset til å se på forvaltning av bygninger med hovedvekt på vedlikehold og system.

For den første problemstillingen konkluderer vi med at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Hamarøy kommune har gjort forsøk på å få på plass mål og strategier for eiendomsforvaltningen. De har ikke fått med seg kommunestyret på å arbeide fram dette og har siden 2019 ikke hatt klare mål og strategier for eiendomsforvaltningen.

Prosjektrapporten fra 2019/2020 gir en relativt god oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet for kommunens bygningsmasse. Den største utfordringen er at de ikke pr dags dato jobber systematisk med å oppdatere denne oversikten.

Basert på dagens arbeidsoppgaver er kompetansen i avdelingen tilstrekkelig, men de har jo et ønske om å arbeide mer planmessig og bør tenke på framtidige behov og sette opp en kompetanseplan som de mangler i dag. Kapasiteten til å ivareta vedlikeholdsbehovet er for lav og de må prioritere å få gjennomført tiltak som reduserer utgiftene og arbeidsbyrden slik som avhending av ubenyttede bygninger. Organiseringen står i forhold til ansvarsforhold, men de mangler formelle stillingsinstrukser.

Revisor har ikke funnet at det gjennomføres systematisk rapportering som setter kommunestyret i stand til å prioritere ressursene.

Helse og velferd som den største melderer av brukerbehov er i hovedsak fornøyd med oppfølgingen av umiddelbare behov. De har ikke noe fast system for innmelding. Og systemet de har i dag gir dårlige muligheter for planmessig og systematisk arbeid med brukerbehov.

For den første problemstillingen konkluderer vi med at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

<p>For den andre problemstillingen oppsummerer vi med at kommunens avtaler med boligstiftelsene i stor grad ivaretar kommunens behov for rasjonell byggforvaltning.</p>

Kommunens skriftlige leieavtale med Hamarøy Kommunale Boligstiftelse mangler. Her bør det på bakgrunn av kjennskap til innhold kunne forfattes en ny avtale med tilsvarende innhold.

Når det gjelder Austre Hamarøy Boligstiftelse er leieavtalen klar på at vedlikeholdet er stiftelsens ansvar.

Anbefalinger

På denne bakgrunn har revisjonen gitt Hamarøy kommune følgende anbefalinger:

Hamarøy kommune bør:

- i samarbeid med kommunestyret utarbeide og vedta mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger.
- i samarbeid med politisk nivå utarbeide en langtidsplan for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
- utarbeide en rutine og elektronisk system som sikrer en felles kommunal plattform for innmelding av brukerbehov og tilbakemelding på at disse er utført.
- i samarbeid med Hamarøy kommunale boligstiftelse sørge for en ny leiekontrakt som avspeiler de reelle avtalevilkårene.

3.1 Konklusjon og anbefaling

3.1 Oppsummering og konklusjoner

1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Revisor konkluderer med at:

Hamarøy kommune har i liten grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Hamarøy kommune har gjort forsøk på å få på plass mål og strategier for eiendomsforvaltningen. De har ikke fått med seg kommunestyret på å arbeide fram dette og har siden 2019 ikke hatt vedtatte klare mål og strategier for eiendomsforvaltningen.

Prosjektrapporten fra 2019/2020 gir en relativt god oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet for kommunens bygningsmasse. Den største utfordringen er at de ikke pr dags dato jobber systematisk med å oppdatere denne oversikten og vedlikeholdsbehov må prisjusteres på bakgrunn av prisveksten i perioden.

Basert på dagens arbeidsoppgaver er kompetansen i avdelingen tilstrekkelig, men de har jo et ønske om å arbeide mer planmessig og bør tenke på framtidige behov og sette opp en kompetanseplan som de mangler i dag. Kapasiteten til å ivareta vedlikeholdsbehovet er for lav og de må prioritere å få gjennomført tiltak som reduserer utgiftene og arbeidsbyrden slik som avhending av ubenyttede bygninger. Organiseringen står i forhold til ansvarsforhold, men de mangler formelle stillingsinstrukser.

Revisor har ikke funnet at det gjennomføres systematisk rapportering som setter kommunestyret i stand til å prioritere ressursene.

Helse og velferd som den største melderer av brukerbehov er i hovedsak fornøyd med oppfølgingen av umiddelbare behov. De har ikke noe fast system for innmelding av brukerbehov. Systemet de benytter i dag gir beskjedene muligheter for planmessig og systematisk arbeid med brukerbehov.

2. Hvordan ivaretar kommunens avtaler med boligstiftelsene kommunens behov for rasjonell byggforvaltning?

Revisor oppsummerer med at:

Kommunens avtaler med boligstiftelsene ivaretar i stor grad kommunens behov for rasjonell byggforvaltning.

Kommunens skriftlige leieavtale med Hamarøy Kommunale Boligstiftelse mangler. Her bør det på bakgrunn av kjennskap til innhold kunne forfattes en ny avtale med tilsvarende innhold ut fra dagens behov.

Når det gjelder Austre Hamarøy Boligstiftelse er leieavtalen klar på at vedlikeholdet er stiftelsens ansvar.

3.2 Anbefalinger

Hamarøy kommune bør:

- i samarbeid med kommunestyret utarbeide og vedta mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger.
- i samarbeid med politisk nivå utarbeide en langtidsplan for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
- utarbeide en rutine og elektronisk system som sikrer en felles kommunal plattform for innmelding av brukerbehov og tilbakemelding på at disse er utført.
- i samarbeid med Hamarøy kommunale boligstiftelse sørge for en ny leiekontrakt som avspeiler de reelle avtalevilkårene.

4 Kommunedirektørens kommentar

4.1 Bemerkninger til kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektøren fikk rapporten til høring med 14 dagers frist og hadde fram til 13. mai for å komme med sine kommentarer. Revisor mottok høringsuttalelsen 17. mai. 22.

Kommunedirektøren kommenterer svært kort, men gir uttrykk for at rapporten vil bli benyttet som et verktøy for bedring.

Uttalelsen har ikke ført til endringer i rapporten.

Uttalelsen ligger vedlagt i vedlegg 1 til rapporten.

6 Vedlegg

Vedlegg 1. Hørings svar fra kommunedirektøren

Rapporten er gjennomgått av kommunedirektøren og jeg har ingen videre kommentarer til rapporten nå. Rapporten vil være et verdifullt kunnskapsgrunnlag til det videre arbeid med å utvikle en effektiv eiendomsforvaltning i Hamarøy kommune.

Odd-Børge Pedersen

Håldadusoajvve-Kommunedirektør

SAK 11/22

Rapport forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.05.2022

Vedlegg:

1. Salten kommunerevisjon IKS, 18.05.2022: Rapport forvaltningsrevisjon: Eiendomsforvaltning

Bakgrunn for saken:

Forvaltningsrevisjonen har sin bakgrunn i kommunestyrets vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, med følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon:

1. Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging – 2020 (kontrollutvalgets sak 03/21, kommunestyret sak 22/2021)
2. Barnevern – 2021 (kontrollutvalgets sak 40/21, oversendt kommunestyret november 2021 – så langt ikke behandlet)
3. **Eiendomsforvaltning** 2022 (til behandling i inneværende sak)
4. Samisk språkforvaltning - 2023

Videre har revisjonen bakgrunn i kontrollutvalgets bestilling 10.11.2021, sak 41/21.

I henhold til prosjektplan (revidert prosjektplan 26.02.2022) er formålet med undersøkelsen «å belyse om Hamarøy kommune har et rasjonelt system, for vedlikehold av bygg, som er

egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide bygningsmasse.»

Følgende problemstillinger har vært undersøkt i denne revisjonen:

1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?
2. Hvordan ivaretar kommunens avtaler med boligstiftelsene kommunens behov for rasjonell byggforvaltning?

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a Kommuneloven, Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner, veiledninger, standarder, kommunens egne retningslinjer og reglementer. En fullstendig utledning av revisjonskriteriene finnes som vedlegg 2 til rapporten (s 40-44)

Konkret er det utledet følgende revisjonskriterier:

Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.

Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.

Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

Revisjonen er gjennomført ved intervjuer med Kommunalleder Samfunnsutvikling, Leder for eiendom og kommunalteknikk, Eiendomsforvalter og Driftsleder. I tillegg er det gjennomført dokumentanalyse.

Revisors funn og vurderinger: 1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Revisors funn og vurderinger i tilknytning til det enkelte revisjonskriterium:

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha klare mål og strategi for vedlikehold av kommunens bygningsmasse

Det foreligger ikke overordnede målsetninger og strategier, og heller ingen formelle rutiner for hvordan arbeidet på området skal gjennomføres. Det er satt i gang et arbeid for å få vedtatt mål og strategier, men dette er ikke klart for behandling i kommunestyret foreløpig. Sett i forhold til vedlikehold definert som å «*oppretholde bygningskvaliteten på et fastsatt nivå*», er

det revisors vurdering at *«Kommunestyret bør selv fastsette dette nivået. Dette vil kunne bidra til en forventningsavklaring både for brukerne av bygningene og bygningsavdelingen.»*

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.

Etter revisors vurdering har kommunen en relativt oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet til kommunens bygninger. Kommunen mangler imidlertid et system og rutiner for å oppdatere denne oversikten. Programmet Facilit som kommunen har, er etter revisors vurdering egnet til å ivareta internkontroll på dette området. *«For at dette skal fungere over tid og en skal oppnå fullt utbytte av programmet må en ha rutiner for å innhente og oppdatere data i programmet»*

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Etter revisors vurdering har avdelingen tilstrekkelig kompetanse, men mener kommunen bør *«ha en tanke om å bedre kompetansen i avdelingen på sikt, ikke minst med tanke på kartlegging og analyse av bygninger for å hente inn data til Facilit»*. Kriteriet er dermed delvis oppfylt.

Revisjonskriterium: Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.

Etter revisors vurdering finnes det ikke formelle rutiner for systematisk rapportering av tilstand og vedlikeholdsetterslep. *«Det er også en utfordring at avdelingens forsøk på å be om økte midler i budsjettet stanses allerede før budsjettet legges fram for kommunestyret. Heller ikke slike behov kommer fram til de som skal prioritere ressursene» (...)* Dette er svært uheldig ettersom dette er den viktigste kanalen for å få det politiske nivået med seg på viktigheten av gode langtidspaner og godt planmessig vedlikehold.»

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

Kommunen har ikke rutiner på dette området. Revisors vurdering er at *«særlig på dette området et behov for å få samlet framtidige og løpende behov i et og samme system slik at en kan prioritere riktig å ta ting i riktig rekkefølge slik at en får mer ut av ressursene en har»*

Revisors funn og vurderinger: 2. Hvordan ivaretar kommunens avtaler med boligstiftelsene (Østre Hamarøy kommunale boligstiftelse og Hamarøy kommunale boligstiftelse) kommunens behov for rasjonell byggforvaltning?

Problemstillingen er i utgangspunktet deskriptiv, og dermed uten revisjonskriterier. Men revisor har gjort en vurdering av om avtalene gir en klar ansvarsfordeling når det gjelder oppfølging av bygningsmassen til boligstiftelsene.

Når det gjelder Hamarøy kommunale boligstiftelse får revisor opplyst fra Eiendomsforvalteren at *det er veldig liten vilje til å ordne det løpende vedlikeholdet. «De har penger, men de er ikke villige til å sette noen til å ordne disse tingene»* Revisor viser til at

«Kommunens skriftlige leieavtale med Hamarøy Kommunale Boligstiftelse mangler. Her bør det på bakgrunn av kjennskap til innhold kunne forfattes en ny avtale med tilsvarende innhold»

Revisor har gjennomgått leieavtalen mellom Austre Hamarøy Boligstiftelse og kommunen. Denne har bestemmelser om utleiers og leietakers ansvar. Stiftelsen som utleier har ansvar for vedlikehold av bygninger og felles tekniske innretninger/kabler.

Revisors konklusjon og anbefalinger:

Problemstilling 1 konkluderes med at:

Hamarøy kommune har i liten grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Problemstilling 2 konkluderes med at:

Kommunens avtaler med boligstiftelsene ivaretar i stor grad kommunens behov for rasjonell byggforvaltning.

På bakgrunn av undersøkelsene anbefaler revisor at Hamarøy kommune bør:

- i samarbeid med kommunestyret utarbeide og vedta mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger.
- i samarbeid med politisk nivå utarbeide en langtidsplan for eiendomsforvaltningen i kommunen.
- utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
- utarbeide en rutine og elektronisk system som sikrer en felles kommunal plattform for innmelding av brukerbehov og tilbakemelding på at disse er utført.
- i samarbeid med Hamarøy kommunale boligstiftelse sørge for en ny leiekontrakt som avspeiler de reelle avtalevilkårene.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport som gjelder Eiendomsforvaltning i samsvar med bestillingen.

Rapporten får frem at kommunen bare i «*liten grad*» har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Det er bl.a vist til at det mangler overordnede målsetninger og strategier på dette området, men også at det ikke er på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger. De to nevnte forholdene vil normalt være en forutsetning for en rasjonell drift med prioritering etter behov.

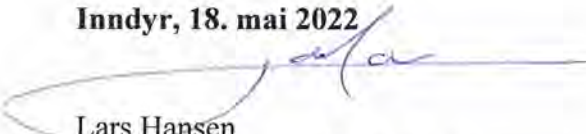
Videre får rapporten frem at kommunens avtaler med boligstiftelsene i stor grad ivaretar kommunens behov for rasjonell byggforvaltning.

Rapporten får frem forbedringsmuligheter, og der hvor dette er relevant har revisor gitt anbefalinger til slike forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.

Inndyr, 18. mai 2022

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 22/23**Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Selvkost feiing****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
30.08.2023**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS, 30.06 2023: Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen
- Hamarøy kommune, 31.07.2023. Forenklet etterlevelseskontroll for 2022 på selvkostområdet "Feiing"

Bakgrunn for saken

I kontrollutvalgets sak 33/22 *Orienteringer fra revisjon og sekretariat*, ble utvalget informert om at revisor hadde valgt ut selvkost feiing som tema for årlig etterlevelseskontroll.

Kommuneloven § 24-9 stiller krav til kontroll med kommunens økonomiforvaltning, ut over den kontroll som skjer ved ordinær regnskapsrevisjon:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til Rådmannen, om resultatet av kontrollen.

Kontrollutvalget skal i henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 «*påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.*»

Kontrollen blir gjort gjeldende fra regnskapsåret 2022, og revisor skal rapportere resultatet fra sin etterlevelseskontroll innen 30. juni 2023. Formålet med kontrollen er å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak innen økonomiforvaltningen.

Revisors funn:

Revisor har laget følgende problemstillinger:

- a) Har Hamarøy kommune en lokal vedtatt forskrift iht gjeldende lovverk?
- b) Utarbeides budsjettkalkyle for selvkost på feiing hos Salten Brann IKS?
- c) Følger Hamarøy kommune budsjettkalkylen fra Salten Brann for selvkost på feiing jfr veileder H-2465 pkt 6.2? (beregningsgrunnlaget ved egenregi)
- d) Handteres over/underskudd på feiing iht lov/forskrift?

Følgende er undersøkt av revisor:

- Er lokal forskrift fastsatt av kommunestyret?
- Hvor stort er beløpet på selvkostkalkylen fastsatt av Salten Brann IKS
- Er det differensierte beløp på bolig med fyringsanlegg og fritidsbolig med fyringsanlegg?
- Hvor stort er beløpet som innbyggerne med bolig/fritidsbolig med fyringsanlegg faktureres fra Hamarøy kommune?
- Utlignes over/underskudd? jfr 5 års syklus iht veileder H-2465 pkt 11.2 og 11.3

Vedlagt saken er revisors uttalelse datert 23. august 2023 etter gjennomført kontroll. Funnene av kontrollen viser at det er vedtatt lokal forskrift og at det utarbeides budsjettkalkyle hos Salten Brann, men at kommunen har en utfordring med å følge budsjettkalkylen fra Salten Brann korrekt samt en utfordring med håndteringen av over-/underskudd.

Revisor skriver følgende i sin konklusjon:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på at Hamarøy kommune har en utfordring ift å etterleve bestemmelsene i kommuneloven § 15-1 med tilhørende forskrift når det gjelder å få tilbakeført opparbeidet overskudd jfr. veilederens pkt 11.2. Revisor velger likevel å avgi en attestasjonsuttalelse uten presiseringer eller forbehold, men med overnevnte kommentarer til punkt c og d.

Vurdering:

Revisor varslet i juni kommunen om sine foreløpige funn og ga da administrasjonen mulighet til å kommentere revisors vurderinger innen 22.08.2023. Til grunn for saksbehandlingen til kontrollutvalget er administrasjonen også bedt om å kommentere ovenfor kontrollutvalget revisors funn og hvordan det vil følges opp. Kommunedirektøren har fått opplyst at det ikke er nødvendig med ny uttalelse i tillegg til eventuelt svar til revisor og at kopi av eventuell uttalelse til revisor også kan benyttes som uttalelse til kontrollutvalget.

Vedlagt saken er svar fra økonomisjef til revisor datert 31.07.2023. I korte trekk bestrider kommunen at gebyrberegningen er feil eller at håndtering av over-/underskudd er feil. Det vises til uklare varelinjer i faktura fra Salten Brann. Hamarøy kommune har nå differensierte satser for boliger og fritidsboliger, men det er ingen slik differensiering i fakturering mellom Salten Brann og kommunen. Videre vises til at det i tillegg til selvkost inngår indirekte kostnader i gebyrberegningen ovenfor innbyggerne. Det er lagt ved fondsoversikt som skal vise inndekking over en femårsperiode.

Revisor skriver i sitt brev av 23.08.2023 at de innkrevde feiegebyrene i 2020-2022 indikerer at overskuddet skulle vært større, noe som har sammenheng med at det ikke er innkrevd fra fritidsboligeierne. I tillegg vises til at Salten Brann og Hamarøy kommune opererer med ulikt antall feieobjekter. Det planlegges et møte for å avklare at antallet blir sammenfallende.

Det er på de rene at det er oppstått en uklarhet om gebyrene er beregnet korrekt og det synes å være ulike oppfatninger mellom revisor og administrasjon. Sentralt for kontrollutvalget vil være å avklare hva som er avviket og påse at denne rettes opp. Det skal være tilstrekkelig med tid til å rette opp differansen innenfor en femårsperiode slik regelverket krever. I og med at det eksisterer ulike tilnærminger vil det være nyttig for kontrollutvalget å høre både administrasjonen og revisors syn under møtet. Til møtet er derfor kommunedirektøren eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å møte i utvalget kl 11.15 for å redegjøre for saken og svare på eventuelle spørsmål. Revisor vil også være til stede og kan gi utdypende kommentarer om sine kontrollhandlinger og funn.

Forslag til vedtak:

Hamarøy kontrollutvalg har mottatt revisors uttalelse av 30.juni 2023 etter at det i samsvar med kommunelovens § 24-9 er gjennomført forenklet etterlevelseskontroll om etterlevelse av økonomiforvaltningen når det gjelder selvkost feiing.

Revisor skriver i sin konklusjon at Hamarøy kommune utfordring ift å etterleve bestemmelsene i kommuneloven § 15-1 med tilhørende forskrift når det gjelder å få tilbakeført opparbeidet overskudd jfr. veilederens pkt 11.2.

Kontrollutvalget registrerer følgende om administrasjonens oppfølging av forhold revisor har tatt opp i gjennomført etterlevelseskontroll: .....

Røkland, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Til kontrollutvalget i
Hamarøy kommune

Deres ref.:

Vår ref.:rb

Fauske den 23. aug 2023

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Hamarøy kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

I vår risiko- og vesentlighetsanalyse har vi definert selvkostområdet «Feiing» med størst risiko for manglende etterlevelse. Kontroll av etterlevelse av reglene for selvkost «Feiing» er derfor gjennomført

Revisor har laget følgende problemstillinger:

1. Har Hamarøy kommune en lokal vedtatt forskrift iht gjeldende lovverk?
2. Utarbeides budsjettkalkyle for selvkost på feiing hos Salten Brann IKS?
3. Følger Hamarøy kommune budsjettkalkylen fra Salten Brann for selvkost på feiing jfr veileder H-2465 pkt 6.2? (beregningsgrunnlaget ved egenregi)
4. Handteres over/underskudd på feiing iht lov/forskrift?

Følgende er undersøkt av revisor:

- Er lokal forskrift fastsatt av kommunestyret?
- Hvor stort er beløpet på selvkostkalkylen fastsatt av Salten Brann IKS
- Er det differensierte beløp på bolig med fyringsanlegg og fritidsbolig med fyringsanlegg?
- Hvor stort er beløpet som innbyggerne med bolig/fritidsbolig med fyringsanlegg faktureres fra Hamarøy kommune?
- Utlignes over/underskudd? jfr 5 års syklus iht veileder H-2465 pkt 11.2 og 11.3

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Salten kommunerevisjon IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelsesk kontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleveres. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Revisors oppsummering og konklusjon

Revisor har gjennom sine kontroller fått bekreftet følgende:

- a) Har Hamarøy kommune en lokal vedtatt forskrift iht gjeldende lovverk? JA
- b) Utarbeides budsjettkalkyle for selvkost på feiing hos Salten Brann IKS? JA
- c) Følger Hamarøy kommune budsjettkalkylen fra Salten Brann for selvkost på feiing jfr veileder H-2465 pkt 6.2? (beregningsgrunnlaget ved egenregi) - se kommentar
- d) Handteres over/underskudd på feiing iht lov/forskrift? - se kommentar

Kommentar pkt c). og d).

Innkrevde feiegebyrer i årene 2020-2022 indikerer at overskuddet skulle vært en del større. Årsaken til at overskuddet ikke er større er fordi selvkostregnskapet også er belastet utgifter som egentlig tilhører fritidsboligeiere som ikke har bidratt med inntekter i perioden 2020-2022. Salten Brann har i sin oversikt (fra 2022) 1238 boliger med fyringsanlegg i Hamarøy kommune (og 1361 fritidsboliger med fyringsanlegg). Det hefter noe usikkerhet rundt antallet boliger/fritidsboliger da Hamarøy kommune har 1032 boliger registrert. Salten Brann og Hamarøy kommune skal ha et avklaringsmøte for å finne at antall boliger/fritidsboliger er/blir sammenfallende.

Det vil være behov for å utligne for høyt innkrevd gebyr jfr. pkt 11.2 i veileder H-2465.

Hamarøy kommune har vedtatt feiegebyr på kr 269 eks.mva,- for 2023. Det er svært mye lavere enn de 3 siste års nivå på feiegebyret og er en start på å «tilbakeføre» tidligere års innkrevninger til boligeiere.

Basert på at tidligere års selvkostregnskap er belastet kostnader til feiing av fritidsboliger i perioden 2020-2022 skulle avsatt beløp på konto 2510113 for feiefond (overskudd) vært på kr 815 514,- Dette beløpet tilhører kun boligeierne og må hensyntas ved fastsettelse av feiegebyr for boliger i perioden fremover.

I tillegg har Salten Brann et feiefond avsatt. Også tilbakeføring fra dette fondet til Hamarøy kommune av for mye innbetalt/overskudd tilhører boligeiere og bør hensyntas ved fremtidig fastsettelse av feiegebyr for boligeiere. Hvordan kommunen skal forholde seg til opparbeidede overskudd fremgår av veileder til Selvkostforskrift H-2465 pkt 11.2.

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på at Hamarøy kommune har en utfordring ift å etterleve bestemmelsene i kommuneloven § 15-1 med tilhørende forskrift når det gjelder å få tilbakeført opparbeidet overskudd jfr. veilederens pkt 11.2. Revisor velger likevel å avgi en attestasjonsuttalelse uten presiseringer eller forbehold, men med overnevnte kommentarer til punkt c og d.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse-ansvar med økonomiforvaltningen og til Hamarøy kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Rune Borøy

oppdragsansvarlig revisor

SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS

Postboks 140

8201 FAUSKE

Deres ref:

Vår ref
2022/31-4

Saksbehandler
Ann-Aashild Hansen

Dato
31.07.2023

Forenklet etterlevelsesk kontroll for 2022 på selvkostområdet "Feiing"

Viser til brev av 30. juni d.å angående deres etterlevelsesk kontroll av selvkostområdet «Feiing».

I revisors oppsummering og konklusjon har vi valgt å svare ut konklusjonens pkt. c) og d) spesielt, da med hensyn til at kommunen ikke har etterlevd bestemmelsene i kommuneloven § 15-1 med tilhørende forskrift samt oppfølging av budsjettkalkylen fra Salten Brann.

Historikk

Ved Hamarøy kommunes budsjettbehandling for året 2022 ble det i kommunestyret stilt spørsmål om nivået på feie- og tilsynsgebyret. I en redegjørelse til formannskapet i sak 2/2022 samt kommunestyret i sak 4/22 ble saken tatt til orientering.

Her ble det redegjort for grunnlaget for feieavgiften, og at man da via faktureringen fra Salten Brann hadde uklare varelinjer på fakturaen fra Salten Brann. Dette ble så korrigert i tråd med selvkostforskriften §7 ved årsslutningen for 2021.

I og med at fakturaen fra Salten Brann inneholder både deres utgifter for brannberedskap og feiing, er kommunen avhengig av at de har korrekt benevnelse på det som utgjør selvkostområdet og ikke ordinær kommunal drift.

Kommunestyrets vedtak i 2022 om Forskrift om gebyr for feiing og tilsyn av fyringsanlegg i Hábmera suokhan-Hamarøy kommune gjelder fra og med regnskapsåret 2023. Dette innebar at kommunen nå har differensierte beløp for feiing av piper på hhv bolig og fritidsbolig.

I det pågående arbeidet forespurte kommunen Salten Brann om fordelingen av antall piper pr bolig og fritidsbolig. Salten Brann har ingen differensiering på type bygning for fyringsanlegg i deres fakturering til kommunen.

Utgifter som skal dekkes av selvkostområdet

I tillegg til selvkost for utføring av feiinga, tilkommer det indirekte driftskostnader samt honorar for beregning av budsjett- og regnskapskalkyle.

Salten brann sin beregning av selvkost synliggjøres i det beløp som faktureres kommunen årlig for tjenesten. Kommunen får ikke oppgitt selvkostbeløpet pr pipe.

Vurdering

Ifølge revisors vurdering i rapporten har Salten Brann IKS for 2022 lagt til grunn en selvkost på kr 288,- pr pipe/fyringsanlegg på boliger og kr 161,- pr pipe/fyringsanlegg på fritidsboliger, alle beløp eks mva.

Hvis vi legger til grunn at det var 1489 piper/fyringsanlegg i bolig og 1093 piper/fyringsanlegg i fritidsbolig (tall fra Salten Brann IKS), ville netto inntekt til kommunen kommet på kr 604.805,- eks indirekte kostnader. I samme periode fakturerte kommunen til sammen kr 923.329,- som gir en differanse på kr 318.524,-.

De indirekte kostnadene for kommunen utgjorde til sammen kr 153.301,- og som reduserer differansen til kr 165.223,- for mye i gebyrgrunnlag). Hvis vi omregner dette til beløp pr pipe vil for mye fakturert i 2022 være kr 64,- pr pipe eks mva.

Den nye forskriften er gjeldende fom 2023. Det betyr at før kommunestyret vedtok å differensiere feiegebyret for boliger og fritidsboliger, er utgiftene dekket inn på feieavgift for boliger.

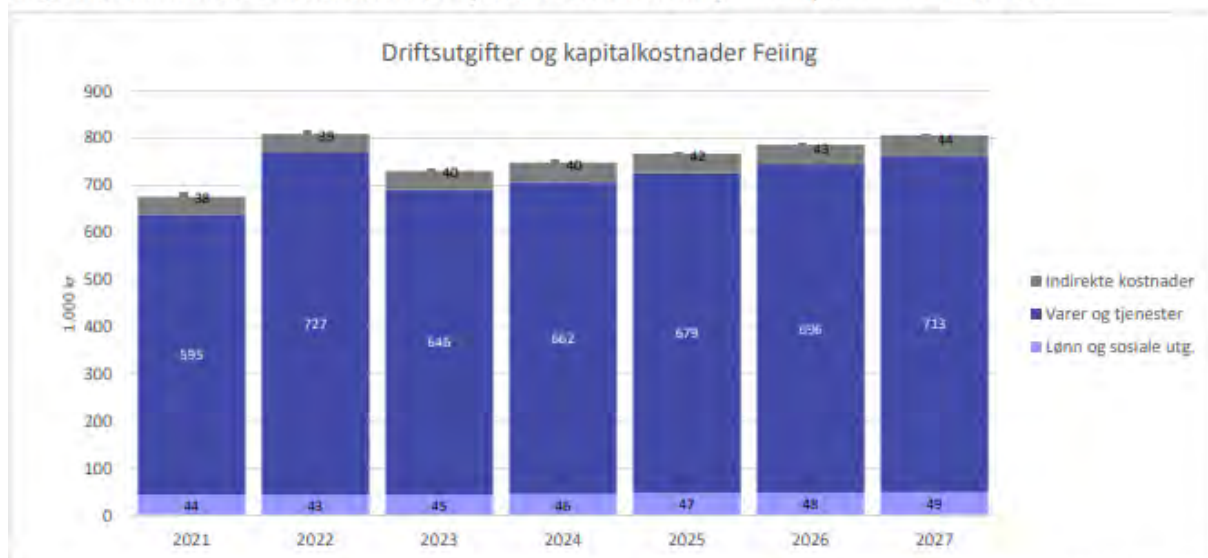
Når det gjelder kommunale gebyrer – budsjett 2023 viser oversikten nedenfor at kommunen oppfyller krav om inndekning av over- og underskudd. I budsjettframlegg og årsregnskap framlegges det reelt og estimert kostnad for selvkostområdene.

I tabellen vises gebyr innkrevd for 2021 og 2022 samt budsjett for 2023-2027 som var framlagt ifm budsjettbehandlingen for 2023. Tilsvarende tabell finnes også for året 2020.

Gebyrstøtser, Feiing (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normalgebyr (kr/vare)	1 093	1 124	336	316	344	373	418
Endring fra året før		2,9 %	-70,1 %	-5,9 %	8,7 %	8,4 %	12,1 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Hamarøy kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å reduseres med 10,4 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 1 000 kroner. Hovedinntekt er art "164000 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Utvikling av fond og plan for nedbetaling i løpet av 5-års perioden, jfr. reglene om håndtering av over/underskudd i lov/forskrift.

Fond for feiing

	Dato								
	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2026	31.12.2027
Inngående saldo	26 315	113 865	344 589	524 923					
Budsjettetimat fra 2023					387 000	239 000	120 000	30 000	1

Alle tall i kroner

Denne tabellen viser at kommunen ivaretar plikten med inndekning over en 5-års periode iht veileder H-2465. Gjør oppmerksom på at inndekning for årene 2020-2022 ikke er tatt med her.

Konklusjon

Med bakgrunn i denne redegjørelsen mener kommunedirektøren at kommunen etterlever de krav som stilles både i pkt. C og D, jfr. kommuneloven § 15-1 med tilhørende forskrift.

I tillegg vil det bemerkes at den nye kommunen har måttet bruke noe tid på å få oversikt, samt å få nye regelverk på plass. Dette gjelder spesielt for selvkostområdet der regelverk var mangelfulle fra de gamle kommunene. Antall piper fordelt har vi forskjellige antall på i forhold til hva vi har fått oppgitt fra Salten Brann i juni 2022.

Med hilsen

Ann-Aashild Hansen
Økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til:

SALTEN KONTROLLUTVALGSERVICE KOMMUNALT
OPPGAVEFELLESKAP

Odd-Børge Pedersen

May Valle

c/o Gildeskål kommune
Inndyrveien 72

Glimmaveien 6

SAK 23/23

Revisors vurdering av egen uavhengighet

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 22.06.2023. Egenvurdering av uavhengighet.

Bakgrunn for saken:

Kommuneloven stiller i § 24-4 krav om at revisor skal være uavhengig og ha god vandel. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19 stiller nærmere krav til revisors uavhengighet, bl.a:

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet. § 16

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet. § 17

Revisor kan ikke

- ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen*
- ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av*
- være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap*
- delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren*

- e) *utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet*
- f) *yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver*
- g) *opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.*

I henhold til forskriften skal oppdragsansvarlig revisor minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Vedlagt følger egenvurdering datert 22. juni 2023 fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Rune Borøy og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Vurdering

Vedlagte vurdering er utarbeidet i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds mal for egenvurdering av uavhengighet. Sekretariatet har ingen merknader til revisors egenvurdering av uavhengighet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 22. juni 2023 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune

Deres ref.:

Vår ref.: 1110/A2/bvg/rb

Dato: 22. juni 2023

EGENVURDERING AV UAVHENGIGHET

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Salten kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQCM). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Salten kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap .

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 80

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Salten kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap .
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Hamarøy kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Hamarøy kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Hamarøy kommune.

Salten kommunerevisjon IKS

Rune Borøy
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Bjørn Vegard Gamst
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

SAK 24/23**Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet
2020-2023****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
30.08.2023**Vedlegg:**

- Utkast: Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2020-2023

Bakgrunn for saken:

Vedlagt saken er utkast til rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet fra 2020 til 2023. Rapporten er basert på saksfremlegg, vedtak og innstillinger til vedtak fra kontrollutvalget i den nevnte perioden.

Vurdering:

Gjennom forskrift om kontrollutvalg har utvalget ansvar for å rapportere til kommunestyret, bl.a med uttalelse til årsregnskapet og hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatene av disse. Slik rapportering er gjennomført løpende i valgperioden, men det er samtidig hensiktsmessig å gi en mer samlet fremstilling om kontrollutvalgets arbeid i perioden, og eventuelt gi innspill til fremtidig kontroll og tilsyn med forvaltningen. En slik type rapport vil dessuten gi det neste kontrollutvalget en samlet oversikt over kontrollutvalgets aktiviteter og sikre smidig overgang til neste valgperiode.

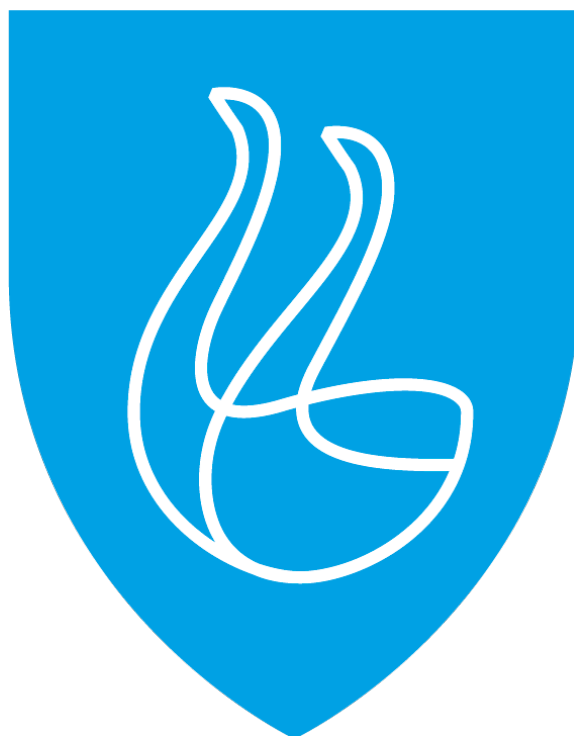
Rapporten gjennomgås under møtet.

Forslag til vedtak:

Rapport om kontrollutvalgets aktivitet i perioden 2020 – 2023 vedtas som fremlagt. Rapporten oversendes kommunestyret til informasjon.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget
Hábmera suohkan / Hamarøy kommune

Rapport om utvalgets virksomhet 2020-2023

Innledning

Kontrollutvalget er i samsvar med kommunelovens § 23-1 oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret.

Utvalgets arbeid foregår innenfor rammen av

- Kommunelovens kapittel 23 Kontrollutvalgets virksomhet
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Utvalgets egne virksomhetsplaner

Gjennom uttalelser til kommunens årsregnskap og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret denne rapporten som en mer samlet fremstilling av kontrollutvalgets arbeid over hele valgperioden.

Hamarøy kontrollutvalg har i perioden oktober 2019 - juni 2022 bestått av følgende valgte faste medlemmer:

Fred-Eddy Dahlberg, leder

Johnny Langmo, nestleder

May Valle, medlem

Asbjørn Ellingsen, medlem

Solveig Hirsch, medlem (tom 30.11.2021)

Hanne Sofie Juntunen Jenssen, medlem (fom 30.11.2021)

Kommunestyret gjorde nyvalg i sak 58/22 og fom 30.06.2022 har kontrollutvalget vært sammensatt slik:

May Valle, leder

Johnny Langmo, nestleder

Päivi Alanen, medlem

Asbjørn Ellingsen, medlem

Hanne Sofie Juntunen Jenssen, medlem

Det er gjennomført 20 møter i kontrollutvalget i fireårsperioden. Ved forfall har varamedlemmene Ingvald Sørensen, Skjalg Solhaug, Sofie Langbakk, Bente M. Ness, Sofie Langbakk, Lennart Mikkelsen og Per Elling Braseth-Ellingsen møtt.

1. Regnskap

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til regnskapene for gamle Hamarøy kommune og for Tysfjord kommune for 2019. For Hamarøy kommune var det et mindreforbruk på kr 0,- og en revisjonsberetning med forbehold der det ble påpekt vesentlige avvik mellom regnskap og regulert budsjett. For Tysfjord kommune viste regnskapet i 2019 et regnskapsmessig merforbruk på kr 87 906. Tysfjord kommunes revisor, KomRev Nord avga revisjonsberetning med forbehold grunnet usikker inntektsføring som kunne medføre overvurdering av inntekter og kundefordringer.

Fra 2020 har kontrollutvalget avgitt uttalelse til regnskaper for nye Hamarøy kommune. Regnskapene viste for årene følgende netto driftsresultat:

- 2020: kr 24.519.416.

Revisor avga beretning med forbehold idet delingsoppgjøret etter Tysfjord kommune på det tidspunktet ikke var ferdig. Det endelige delingsoppgjøret kunne påvirke resultat og balanseposter, og det heftet derfor usikkerhet om hva som var kommunens reelle økonomiske situasjon.

- 2021: kr 17.025.259

Normalberetning uten forbehold.

- 2022: kr 22.090.847

Revisjonsberetning med forbehold ved at årsregnskapet var avsluttet uten at kontinuitetsprinsippet er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926,- etter delingsoppgjøret av Tysfjord kommune. Revisor påpekte at utført bokføring ikke er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Dette ble også understreket av kontrollutvalget i sin uttalelse til kommunestyret.

Kommunens administrasjon har bistått kontrollutvalget ved dets behandling av det enkelte års regnskap. I kommunestyrets behandling av regnskapene er det ikke gjort vedtak som har krevd særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Nummererte brev.

Nummererte brev fra revisor: Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 24-7 gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget når det avdekkes:

- vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- enhver mislighet
- hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget har i perioden behandlet følgende nummererte brev:

- 2020: Vedrørende inntektsføring av anløpsavgift Tysfjord kommune, ref regnskapsavleggelse 2019.
- 2021: Etter etterlevelsekontroll offentlige anskaffelser ble det utstedt nummerert brev knyttet til at det var foretatt direkteanskaffelser uten begrunnet unntak. Kontrollutvalget tok saken opp til behandling og registrerte at det i nytt innkjøpsreglement er tatt inn en rutine som ivaretar de punktene revisor har tatt opp.
- 2022: Manglende signering på skjema til Skatteetaten. Skjema med kontrolloppstilling som viser om det er samsvar med bokførte lønnsutgifter og innberettede beløp til Skatteetaten. Administrasjonen har redegjort for avvikene til kontrollutvalget og rapportert at forholdet er rettet opp i korrigert innsendt skjema.
- 2023: Ingen nummererte brev pr juli 2023.

Etterlevelseskontroll:

Revisor har gjennomført årlige kontroller av om kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jfr kommuneloven § 24-9. Tema for kontrollene har i perioden vært følgende:

- 2019: Pasientregnskap. Revisor påpekte her at kommunen bør lage en skriftlig rutine som omhandler disponering av kontantytelser der det kommer frem hvordan dette skal gjennomføres når det foreligger vedtak
- 2020: Offentlige anskaffelser under terskelverdi. Funn som medførte nummerert brev (avsnitt over).
- 2021: Selvkost: vann, avløp og slam). Ingen funn som har gitt grunn for videre oppfølging.
- 2022: Selvkost: feiing. Funn som indikerer at kommunen ikke følger budsjettkalkylen fra Salten Brann og at over-/underskudd ikke håndteres i henhold til lov og forskrift. Behandlet av utvalget i august 2023.

2. Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har utarbeidet plan for forvaltningsrevisjon, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-3. Planen gjelder perioden 2020-2023 og er basert på risikovurderinger av kommunens virksomhet. Kommunestyret har i 2020 vedtatt planen etter innstilling fra kontrollutvalget med følgende prioritering av områder for forvaltningsrevisjon:

1. Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging
2. Barnevern
3. Eiendomsforvaltning
4. Samisk språkforvaltning

Kontrollutvalget fikk av kommunestyret fullmakt til å foreta endringer i planen ved behov og besluttet i september 2021 å bestille en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll av Iris Salten IKS. Dette medfører en forskyvelse i igangsetting av nye prosjekter fra opprinnelig plan.

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete forvaltningsrevisjonsprosjekter, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en forvaltningsrevisjonsrapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter. I valgperioden har kontrollutvalget gjennomført følgende behandling og oppfølging innen forvaltningsrevisjon:

Prosjektets navn	Behandling i kontrollutvalget
Introduksjonsordningen	Rapport levert og behandlet i 2019 med bakgrunn i forrige periodes plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets vedtak i saken (59/19) ble gjennomført i utvalgets møte i februar 2020. Utvalget har rapportert til kommunestyret om følgende: <ol style="list-style-type: none"> 1. Det utarbeides individuell plan som inneholder de lovpålagte krav og at disse jevnlig blir revidert.

	<p>2. Kommunen fatter vedtak innenfor fristen på tre måneder</p> <p>3. Deltakerne som har arbeidsrettet løp får tilbud om forberedende tiltak i introduksjonsprogrammet</p> <p>Det er gjennomført tiltak slik at introduksjonsprogrammet nå er helårlig.</p>
Psykiatri – rus	<p>Rapport levert og behandlet i 2017 med grunnlag i forrige periodes plan. Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets vedtak i saken (sak 25/17) ble gjennomført i kontrollutvalgets møter i mai og november 2020. Administrasjonen redegjorde for sin oppfølging av kommunestyrets vedtak.</p>
Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging	<p>Rapporten konkluderte med at kommunen i noen grad har et betryggende system for styring og ledelse i helse og velferdssektoren. Og at ledelsen i helse og velferdssektoren i liten grad følger opp sine plikter innen sykefraværsoppfølging. Revisor har formulert fem anbefalinger i rapporten, og utvalget har i sin innstilling til kommunestyret trukket frem tre av disse.</p> <p>Kommunestyret behandlet rapporten i sak 22/2021. Kontrollutvalget tok så opp spørsmålet om oppfølging av kommunestyrets vedtak i møte i august 2021 og august 2022. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det jobbes systematisk og godt med punktene i forvaltningsrevisjonsrapporten og at kommunestyrets vedtak i stor grad er fulgt opp.</p>
Iris Salten IKS. Statsstøtte og konkurranse ved anskaffelse.	<p>Tema er utenfor opprinnelig vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, men kommunestyret har gitt kontrollutvalget fullmakt til å foreta endringer i planen ved behov. Hamarøy kontrollutvalg, og kontrollutvalg i en rekke andre eierkommuner bestilte en forvaltningsrevisjon med tema Statsstøtteregulativ og Anskaffelsesregelverk. Rapport levert i januar 2022 og konkluderer at Iris Salten i</p>

	<p>stor grad har sørget for et avtaleverk som ivaretar kravene i statsstøtteregelverket og at selskapet i varierende grad har tilrettelagt for konkurranse i en spesifikk anbuds konkurranse vinteren 2020/21.</p> <p>Kontrollutvalget behandlet rapporten i sitt møte i januar 2022.</p>
Vertskommunesamarbeid barnevern	<p>Rapport levert i oktober 2021, behandlet av kontrollutvalget november 2021 og av kommunestyret juni 2022. Rapporten konkluderer med at Hamarøy kommune i noen grad følger opp vertskommunesamarbeidet med Bodø, og at Bodø kommune i nokså stor grad leverer tjenester i henhold til samarbeidsavtalen. På bakgrunn av rapporten har revisor gitt 7 anbefalinger.</p> <p>Det har tatt tid å følge opp rapportens anbefalinger og kontrollutvalget har hatt oppfølgingssak 3 ganger, senest august 2023. Særlig revidering av samarbeidsavtalen med vertskommunen tatt lengre tid enn forespeilet.</p>
Eiendomsforvaltning	<p>Rapport levert av Salten Kommunerevisjon mai 2022 og behandlet av kontrollutvalget mai 2022. Rapporten konkluderer at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger og at kommunens avtaler med boligstiftelsene i stor grad ivaretar kommunens behov for rasjonell byggforvaltning. Rapporten kommer med fem anbefalinger.</p> <p>Kommunestyret vedtok følgende i sin behandling i juni 2022:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning. 2. Kommunestyret ber om å få utarbeidet en eiendomsforvaltningsplan med fokus på forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygningsmasse.

	<p>Kommunedirektøren bes merke seg spesielt rapportens anbefalinger om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. i samarbeid med kommunestyret utarbeide og vedta mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunen. b. prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens bygninger. c. i samarbeid med politisk nivå utarbeide en langtidsplan for eiendomsforvaltningen i kommunen. d. utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse. e. utarbeide en rutine og elektronisk system som sikrer en felles kommunal plattform for innmelding av brukerbehov og tilbakemelding på at disse er utført. <p>3. Kommunestyret vil i tillegg trekke frem at brukermedvirkning bør komme med som en del av kommunens eiendomsforvaltning.</p> <p>4. Kommunedirektøren bes om å følge dette opp, og vurdere fremtidig organisering av stiftelsens bygningsmasse og annen kommunal bygningsmasse med samme formål. Dette vil også være et naturlig tema/punkt i kommunens eierskapsmelding.</p> <p>Rapporten fulgt opp av kontrollutvalget i møte august 2023.</p>
--	---

Det gjøres ny risiko- og vesentlighetsvurdering i forbindelse med utarbeidelse av ny plan for forvaltningsrevisjon for neste periode. Prosjekter som ikke er bestilt og påbegynt kan vurderes for neste periode.

De behandlede rapportene har gitt viktige bidrag til kunnskap om hvordan den kommunale forvaltningen fungerer, og har påpekt forbedringsmuligheter for kommunen.

3. Eierskapskontroll / Selskapskontroll

Kontrollutvalget har som en av sine oppgaver ansvar for å påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper, såkalt eierskapskontroll. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvilket selskap og/eller hvilket tema hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtok kommunestyret planen under sitt møte i oktober 2022 sammen med analysedokument som beskriver eierskapene. Det ble bestemt å utføre en

generell eierskapskontroll om utøvelse av kommunens eierinteresser. Kontrollen hadde til hensikt å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillende kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Kontrollutvalget behandlet rapporten i sitt møte i juni 2023. Rapporten konkluderer at Hamarøy i noen grad og opp mot stor grad har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger om eierstyring. Rapporten kommer med seks anbefalinger. Rapporten er oversendt kommunestyret for sluttbehandling.

4. Øvrig kontroll og tilsyn

Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene kan ha bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, forvaltningspraksis etc. I perioden 2020-2023 gjelder dette bla følgende områder:

- Status for kommunens økonomi
- Status for oppfølging av kommunestyrets vedtak
- Delingsoppgjør med Narvik kommune
- Kommunens forvaltning av veilys
- Status for barnevern
- Administrativ organisering
- Offentlige anskaffelser, herunder henvendelse med spørsmål om slamtømming er konkurranseutsatt.
- Rutine for mottak og behandling av varsel
- Bistand fra hjemmetjenesten og rutiner for besvarelser på henvendelser til kommunen
- Bemanning i helse- og omsorgstjenesten
- Orientering om programarbeid Kommunedirektørens internkontroll
- Omdanning av Arran fra stiftelse til aksjeselskap

Kontrollutvalget vil generelt bemerke at kommunedirektøren og hans administrasjon har bidratt med gode redegjørelser og besvart utvalgets spørsmål i de sakene som er tatt opp.

5. Øvrige saker som vedrører utvalget

Kontrollutvalget har årlig avgitt uttalelse til formannskapet om budsjett til kontroll og tilsyn (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg). Utvalget vurderer ressursituasjonen som tilfredsstillende.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar om revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Årlig legger revisor frem en erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Denne behandles i kontrollutvalget. Kvalitetskontroll av revisjonen gjennomføres i regi av NKRF. Revisor holder kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

Oppeid, 30. august 2023

May Valle (s)
leder

Johnny Langmo (s)
nestleder

Päivi Alanen (s)
medlem

Asbjørn Ellingsen (s)
medlem

Hanne S. Juntunen Jenssen (s)
medlem

SAK 25/23**Fremdriftsplan og innspill til ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, perioden 2024-2027****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
30.08.2023**Vedlegg:**

- Hamarøy kontrollutvalg, 02.06.2020, sak 18/20. Risiko- og vesentlighetsvurdering, plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023.
- Salten Kontrollutvalgsservice KO, 01.11.2022. Overordnet analyse og plan for eierskapskontroller med risiko og vesentlighetsvurderinger. Perioden 2022-2023.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke områder det skal utføres forvaltningsrevisjoner og hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV). Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for kontroll.

Planarbeidet er ressurskrevende, og det vil være hensiktsmessig å initiere en oppstart nå for sikre kunnskapsoverføring i overgangen mellom valgperiodene og forankre en prosess for planarbeidet. En ROV vil baseres både på dokumentanalyse, spørreundersøkelse og evt samtaler/intervjuer med politisk og administrativ ledelse. Som ledd i informasjonsinnhenting er det allerede sendt ut en elektronisk spørreundersøkelse til kommunedirektør, ordfører og representant for opposisjonen. Dette for å sikre at deres innspill og erfaringer innhentes før kommunevalget.

Avtroppende utvalg har med sitt kontrollarbeid verdifulle erfaringer som kan overføres til det nye kontrollutvalget. Gjennomførte forvaltningsrevisjoner, dialog med revisor og administrasjon og saker for øvrig har kunnet gi informasjon om hvilke områder det kan finnes risiko og sårbarheter i kommunen. Dette kan ha betydning i arbeidet med å peke ut aktuelle tema og områder for det neste kontrollutvalget å fokusere på.

Saken fremmes for å vedta en fremdriftsplan for arbeidet med planen og for at avtroppende utvalg kan gi sine innspill til risiko- og vesentlighetsvurderingen. Til grunn for diskusjonen ligger tidligere ROVer og perioderapporten for kontrollutvalgets aktivitet i valgperioden og saken legges derfor opp etter behandling av perioderapporten. Utvalget kan utforme et vedtak med konkrete tema som man anbefaler å gå videre med.

Vurderinger:

Fremdriftsplan

Inneværende periode ble plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll behandlet separat, henholdsvis i kontrollutvalgets saker 19/20 og 19/22. Det innledende oppstartsarbeidet ble igangsatt av nyvalgt kontrollutvalg. Erfaringer fra denne periode og fra andre kontrollutvalgsekretariat viser at man bør igangsette risiko- og vesentlighetsvurderinger allerede før nyvalget. Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll bygger begge på en ROV som baseres på mye av samme metodikk og samme datainnhenting. Det er derfor en fordel å samordne disse i samme analysedokument. Norges kommunerevisorforbund har utarbeidet veiledere for ROV og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll som kan legges til grunn for arbeidet.

ROV må være tilstrekkelig til å identifisere risiko for mangler eller avvik og til å legge grunnlag for beslutningen om, og eventuelt på hvilke områder, det skal iverksettes revisjon. Hvor bredt en skal søke informasjon, bør gjøres på bakgrunn av en avveining mellom tidsbruk, om det er forhold som det er viktig å belyse ekstra grundig, og hvilke ressurser en har tilgjengelig. Kommunens planverk, politiske vedtak, reglementer, retningslinjer og prosedyrer er sentrale dokumenter. Kontakt med administrasjon og politikere vil også kunne gi vesentlig informasjon. Følgende kilder kan inngå i en ROV:

- Informasjon fra kommunen og selskapene selv:
  - o Dokumenter, herunder årsberetning og regnskap
  - o Møter med administrativ ledelse og eventuelt vernetjenesten
  - o Møter med ordfører og representant for opposisjonen
  - o Kommunenes eierrepresentanter
  - o Spørreskjema
  - o Medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser
  - o Hjemmeside
- Informasjon fra eksterne offentlige kilder:
  - o Skriftlige dokumenter fra Statsforvalteren og andre tilsyns- og klageorgan, eks tilsynsrapporter, statistikkhefter eller «kommunebilder»
  - o Informasjon i offentlige tilgjengelige databaser, eks KOSTRA
- Informasjon fra andre:
  - o Informasjon fra revisor og dennes rapporter
  - o Innspill fra avtroppende kontrollutvalg

Det er ikke satt formelle krav til hvem som kan gjennomføre en overordnet analyse og kontrollutvalget står fritt til å bestemme hvem som skal utføre den. Det er ulik praksis for hvem som gjennomfører arbeidet og hvordan det utføres. I enkelte kommuner er dette en oppgave som er lagt til revisjonen, andre steder utføres oppgaven av kontrollutvalgets sekretariat og enkelte steder er oppgaven satt ut til en annen utfører. Forrige periode har analysearbeidet vært forestått av sekretariatet, og det er gode grunner for å videreføre ordningen med tanke på kapasitet spesielt og tilgjengelig budsjett.

Det foreslås følgende fremdriftsplan:

- Sommer/høst 2023:
  - o Kontrollutvalg gir innspill til ny plan.
  - o Intervjuer/spørreundersøkelser. Informasjonsinnhenting og innspill til ny plan
- November/desember 2023:
  - o 2-dagers folkevalgtopplæring for nye kontrollutvalg
  - o Orientering for nytt kontrollutvalg om saker fra forrige valgperiode. Orientering om utvalgets arbeid i kommende periode.
- Vinter 2024:
  - o Videre intervjuer/spørreundersøkelser og informasjonsinnhenting.
  - o Sekretariatet ferdigstiller overordnet analyse med risiko- og vesentlighetsvurderinger
  - o Kontrollutvalgets behandler overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon
  - o Kommunestyret vedtar plan

Vedtatt plan er førende for utvalgets arbeid gjennom perioden, men bør evalueres underveis for å holde den mest mulig oppdatert i forhold til inntrodte endringer. Det vil imidlertid legges beslag på store ressurser å gjennomføre slik vurdering årlig. En hensiktsmessig tilnærming kan derfor være å foreta en midtveisevaluering og vurdere behovet for justeringer. For å sikre nødvendig fleksibilitet om behov som kan dukke opp, er det viktig at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden, slik det også har vært gjort tidligere.

Kontrollutvalgets innspill til ny plan

Samtidig med at utvalget vedtar en fremdriftsplan for planarbeidet, inviteres utvalget til å gi innspill ny plan. Diskusjonen under møtet vil i utgangspunktet ta for seg fire områder: samfunnsperspektivet, kommunens tjenesteområder, kommunens forvaltning og organisering og eierskapsutøvelsen som utvalget kan gi tilbakemelding på.

Samfunnsperspektivet.

Hvordan jobber kommunen systematisk for å utvikle samfunnet i ønsket retning. I hvilken grad mener kontrollutvalget at det er risiko for at kommunen ikke når sine mål når det gjelder:

- Samfunnsplanlegging og næringsutvikling.
- Miljø, klima og energi
- Beredskapsplaner og ROS-analyser

Kommunenes tjenesteområder

Basert på kontrollutvalgets erfaringer, i hvilken grad er det risiko for manglende kvalitet, manglende tjenesteyting eller at kommunen ikke oppfyller lovkrav innen:

- Barnehagesektoren
- Skole, SFO og voksenopplæring
- Kultur, idrett, tros- og livssynssamfunn
- Flyktningtjenesten
- Barnevern
- Helsetjenester
- Rus og psykisk helsearbeid
- Hjemmetjenester
- Institusjonsomsorg
- Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester

- Bygg- og eiendomsforvaltning
- Vann og avløp
- Renovasjon
- Brann og feiing
- Byggesak, kart og oppmåling
- Veier, parker og idrettsanlegg
- Landbruk og natur-/viltforvaltning

Kommunens forvaltning og organisering

Basert på kontrollutvalgets erfaringer, i hvilken grad er det risiko for manglende kvalitet, manglende tjenesteyting eller at kommunen ikke oppfyller lovkrav innenfor:

- Organisering, styring og ledelse
- Internkontroll og kvalitetssikring
- Økonomistyring
- Offentlige anskaffelser
- Personalforvaltning
- Kompetanse/rekruttering
- IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling
- HMS: Helse, miljø og sikkerhet

Eierskapsutøvelsen

I hvilken grad er det risiko for at kommunen ikke når sine mål når det gjelder:

- Opplæring av folkevalgte eierrepresentanter
- Ansvars- og rollefordeling
- Utvikling av eierpolitikk / eierstrategi
- Oppfølging og rapportering til kommunestyret

Videre om de enkelte eierskapene:

- Har kommunen eierskap i interkommunale samarbeid (interkommunale selskap eller kommunale oppgavefelleskap) med høy økonomisk, strategisk eller omdømmemessig risiko?
- Har kommunen eierskap i aksjeselskap (evt samvirkeforetak, foreninger mv) med høy økonomisk, strategisk eller omdømmemessig risiko?

Utvalget kan selvfølgelig trekke frem andre områder innen kommunens tjenester eller forvaltning der man anser at det er fare for lav måloppnåelse og svekket omdømme. Eventuelle innspill vil forelegges det nye utvalget. Ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller vil vedtas av kommunestyret i 2024 etter innstilling fra det nye kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:

1. Hamarøy kontrollutvalg vedtar fremdriftsplan for utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Som grunn for planen skal det utarbeides en felles overordnet analyse av kommunens forvaltning og kommunens eierskap basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Arbeidet utføres av kontrollutvalgsekretariatet.

2. Sak med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller fremmes kontrollutvalget første kvartal 2024.
3. Kontrollutvalget har diskutert innspill til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller i perioden 2024-2027. Kontrollutvalgsekretariatet utformer oppsummeringsnotat basert på innspill i møtet.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Risiko- og vesentlighetsvurdering, Kontrollutvalget, Hamarøy, 2020

Jnr 20/xxx Ark 415 9.1

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
INNLEDNING	2
Risiko- og vesentlighetsvurderingens detaljeringsnivå	3
Hva er risiko og vesentlighet?	5
Kommunens overordnede mål	7
Aldersfordeling og befolkningsutvikling	9
Utvalgte nøkkeltall / sammenligning med KOSTRA-gruppe:	10
Risikovurdering med aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	15
Funksjonsdyktig kommunalt folkestyre	15
Virksomhetsstyring	16
Eiendomsforvaltning og vern av verdier	19
Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet	20
Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	24

INNLEDNING

Forvaltningsrevisjon er et viktig redskap for de folkevalgte kontroll med kommunens administrasjon og beslutningsgrunnlag. Kommuneloven (2018) pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal sikre at det gjennomføres forvaltningsrevisjon regelmessig i alle kommuner, i et omfang som er i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko. Planen skal både dekke den virksomheten som skjer i kommunen selv og den virksomheten som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å sikre nyttig og målrettet forvaltningsrevisjon skal planen baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for å finne ut på hvilke områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Vurderingen skal altså bidra til god og nyttig forvaltningsrevisjon av kommunenes virksomhet. Sekretariatet har i dette arbeidet lagt til grunn NKRF sin Veileder for utarbeidelse overordnet analyse:

https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/OA_Veileder.pdf

ROV og arbeidet med å utarbeide planen vil også bidra til at kontrollutvalget blir kjent med kommunens virksomhetsområder. Dette kan bidra til å gi utvalgsmedlemmene et styrket kunnskapsgrunnlaget for å ivareta sitt kontrollansvar.

Arbeidet med risiko og vesentlighetsvurderinger er viktig også utover det som gjelder valg av forvaltningsrevisjoner. ROV identifiserer langt flere risikoområder enn det kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre forvaltningsrevisjon av. ROV kan dermed brukes til å lage en helhetlig plan for kontroll og tilsyn i Hamarøy kommune, og oppsummerer et bredt spekter av kontrollaktiviteter.

Det kan være en utfordring å sikre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er tilstrekkelig overordnet slik at kontrollutvalget får et oversiktsbilde av hele den kommunale virksomheten, samtidig som den går tilstrekkelig dypt til å danne et meningsfullt grunnlag for å utarbeide kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon. Det er ikke sekretariatets intensjon at ROV skal være uttømmende eller altomfattende. Til det er den kommunale hverdag for kompleks og omskiftelig.

I arbeidet med ROV er det viktig at kontrollutvalget prioriterer tid og ressurser, slik at utvalget får et godt grunnlag til å velge hvilke prosjekter som skal gjennomføres i perioden. Samtidig må utvalget sørge for at analysene dekker de viktigste områdene i kommunens virksomhet og eierskap.

Det er et mål at kontrollutvalget skal være aktivt involvert i prosessen, ikke minst når det gjelder vurdering og prioritering av kontrollaktiviteter som skal gjennomføres i planperioden.

Risiko- og vesentlighetsvurderingens detaljeringsnivå

Kommunelovens formål inneholder en del overordnede mål og føringer, bl.a at kommuner yter tjenester og driver samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Videre at kommuner skal være effektive, tillitsskapende og bærekraftige. Med dette som utgangspunkt kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende sju kategorier:

- legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre
- yte tjenester til beste for innbyggerne
- drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne
- utøve offentlig myndighet
- være effektive
- være tillitsskapende
- være bærekraftige

Med dette som utgangspunkt kan vurdering av risiko og vesentlighet betraktes ut fra følgende sju perspektiver:

1. Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Vurderingen kan her være knyttet til spørsmålet om: I hvilken grad realiserer administrasjonen vedtak fattet av folkevalgte organer? Er sakene som legges fram for folkevalgte organer tilfredsstillende utredet? Er krav til saksbehandling i forvaltningslov og offentleglov overholdt? Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som er tilpasset de folkevalgte som målgruppe.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Dette punktet innbefatter den kommunale tjenesteproduksjonen og gjelder kommunens ytelser overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Her vil det innenfor rammen av en risiko- og vesentlighetsvurdering være aktuelt å vurdere om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig, og om innbyggerne får de tjenestene de har krav på.

3. Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?

Dette punktet gjelder kommunens planverk som kommuneplan med samfunnsdel og arealdel og ulike delplaner. Bygger de ulike planene på et forsvarlig datagrunnlag og ser de langt nok fram? Blir innbyggerne involvert i planprosessene?

4. Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?

Dette punktet går på hvordan kommunen utøver sin myndighet overfor tredje person. Forvalter kommunen sin myndighet på en god måte? Følges saksbehandlingsreglene og er saksbehandlingen forsvarlig?

5. Driver kommunen effektivt?

Dette punktet handler om å utnytte kommunens ressurser på best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

6. Er kommunen tillitsskapende?

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, både blant folkevalgte og ansatte for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere. Har kommunen etiske retningslinjer, er de kjent og blir de fulgt? Hvordan blir kommunens innbyggere møtt? Har kommunen satt i verk tiltak som skal motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon?

7. Er kommunens drift bærekraftig?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolknings-sammensetningen. Et annet viktig spørsmål er om kommunen oppfyller de pliktene de er pålagt i regelverket på miljøområdet. Tar kommunen grep for å møte og motvirke konsekvenser av varslede miljø- og klimaendringer? Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Med utgangspunkt i en slik inndeling av kommunens virksomhet kan det gjennomføres risiko- og vesentlighetsvurdering med ulik detaljeringsgrad. Vurderingen som sekretariatet gjennomfører er svært overordnet, områdene er trukket ned til en sektor og noen ganger på tjenestenivå. I hovedsak er risikoen identifisert i ulike kilder som f.eks.; kommunens egne plandokumenter, ROS-analyser, folkehelseprofilen, brukerundersøkelser der hvor dette er publisert, tilsynsrapporter, forvaltningsrevisjonsrapporter, kommunens revisor, ordfører,

representant fra opposisjonen og ikke minst rådmann / kommunedirektør. Det er sendt ut en spørreundersøkelse til ordfører, representant fra opposisjonen og til kommunedirektør. Her er det mottatt 1 besvarelse.

Sekretariatet har også lagt til grunn egne erfaringer og kunnskap om kommunen.

Hva er risiko og vesentlighet?

Det er politisk og administrativ ledelse som har ansvaret for risikostyring i kommunen.

Kontrollutvalget bør ha et inntrykk av hvordan dette fungerer i egen kommune.

Kunnskapen om hvordan risikostyringen ivaretas, vil ha betydning for prioriteringen av tilsyn og revisjon, og er derfor relevant med tanke på risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon.

Vi ser på risiko i forhold til kommunens målsetting om å nå sine mål, ha en effektiv drift, god kvalitet og etterleve regelverket, og den styring og kontroll som foregår i kommunen for å sikre dette. I risikovurderingen skal det foretas en vurdering av hvilke **konsekvenser** det kan få, dersom den enkelte risikofaktor inntreffer, og **sannsynligheten** for at det vil skje. Når de ulike risikofaktorene, er identifisert og vurdert og vi kjenner hvilke risikoreducerende styrings- og kontrolltiltak som er iverksatt, må det foretas en vurdering av hvor vesentlig de ulike risikofaktorene er i forhold til kommunens målsettinger.

En risikomatrix kan benyttes som hjelpemiddel til vurdering av risiko, med gradering av **konsekvens** og **sannsynlighet**.

Sannsynlighet	Svært høy	Moderat	Høy	Høy	Svært høy
	Høy	Moderat	Moderat	Høy	Høy
	Moderat	Lav	Moderat	Moderat	Høy
	Lav	Lav	Lav	Moderat	Moderat
		Lav	Moderat	Høy	Svært høy
		Konsekvens			

Med **risiko** menes i denne sammenheng faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for virksomheten. Risiko må vurderes innenfor alle kommunens tjenesteområder.

Formålet med analysen vil derfor være å avdekke mangler og svakheter som kan føre til avvik innenfor kommunens virksomhetsområder.

Med **vesentlighet** mener vi i denne sammenheng en samlet vurdering av alvorlighetsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse. Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det?

Dersom man har vurdert risikoen innen et gitt område til å være høy, samtidig som en vet at ledelsen ikke har iverksatt tiltak for å redusere risiko, og at det vil få stor negativ betydning dersom situasjonen blir en realitet, er det grunn til å vurdere området som vesentlig.

Vesentlighet, altså hva som har størst (negativ) påvirkning kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger av hvilket perspektiv den som gjør vurderingen har. Virksomheten som drives i kommunene er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Ulike aktører med ulike ståsteder kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er vesentlig – for hvem er det ille?

Vesentlighet kan derfor vurderes fra ulike perspektiver:

- Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av et tjenesteområdes driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter.
- Fra et politisk perspektiv, vurdert ut fra hvilke tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv. (Her vil oppfatningene av vesentlighet trolig variere mellom de politiske grupperingene.)
- Fra brukernes perspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentligst.
- Fra et medarbeiderperspektiv, vurdert ut fra hva ulike medarbeidere innenfor et tjenesteområde anser som mest vesentlig.
- Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er mest vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til storsamfunnet og miljøet.

Det er ikke mulig på noe objektivt vis å måle ulike sektors og virksomhetsområders vesentlighet opp mot hverandre. Man måler ikke hva som er viktigst av f.eks. skole, eldreomsorg, vann og avløp, kultur osv. Men vurderingen er ment å bidra til at kontrollutvalget kan prioritere områder for forvaltningsrevisjon som er vesentlige, men altså ikke nødvendigvis den mest vesentlige. Over tid bør forvaltningsrevisjonen dekke en tilstrekkelig bred del av kommunens virksomhet.

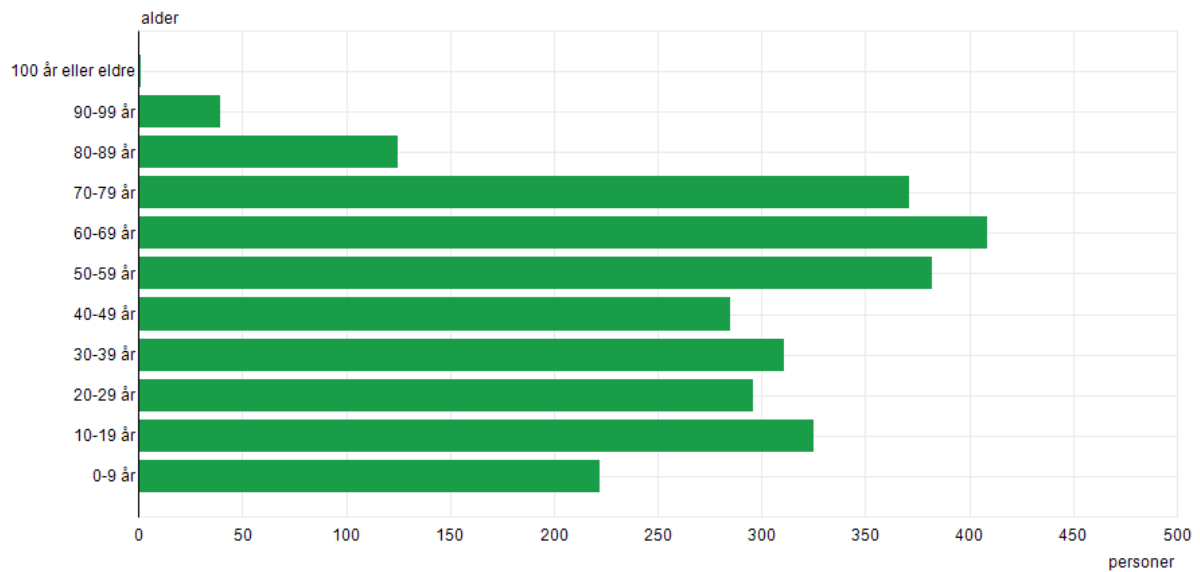
Kommunens overordnede mål

Kilde: Tysfjord kommune: Kommuneplanens samfunnsdel.	Hamarøy kommune: Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2025
Tema 1 Kommunens som samfunnsutvikler, målsettinger: <ul style="list-style-type: none"> - Styrke virksomhetens evne til handling og omstilling - Videreutvikle et likeverdig tilbud til befolkningen - Legge til rette for utvikling av eksisterende næringsliv og etablering av nye bedrifter - Styrke kommunens evne til fellesskap og samhandling mellom lokalsamfunnene - Forsterke og utvikle samarbeidet over kommunegrensene - Legge til rette for et allsidig og tilgjengelig kultur-, natur- og fritidstilbud - Etablere kontaktsøkende virksomhet for å stimulere til tilbakeflytting	Satsningsområde 1 Bolyst, mål: <ul style="list-style-type: none"> - Hamarøy/Håbmer skal være en attraktiv kommune å bo i - Hamarøy/Håbmer – med plass til alle! - Hamarøy/Håbmer er en tokulturell kommune, der likeverdet mellom samer og nordmenn skal være en grunnleggende verdi i kommunens bolystarbeid

<p>Tema 2 Kommunen som forvalter av lovverk og fellesinteresser, målsettinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge og stimulere til rask og korrekt saksbehandling - Veilede og opplyse innbyggerne i forhold til lovverk og kommunale planer - Ivareta natur- og kulturarven og skape verdier på en bærekraftig måte - Styrke forståelsen og verdien av folkehelsearbeid, og tilrettelegge for ivaretagelse av egen helse - Stimulere til et positivt omdømme av kommunen som organisasjon og samfunn 	<p>Satsningsområde 2 Folkehelse, mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hamarøy/Hábmer skal være en god folkehelsekommune
<p>Tema 3 Kommunen som tjenesteleverandør overfor innbyggerne, målsettinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilby innbyggerne likeverdige tjenester av god kvalitet til riktig tid - Sikre forutsigbar tjenesteyting for næringslivet i kommunen - Ivareta krav til universell utforming av bygg og anlegg - Tidlig innsats for å ivareta spesielle behov i befolkningen - Fokuserer sterkere på innbyggernes behov uavhengig av kommunegrenser 	<p>Satsningsområde 3 Næringsutvikling, mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere arbeidsplasser i Hamarøy/Hábmer - Et levedyktig næringsliv i Hamarøy/Hábmer - Tradisjonelle og nye samiske næringer skal ha en likeverdig plass i Hamarøy/Hábmer

Aldersfordeling og befolkningsutvikling

07459: Befolkning, etter alder. Hamarøy, Personer, 2020.

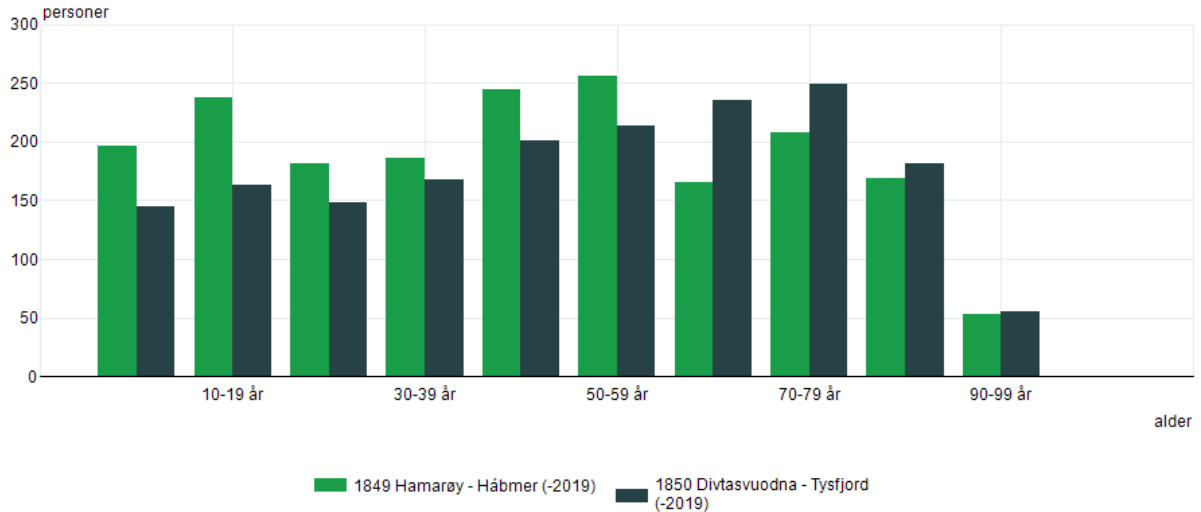

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1875 Hamarøy

SSB Befolkningsprognose, MMMM-alternativet:

11668: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region og alder. Hovedalternativet (MMMM), 2040.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

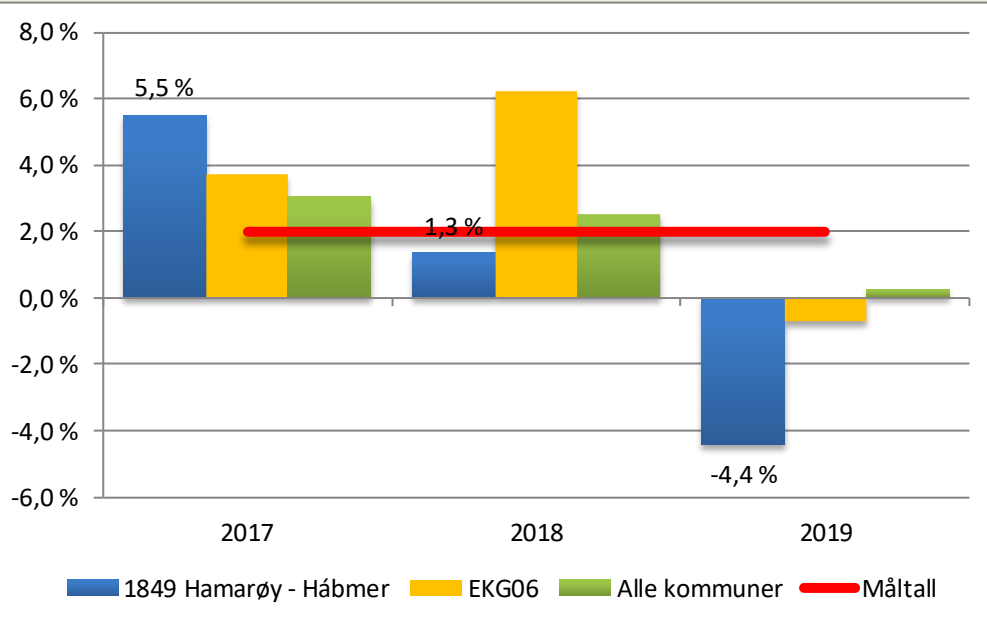
Utvalgte nøkkeltall / sammenligning med KOSTRA-gruppe:

Økonomi:

1849 Hamarøy - Håbmer

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter

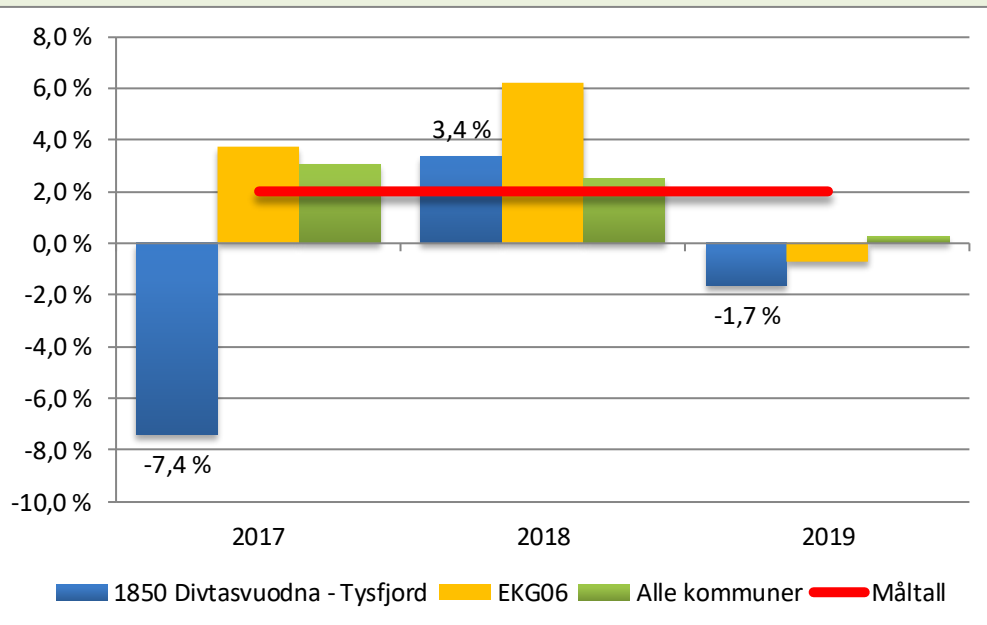
Måltall: 2,0 %

1850 Divtasvuona - Tysfjord

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter

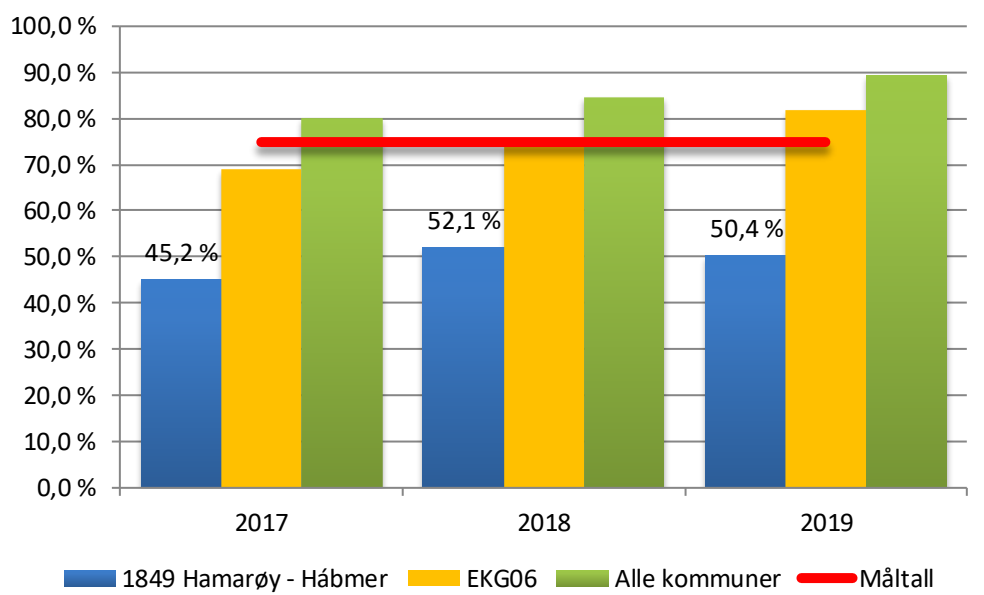
Måltall: 2,0 %

1849 Hamarøy - Håbmer

Netto LG i % av DRI

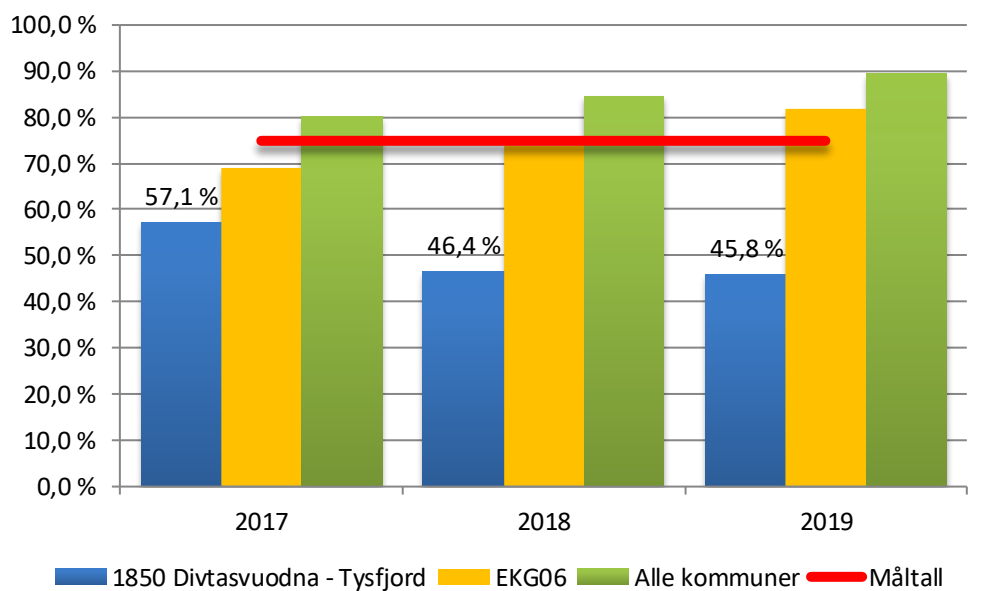
Måltall: 75,0 %

1850 Divtasvuona - Tysfjord

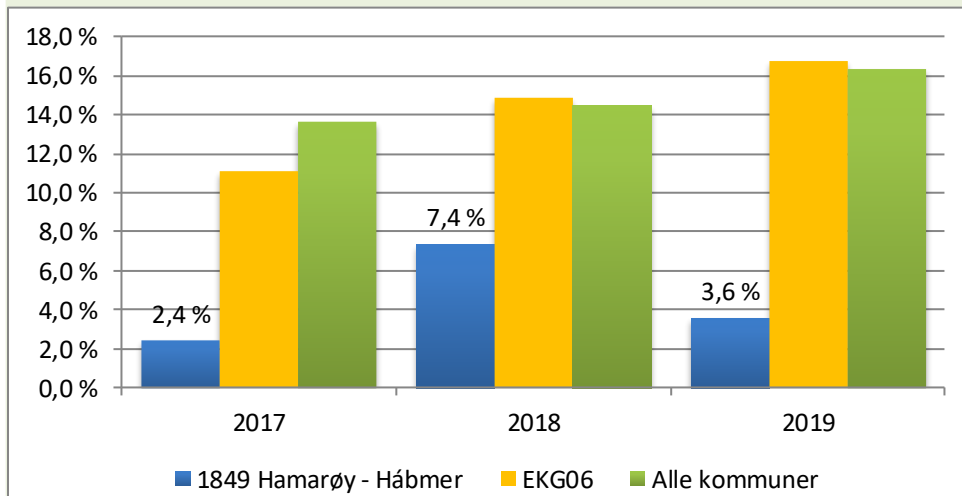
Netto LG i % av DRI

Måltall: 75,0 %

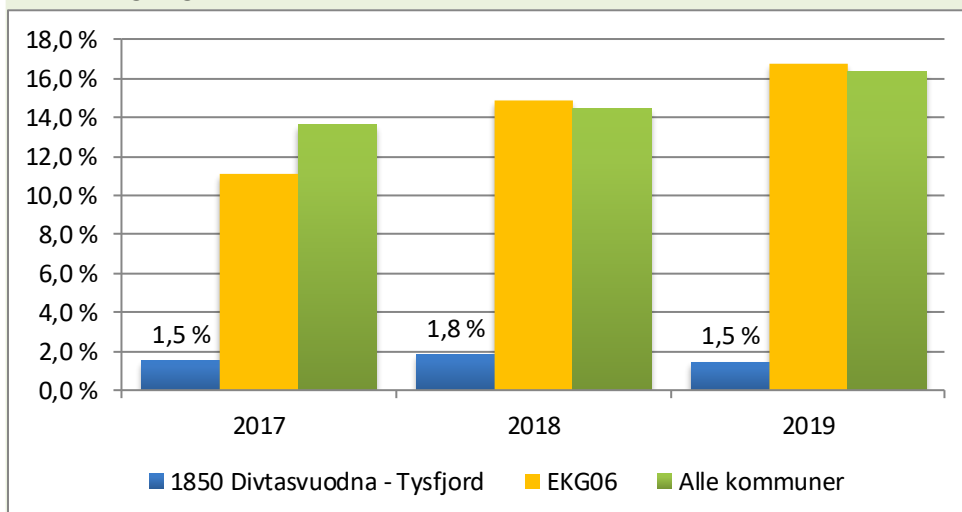
1849 Hamarøy - Håbmer

Investeringsutgifter i % av brutto driftsinntekter

1850 Divtasvuona - Tysfjord

Investeringsutgifter i % av brutto driftsinntekter

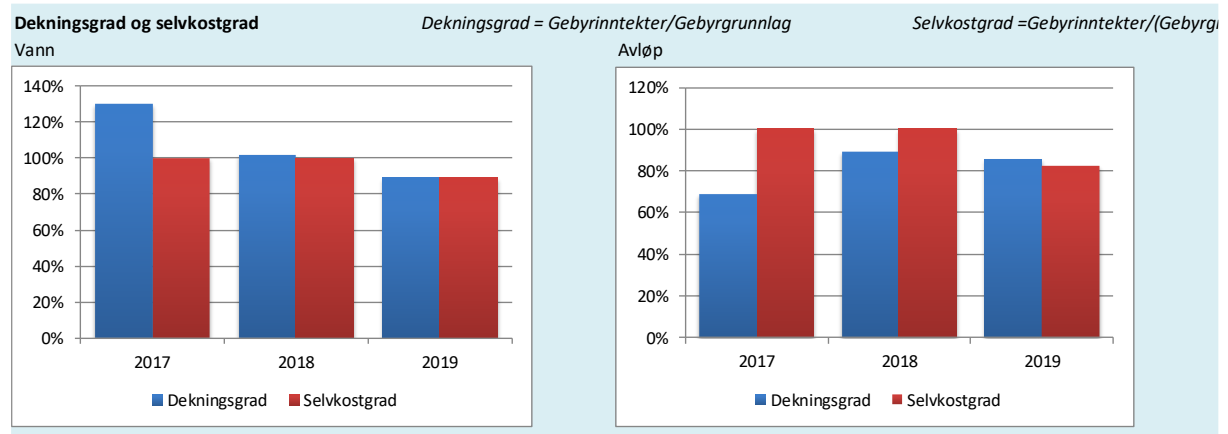

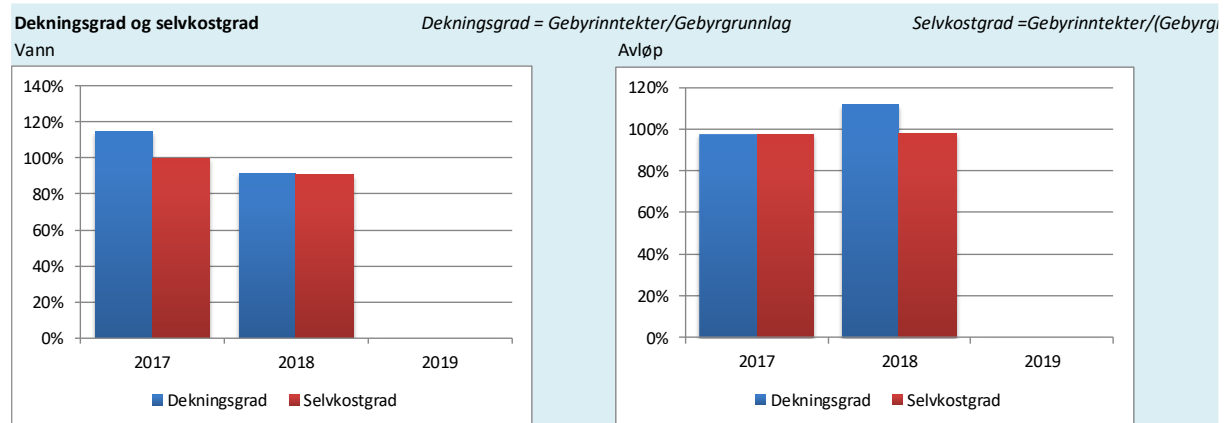
Nøkkeltall selvkost – vann og avløp

Dekningsgrad og selvkostgrad:

1849 Hamarøy – Håbmer

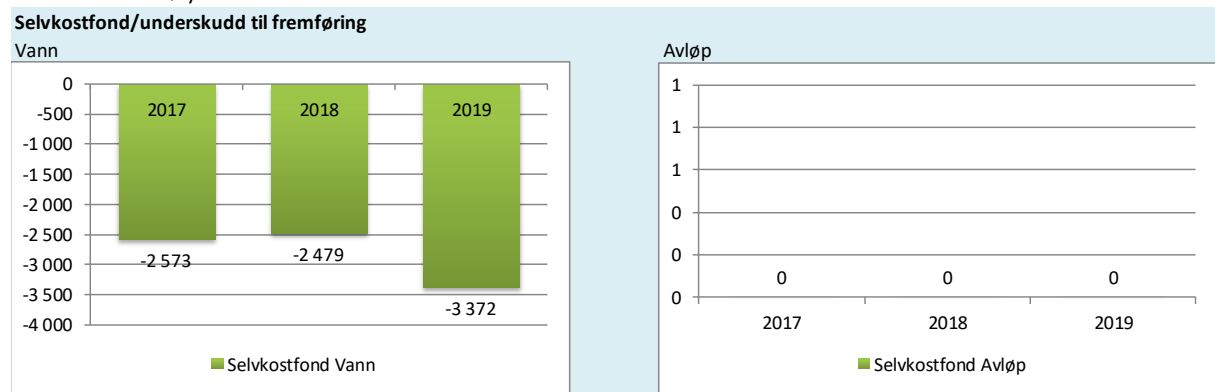

1850 Divtasvuona - Tysfjord

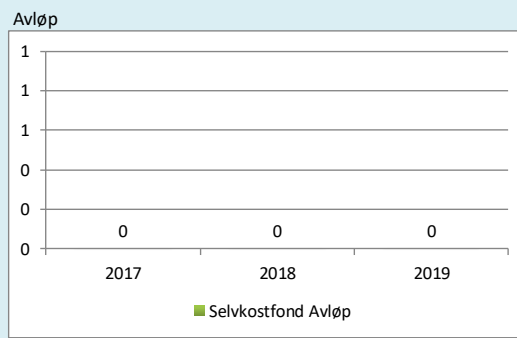
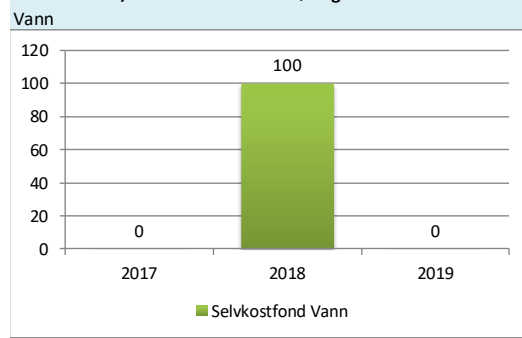
Selvkostfond:

1849 Hamarøy – Håbmer

1850 Divtasvuona - Tysfjord

Selvkostfond/underskudd til fremføring

Nøkkeltall tjenester: 1849 / 1850

Barn med barnehageplass 2019 96,2 prosent / 86,8%	Elever i SFO/AKS 2019 41,2 prosent / 45,6 %
Elever som får særskilt norskopplæring 2019 5,5 prosent / 1,4 %	Netto driftsutgifter til helse og omsorg i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter 2019 36 % /
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon 2019 Kr 4 404 / Kr 5 909	Andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester 2019 38,6 % / 46,5 %

Tidligere forvaltningsrevisjoner:

- Introduksjonsordningen (2019 Hamarøy)
- Selvkost og anskaffelse renovasjon (2019 Hamarøy – fra Plan for selskapskontroll)
- Selvkosttjenester (2018 Tysfjord)
- Psykiatri, Rus (2017 Hamarøy)
- Økonomistyring (2015 Hamarøy)
- Barnevern (2014 Hamarøy)

Risikovurdering med aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Funksjonsdyktig kommunalt folkestyre

Åpenhet og innsyn

Et fungerende demokrati forutsetter åpenhet og innsyn. Offentleglova og kommunelovens regler om møteoffentlighet skal legge til rette for at kommunens virksomhet er åpen og gjennomskiktig. På denne måten styrkes informasjons- og ytringsfrihet, den demokratiske deltakelse, tilliten til kommunen og allmenhetens kontroll med forvaltningen.

Møteprinsippet er styrket i ny kommunelov ved at det er klargjort hva som skal anses som et folkevalgt organ og at det er en begrenset adgang til å opprette folkevalgte organ. Det skal nå fastsettes reglement for folkevalgte organers virkeområde, virksomhet og saksbehandling.

Hamarøy kommune har postlister som er tilgjengelig via forsiden på kommunens hjemmesider. Hvert enkelt dokument i postlisten kan bestilles via hjemmesiden.

På hjemmesidene er det i tillegg oversikt over datoer for møter i politiske utvalg, samt oversikter over: hvem som er valgt til de ulike utvalgene, deres partitilknytning, samt kontaktinformasjon. Møtedokumenter og protokoller fra møtene er også tilgjengelige fra opprettelsen av ny kommune 1.1.2020.

Norsk Presseforbund offentliggjorde i 2018 en såkalt åpenhetsindeks. Indeksen bygger på tre innfallsvinkler der en sjekker hjemmesidene, kommunene svarer på spørsmål og det blir sendt et innsynskrav til kommunene. Maks poengsum er 30,5 mens minimum poengsum er minus 13. Hamarøy kommune fikk 15,5 poeng, og var dermed rangert som nummer 5 blant kommunene i Nordland. Tysfjord hadde 1,0 poeng og var rangert sist i fylket. Beste kommune i fylket hadde 21 poeng.

Det er gjennomført folkevalgtopplæring i kommunen.

Saksutredning og gjennomføring av kommunestyrets vedtak

Kommunedirektøren har etter kommuneloven ansvar for at saker til folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir gjennomført uten ugrunnet opphold. Saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal vedkommende si fra om det på en egnet måte.

Kommunen har et elektronisk sak / arkivsystem, Elements, som brukes for generell saksbehandling og møtehandtering. I tillegg har kommunen en rekke spesialiserte fagsystemer som ligger utenfor sak/arkivsystemet.

Samisk språkforvaltning: Hamarøy kommune er siden 1.1.2020 en del av forvaltningsområdet for samisk språk. Tysfjord kommune var en del av forvaltningsområdet fra og med 2006 til og med 2019. Forvaltningen likestiller norsk og samisk, og kommunen må legge til rette for bruk av samisk språk. For kommunens del følger det med en del rettigheter (bl.a tilskudd), men også plikt for tilrettelegging. I kontrollutvalgets møte i februar 2020, drøftet utvalget sitt arbeid fremover, herunder Samisk språkforvaltning som ønsket tema for forvaltningsrevisjon. Utvidelsen av språkområdet er geografisk, men får betydning for og krever tilpasninger i all kommunal virksomhet. Ut fra dette synes det hensiktsmessig med en forvaltningsrevisjon i løpet av perioden.

Virksomhetsstyring

Internkontroll

Rådmannen skal sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll, jf. kommuneloven § 31-3. I kommunens årsberetning skal det redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll med virksomheten. Et nytt krav er at kommunedirektøren minst en gang i året skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om resultater fra statlig tilsyn.

Det er krav om internkontroll på en rekke særlovsområder, både sektorovergripende og for de ulike tjenesteområdene i kommunen, f.eks. arbeidsmiljøloven, personopplysningsloven, opplæringsloven, barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og sosialtjenesteloven.

Kommunen har eget et HMS- og kvalitetssystem, Compilo. Systemet skal samle kommunens prosedyrer og rutiner på de felt som vedrører HMS og personal, samt ivareta avviksmeldinger og varsler.

Generelt sett er det en risiko for at ansatte ikke har fått tilstrekkelig opplæring til å ta i bruk denne type systemer. Svikt i opplæring og / eller bruk av internkontrollsystemer kan føre til lovbrudd og manglende måloppnåelse. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området, og i liten grad annen kontroll med forvaltningen på dette området. Kontrollutvalget som gikk av høsten 2019 bestilte gjennomføring av en forvaltningsrevisjon med tema ledelse og styring. Det sittende utvalget har i desember 2019 tilpasset prosjektet Nye Hamarøy kommune. Det anbefales ikke ytterligere forvaltningsrevisjon i perioden.

Sykefravær

Kommunedirektøren rapporterer på sykefravær i årsberetningen. Hamarøy kommune hadde i 2019 et sykefravær på 7,8 %. Tilsvarende tall for 2018 var 7,9%. Tallene avviker i positiv

retning sammenlignet med landsgjennomsnittet for kommuner. Sist tilgjengelig tall for Tysfjord var 11,7 % (Kilde KS, 3. kvartal 2019).

Sykefraværsoppfølging har ikke tidligere vært tema for forvaltningsrevisjon. I kontrollutvalgets møte i februar 2020, drøftet utvalget sitt arbeid fremover, herunder Sykefravær innen helse og omsorg som ønsket tema for forvaltningsrevisjon.

Etikk og varsling

Et av formålene med kommuneloven er å bidra til at kommuner og fylkeskommuner er tillitskapende. KS og Transparency International Norge (TI) anbefaler at kommuner og kommunale foretak og selskap har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og at retningslinjene bør være behandlet av kommunestyret. I årsberetningen skal kommunen gjøre rede for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Arbeidstakere har rett, og til dels plikt, til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kommunen som arbeidsgiver plikt til å utarbeide rutiner for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Hamarøy kommune har rutiner for varsling.

Kommunen har i tillegg etiske retningslinjer.

Arkiv og dokumentasjon

Kommuner og offentlige organ har ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. I tillegg har arkivene en samfunnsmessig betydning for åpenhet, demokratisk aktivitet, forskning og kulturell virksomhet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta dette.

I årsmeldingen for 2019 informeres det om at Hamarøy kommune fikk 6 pålegg av Arkiverket etter tilsyn i 2018, og at påleggene ikke ble lukket innen frist. Påleggene gjaldt bl.a arkivlokaler, papirbaserte og digitale arkiver.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon eller andre former for kontroll med post-/arkivfunksjon de siste årene. Nytt system er nylig innført, og det er kort tid siden det siste statlige tilsynet på området. Av denne grunn anbefales ikke prioritering av forvaltningsrevisjon på dette området.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet omfatter alle tiltak som sikrer konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet til informasjon og IT-systemer, det vil si alt som sørger for å gi korrekt informasjon til de rette menneskene til rett tid.

Personopplysningsloven gjennomfører EUs personvernforordning (GDPR) i norsk rett og stiller krav om tilfredsstillende informasjonssikkerhet ved behandling av personopplysninger. Det kreves dokumentert internkontroll. Kommunen skal ha en komplett oversikt over alle personopplysninger som kommunen behandler, både innenfor de ulike tjenesteområdene og internt med kommunens ansatte og politikere. Basert på disse oversiktene skal kommunen vurdere risiko og opprette rutiner og et aktivt system for avvikshåndtering.

Kommunen skal ha databehandleravtaler med alle som behandler personopplysninger på vegne av kommunen, f.eks. leverandører av IT-systemer. Kommuner skal gjennomføre og dokumentere opplæring av alle ansatte innenfor personvern og informasjonssikkerhet.

Hamarøy kommune har eget personvernombud.

Det er et forholdsvis nytt og omfattende regelverk som berører alle virksomheter i kommunen. Generelt er det risiko for mangler ved system og etterlevelse, hvilket kan medføre risiko for tap av data, informasjon på avveie, at nødvendig informasjon ikke er tilgjengelig for de som trenger det, tap av tillit og omdømme. Datatilsynet kan utstede store bøter for alvorlige eller omfattende brudd på lovgivningen på området.

I og med at regelverket er såpass nytt og omfattende, er det en risiko for at kommunen ikke har tilfredsstillende system for etterlevelse på dette området. På denne bakgrunn anbefales gjennomføring av en forvaltningsrevisjon om dette temaet i løpet av valgperioden.

Anskaffelser

Reglene om offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Anskaffelser over en viss verdi skal kunngjøres og gjennomføres i samsvar med regulerte prosesser, og Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) kan ilegge gebyr for brudd på lov og forskrift innen sitt område.

Reglene om offentlige anskaffelser skal også bidra til å motvirke arbeidslivskriminalitet og ivareta miljøhensyn.

Med unntak av forvaltningsrevisjon om anskaffelse i Iris Salten IKS, har kontrollutvalget ikke hatt Offentlige anskaffelse oppe som tema. Hamarøy er en av flere kommuner som er klaget inn til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA). Klagen er fra 2019, den er ikke ferdig behandlet og gjelder anskaffelse av IKT-utstyr og -tjenester. Anskaffelsen er gjennomført gjennom det interkommunale samarbeidet Samordnet innkjøp i Salten.

Brudd på regelverket om offentlig anskaffelse kan føre til omdømmetap og / eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Ut fra en samlet vurdering av risiko på dette området anbefales gjennomføring av en forvaltningsrevisjon.

Offentlig støtte

EØS-avtalen forbyr tildeling av offentlig støtte til foretak, dersom støtten kan vri eller true med å vri konkurransen og påvirke samhandelen innen EØS-området. Kommunen kan gi lovlig støtte innenfor de rammene og prosedyrekravene som følger av reglene om offentlig støtte.

En del kommuner tilbyr selv eller gjennom eierskap, varer og tjenester i konkurranseutsatte markeder, f.eks. badeland, kafedrift, utleie av næringseiendom. Konkurranseutsatt aktivitet skal være tydelig atskilt fra annen offentlig virksomhet, slik at det ikke skjer en ulovlig kryssubsidiering. Investeringer i næringsvirksomhet og omsetning av offentlig eiendom kan også gi risiko for ulovlig støtte.

Risiko for kryssubsidiering kan oppstå når kommunen eller dens foretak opererer i konkurranseutsatte markeder. Håndtering av reglene om offentlig støtte er vesentlig for tillit og omdømme.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer om kommunen skal innføre eiendomsskatt. Hamarøy kommune har eiendomsskatt. Fra og med 2020 kan maksimal skattesats for bolig og fritidseiendom være 5 promille. Skattesatsen i Hamarøy var 5 promille i 2019.

Kontrollutvalget har hatt få henvendelser angående kommunens saksbehandling i forbindelse med eiendomsskatt. Det har heller ikke vært vurdert gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Eiendomsforvaltning og vern av verdier

Eiendomsforvaltningen

Kommunale eiendommer har betydelig verdi. Samlede kostnader for anskaffelse, forvaltning, drift og vedlikehold utgjør om lag 15-20 prosent av en kommunes økonomi.

God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer å skape best mulig bygningsmessige rammer for tjenestene som leveres. Kommunen har rollen både som eier, forvalter og bruker av eiendom. Disse rollene er ulike og kan til tider ha motstridende interesser. Ansvar for de ulike rollene bør derfor organiseres på en tydelig og hensiktsmessig måte.

Videre bør det foreligge overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og rapportering som bidrar til god kommunikasjon mellom bolig- og eiendomsforvaltningen og politikerne, og som kan tjene som beslutningsgrunnlag. Anbefalinger innen eiendomsforvaltning tilsier at kommunen bør ha oversikt over teknisk, forskriftsmessig og funksjonell tilstand i kommunale bygg og boliger.

Kontrollutvalget i Hamarøy hadde Eiendomsforvaltning som tema i Plan for forvaltningsrevisjon 2012-2016, men et stykke ned på prioriteringslisten slik at den ikke ble gjennomført. KOSTRA-tall: Areal fordelt per innbygger for kommunale formålsbygg er 9,39 i Kostragruppe 6. Areal formålsbygg per innbygger i Hamarøy var 14,7 kvadratmeter, men bare 5,0 i Tysfjord (2019-tall).

Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet

Barnehage

Som eier og myndighetsutøver har kommunen mange oppgaver på barnehageområdet. Kommunen skal blant annet sørge for plass til alle barn med rett til barnehageplass, drifte egne barnehager i samsvar med gjeldende krav, godkjenne barnehager, yte tilskudd til private barnehager, samordne opptak, drive veiledning og føre tilsyn både etter barnehageloven og etter forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

I Undervisningsdirektoratets foreldreundersøkelse for 2019 tar de opp en rekke forhold knyttet til barn i barnehage, bl.a trivsel, utvikling, medvirkning, informasjon og tilfredshet. Barnehagene i Hamarøy fikk forholdsvis høye snittsvar på undersøkelsen. Tallene skiller seg ikke fra fylkes- og landsgjennomsnittet når det gjelder Medvirkning og Tilvenning. Tall fra Tysfjord ikke lenger tilgjengelig.

Grunnskole

Kommunen har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev, jf. opplæringsloven § 1-3. Dette stiller store krav til planlegging og organisering. Kommunen skal ha et system som gjør det mulig å vurdere om kommunen ivaretar sine forpliktelser etter opplæringsloven, jf. § 13-10.

Kompetanseheving for lærere i barne- og ungdomsskolen er fortsatt et nasjonalt satsingsområde. Det legges særlig vekt på videreføring og utvidelse av antall plasser på lederutdanning for rektorer, og videreføring og økte økonomiske intensiver til å gjennomføre etter- og videreutdanning for lærere.

Grunnskolepoeng (samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet) var 42,7 i Hamarøy for skoleåret 2018/2019. Dette var litt høyere enn fylkessnittet på 41,7. To år tilbake (2016/2017) var tilsvarende tall 38,5 mot 41,3 for fylket. Tall for Tysfjord ikke tilgjengelig.

Tilgjengelige tall for lærertetthet finnes for Hamarøy sentralskole og Drag skole, og begge oppfyller norm for lærertetthet.

I plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 var Psykososialt skolemiljø prioritet nummer 4, og var dermed ikke blant de 3 bestilte forvaltningsrevisjonene i planen.

Barnevern

Barnevernets oppgaver er regulert i lov om barnevernstjenester. Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og at de som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer, og skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer.

Det er gjort flere endringer i barnevernloven i 2018, og forslag til ny barnevernslov har vært på høring i 2019. Lovendringene vil ytterligere styrke barnets perspektiv og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats.

Kommunen har inngått avtaler om interkommunalt samarbeid med Bodø kommune. Samarbeidet inkluderer også Gildeskål, Steigen, Værøy og Røst.

Hamarøy kommunens netto driftsutgifter per år per innbygger til barnevernet var kr 10 744 i 2019, mens den var kr 3 929 i Tysfjord. Begge ligger høyere enn snittet i Kostragruppe 6 (kr 2 689). Barnevernet i Hamarøy hadde et merforbruk på kr 3,6 mill i 2019.

Fylkesmannen gjennomførte i 2017 et omfattende tilsyn med Tysfjord kommunes barnevern.

Barnevern var tema for forvaltningsrevisjon i Hamarøy, men dette var tilbake i 2014. I kontrollutvalgets møte i februar 2020, drøftet utvalget sitt arbeid fremover, herunder barnevern. Ut fra en samlet vurdering av risiko på området, anbefales det å gjennomføre forvaltningsrevisjon på dette området.

Sosiale tjenester

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Utsatte barn og unge og deres familier skal få et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal ha kunnskap om innbyggernes levekår, finne forebyggende tiltak og tilby tjenester som skal bidra til sosial trygghet og bedre levekår for økonomisk vanskeligstilte.

Tidligere planer for forvaltningsrevisjon har ikke satt opp sosiale tjenester som tema, til en viss grad med unntak av forvaltningsrevisjon Introduksjonsordningen (2019 Hamarøy).

Introduksjonsordningen

Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Introduksjonsprogrammet skal bidra til at deltakerne blir kvalifisert for arbeid eller videre utdanning.

Bare halvparten av de som hadde plikt og krav til norskopplæring i 2017 fikk det av landets kommuner innen fristen på 3 måneder. (Kilde IMDI) Det er risiko for at mange kommuner ikke sikrer god nok gjennomføring.

Det er for tiden lave ankomsttall av flyktninger til Norge.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon med introduksjonsordningen i 2019 (Hamarøy).

Med bakgrunn i nylig forvaltningsrevisjon og færre bosatte, anbefales det ikke gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Helse og omsorgstjenester

Kommunene har ansvar for tjenestetilbudet til alle mennesker med behov for pleie- og omsorgstjenester, uten hensyn til alder eller diagnose. Omfanget av pleie- og omsorgstjenestene har økt de siste årene. Det økende behovet skyldes både at tjenestetilbudet har blitt bygd ut i takt med at det blir stadig flere eldre, særlig i aldersgruppen over 90 år, og at det har vært en sterk økning i antall yngre mottakere (under 67 år).

Kommunale helse- og omsorgstjenester består i hovedsak av ulike former for hjemmetjenester, som for eksempel hjemmesykepleie og praktisk bistand, opphold i institusjon, herunder sykehjem, og tilbud om avlastningstiltak, støttekontakt og omsorgslønn. Personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse, jf. pasient og brukerrettighetsloven § 2-1d.

Hamarøy kommune brukte omtrent 50 800 kroner per innbygger til helse- og omsorg per innbygger i 2019, mens Tysfjord brukte cirka kr 57 000. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 6 er cirka kr 52 600.

Institusjonsdrift:

Per 2019 er andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem på 12,5 %, som er noe lavere enn Kostragruppen (15,6%). Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon er kr 4 661 i Hamarøy, mens det er kr 4 139 i Kostragruppen.

Hjemmetjeneste:

Andel innbyggere som er over 80 og som bruker hjemmetjenester er 38,6 % i Hamarøy i 2019, mens den var 46,5 % i Tysfjord. Snitt for Kostragruppen 34,7%. I spørreundersøkelsen nevnes Hjemmetjenesten som et område med risiko for manglende kvalitet eller svekket omdømme.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon innen helse og omsorg tidligere. Fylkesmannen hadde tilsyn med Hamarøy bygdeheim i 2016 (tema legemidler).

Ut fra en samlet vurdering anbefales ikke gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Beregning av selvkost og fastsettelse av gebyr

Vannforsyning, avløp, renovasjon, feiing og byggesaksbehandling finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Regler om beregning av selvkost er hjemlet i kommuneloven § 15-1 og forskrift om beregning av selvkost. Forskriften gir rettslig bindende regler for hvordan samlet selvkost for et tjenesteområde skal beregnes.

Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon med tema selvkost i Tysfjord kommune (2018). Også kontrollutvalget i Hamarøy har satt selvkost på dagsorden, først og fremst i forhold til feiegebyr. Tidlig i 2020 var det en del medieoppslag knyttet til vedtatt vannavgift for kommunen. Sammenslåing av to sett med infrastruktur, driftsutgifter og investeringer / låneportefølje kan gi utfordringer. Det kan være aktuelt med forvaltningsrevisjon eller annen kontroll / oppfølging på dette området.

Vann og avløp

Kommunen skal sørge for en tilstrekkelig og sikker vannforsyning, og en miljømessig riktig avløpshåndtering. Alle kommuner skal ha beredskapsplaner for drikkevannsforsyning. I mange kommuner er vann- og avløpsnettene gamle og det er store kostnader knyttet til vedlikehold og fornying. Klimaendringer med hyppige og voldsomme nedbørmengder kan være en utfordring dersom lednings-nettet er gammelt og/eller underdimensjonert.

Drikkevannsforskriften §§ 6 og 7 setter krav om farekartlegging og farehåndtering og om internkontroll for alle vannverkseiere. Det er krav om internkontroll også på avløpsområdet, og kommunen skal blant annet ha en samlet oversikt over overløp, jf. Forurensningsforskriften kapittel 13 og 14.

Hamarøy omfattes ikke av bedreVANN – Kommunenes system for benchmarking av vannforsyning. Det er imidlertid gjort en god del investeringer innen vannforsyning de siste årene.

Feil eller uhell knyttet til vannforsyning kan ha store konsekvenser, både kostnadmessig og i verste fall helsemessig. Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon med tema internkontroll vann i 2011.

Renovasjon

Økonomisk vekst og forbruk gjør at avfallsmengdene fortsetter å vokse i Norge. Målet er å produsere mindre avfall, samtidig som ressursene utnyttes bedre. Avfall kan påvirke miljøet direkte ved at dårlig avfallshåndtering eller forsøpling endrer økosystemene. Gode systemer for innsamling av avfall og oppfølging av forsøplingsaker er viktige tiltak for å hindre forsøpling, helse- eller luktp problemer eller andre forurensningsulemper som følge av avfall. Kommunen skal blant annet sørge for at det er etablert et system for innsamling av husholdningsavfall og at det gis nødvendig informasjon om avfallshåndtering til husstander og bedrifter.

I tillegg til den lovpålagte renovasjonsordningen, er det mange kommuner eller kommunale selskaper som driver næringsrettet renovasjonsvirksomhet. Kommunene i Salten har satt ut renovasjonstjenesten til Iris Salten IKS. Selskapet skal ivareta eierkommunenes behov knyttet til bestilling og forvaltning av renovasjonstjenester til husholdninger, hytter og kommunale virksomheter, og kjøper renovasjonstjenestene i markedet. Tjenestene for husholdningsrenovasjon skal leveres til selvkost.

Det var forvaltningsrevisjon av Iris Salten IKS i 2018/ 2019, med fokus på selvkost og offentlige anskaffelser. Kommunestyret behandlet rapporten i sin sak 02/19. Kontrollutvalget i Hamarøy har allerede bestilt en forvaltningsrevisjon som skal utgreie på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp av selskapet. Kontrollutvalg i de øvrige eierkommunene har gjort tilsvarende vedtak.

Kontrollutvalg i annen eierkommune har initiert egne undersøkelser av internprising mellom mor- og datterselskaper Iris Salten IKS. Avhengig av resultatet av denne undersøkelsen kan det være aktuelt å vurdere gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Sykefraværsoppfølging	Forebyggende tiltak – oppfølging av sykemeldte Helse- og omsorg	Høy	Vesentlig for å kunne ivareta kommunens oppgaver overfor brukerne
Barnevern	Saksbehandling, etterlevelse, måloppnåelse	Høy	Vesentlig i og med sårbar brukergruppe, og konsekvenser for kommunal økonomi
Samisk språkforvaltning	Etterlevelse av regelverk og kommunestyrets vedtak	Høy	
Offentlige anskaffelser	Flere mulige vinklinger, bl.a: <ul style="list-style-type: none"> - System og rutiner for etterlevelse av regelverk på området - Etterlevelse av kjøp i medhold av eller	Høy	Vesentlig for å unngå ineffektive innkjøp, eller merkostnader som følge av feil eller lovbrudd

	utenom inngåtte rammeavtaler		
Renovasjon	Offentlig anskaffelse, selvkost. Oppfølging av kommunestyrets vedtak i tidligere forvaltningsrevisjon	Høy	Vesentlig i forhold til å sikre effektiv drift av eget selskap og et fungerende marked.
Personvern	GDPR, Generell internkontroll	Høy	Vesentlig for at personopplysninger ikke kommer på avveie og at ansatte har nødvendig informasjon
Eiendomsforvaltning	Rasjonell, effektiv planlegging og drift av kommunens bygningsmasse	Høy	Vesentlig for økonomi og brukerne av kommunens bygg
Vann og avløp	Etterlevelse av krav til selvkost	Høy/ middels	Vesentlig i forhold til tillit, økonomi

Overordnet analyse og plan for eierskapskontroller

med risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perioden 2022 – 2023

Hamarøy kommune - Hábmera suohkan

Innhold

1.	Nærmere om eierskapskontroll	3
1.1	Lovgrunnlaget.....	3
1.2	Styring av utskilt kommunal virksomhet.....	4
1.3	Hvilke organisasjonsformer omfattes av selskapskontrollen	6
1.4	Innholdet i risiko- og vesentlighetsvurderingen	7
2.	Hamarøy kommunes eierskap	9
2.1	Hva eier Hamarøy kommune.....	9
2.2	Hvordan forvaltes kommunens eierskap	10
2.3	Hvor vesentlig er det enkelte selskap	11
2.4	Hvilken risiko er knyttet til det enkelte eierskap.....	12
2.5	Hvilke selskaper og øvrige temaer er aktuelle for selskapskontroll.....	14
3	Oppsummering	15

1. Nærmere om eierskapskontroll

Kommunene har stor grad av frihet når det gjelder organiseringen av den kommunale virksomheten og har i lang tid gjort bruk av fristilte organisasjonsmodeller. Organisering av kommunal virksomhet i egne rettssubjekter utfordrer de vanlige ansvars- og styringslinjene. For å avhjelpe denne utfordringen har kommuneloven egne bestemmelser om kommunestyrets tilsyn og kontroll med slik utskilt virksomhet. Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsynet med kommunens forvaltning og én av oppgavene er å påse at kommunen fører tilsyn med sine interesser i selskaper – det vil si eierskapskontroll eller selskapskontroll. I dette dokumentet brukes disse begrepene om hverandre. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak.

Plan for selskapskontroll skal være basert på en overordnet analyse av eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger. Analysen skal ta sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll i de ulike sektorer og med de ulike selskapene.

Denne analysen er utarbeidet av Salten Kontrollutvalgsservice sommeren 2022. Til grunn for dokumentet ligger «Veileder i selskapskontroll» utarbeidet av Norges kommunerevisorforbund høsten 2018. Informasjon om kommunens eierskap er primært hentet fra kommunens siste eierskapsmelding og fra kommunens regnskap. Det er utover dette ikke gjort omfattende informasjonsinnhenting omkring de ulike eierskapene, og vurderinger av risiko og vesentligheter må således betraktes som en relativt enkel subjektiv betraktning.

1.1 Lovgrunnlaget

Kontrollansvaret for kommunens eierskap er fastslått i kommuneloven. Det heter blant annet i §23-2 at kontrollutvalget som en av sine oppgaver skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll). Om eierskapskontroll i §23-4 står følgende:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Det er verdt å merke seg at lovkravet om risiko- og vesentlighetsvurderinger knyttet til eierskapene er nytt i kommuneloven av 2018. Loven gir ingen konkret definisjon av «risiko- og vesentlighetsvurderinger», men departementet har gitt en utdypning av begrepet sett i sammenheng med tidligere kommunelov: «en vurdering av på hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten». Utover dette har sekretariatet basert analysearbeidet på NKRFs veileder.

Ansvar for ajourføring av kommunens eierskap er også innskjerpet den i nye kommunelov ved at det nå ligger krav om utarbeidelse eierskapsmelding, jfr §26:

«Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a. kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b. en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c. kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»*

Samlet sett viser de nye bestemmelsene at ansvaret for kommunenes eierstyring overfor kommunalt eide selskaper mv. er styrket i det nye lovverket.

1.2 Styring av utskilt kommunal virksomhet

At virksomheter eller tjenester skilles ut som egne foretak eller selskaper innebærer at betingelsene for folkevalgt styring og kontroll, og til dels også politikerrollen, endres. Dette medfører at styringen vil være av en annen art enn den politiske styringen av

kommunens øvrige virksomhet. De mest brukte argumentene for å skille ut virksomhet i selskaper og foretak er knyttet til kostnadseffektivitet, tjenestekvalitet, konkurranseutsetting, oppgave- og ansvarsfordeling og oversiktighet. Med en slik organisering får folkevalgte ansvar for å fastsette mål og å føre kontroll med måloppnåelse, mens selskapets styre og ledelse har ansvar for valg og bruk av virkemidler.

Styringsvirkemidlene i en utskilt virksomhet er ikke de samme som for kommunens egen virksomhet. Ved at virksomheten legges til en enhet fristilt fra kommunens administrasjon mister kommunestyret sin rett til direkte instruksjon. Kommunestyret kan kun instruere den eller de representantene som opptrer i eierorganet på kommunestyrets vegne, for eksempel i et representantskap. Organer eller ansatte i selskapene kan ikke instrueres direkte.

Kommunens egenkontroll består av administrasjonssjefens internkontroll og kontrollfunksjonene underlagt kontrollutvalget. Når virksomhet skilles ut i egne juridiske enheter er det ikke lenger administrasjonssjefen som har ansvaret for internkontrollen, men styret i den aktuelle virksomheten. Selskapsformer som bygger på annet lovverk enn kommuneloven, har ikke nødvendigvis de samme juridiske kravene til internkontroll som en kommune. For en offentlig eier er det likevel viktig å påse at styret har den nødvendige kontroll med virksomheten. Forvaltningsrevisjon med hjemmel i kommuneloven § 23-3 dekker heller ikke virksomhet som er organisert som egne rettssubjekter. Dette erstattes av eierskapskontroll, som ifølge kommuneloven §23-4 gir adgang til å kontrollere utøvelse av kommunens eierskap.

Kontrollmulighetene består med dette av to former: eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i selskaper. Eierskapskontrollen går ut på å undersøke om kommunen har en forsvarlig forvaltning av sine eierinteresser i selskaper. Dersom selskapskontrollen skal omfatte selskapets virksomhet – spørsmål som krever innsyn i selskapets drift - må dette gjøres i form av en forvaltningsrevisjon. Det kan være en glidende overgang mellom kontroll av eierskapsutøvelsen og revisjon av selskapet (forvaltningsrevisjon). Et typisk eksempel er samfunnsansvar (f.eks. etikk, varsling og anskaffelser). Andre eksempler på tema som må undersøkes gjennom forvaltningsrevisjon, er regelverksetterlevelse (f.eks. anskaffelser og offentlighet), selvkost og annen måloppnåelse/gjennomføring av virksomheten.

1.3 Hvilke organisasjonsformer omfattes av selskapskontrollen

Eier har i utgangspunktet ikke innsyn i selskapets interne anliggender, selv om det er kommunen som er eier av selskapet. I aksjeselskaper har for eksempel ikke eiere alminnelig rett til innsyn i selskapet, men må forholde seg til rapportering fra selskapets styre. Kontrollutvalget og revisor har imidlertid rett til innsyn i kommunens selskaper for å kunne drive kontrollvirksomhet, jfr kommuneloven §23-6 (utdrag):

«Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a. interkommunale selskaper etter IKS-loven*
- b. interkommunale politiske råd*
- c. kommunale oppgavefellesskap*
- d. aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.*

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.»

Det er utvilsomt at alle aksjeselskaper og interkommunale selskaper (IKS-loven) er omfattet av bestemmelsen. Vertskommunesamarbeid etter § 20 faller ikke inn under selskapskontrollen, likeledes kommunale foretak. Disse er ikke egne rettssubjekter og vil omfattes av den ordinære forvaltningsrevisjonen av kommunens virksomhet. Det er kun de samarbeidene som kan anses som egne rettssubjekter som naturlig kan omfattes av selskapskontroll.

Det eksisterer noe ulike tolkninger hva angår andre selskapsformer. Det kan vurderes om enkelte samvirkeforetak og foreninger også bør anses for å være et eierskap i tilfeller der de bedriver økonomisk aktivitet og kan sees på som en alternativ organisasjonsform til

for eksempel aksjeselskap.

Stiftelser er ikke omfattet av selskapskontrollbegrepet. Stiftelser eies ikke av noen, og det er dermed ikke eierinteresser å føre kontroll med. Stiftelser er ment å være helt selvstendige fra stifterne, og stifterne kan ikke ha eierrådighet. Mange kommuner har opprettet stiftelser, alene eller sammen med andre, for å ivareta kommunale oppgaver. Disse stiftelsene har gjerne kommunalt oppnevnte styremedlemmer og/eller drives helt eller delvis ved hjelp av kommunale tilskudd. Kommunen kan ha et behov for kontroll med denne virksomheten, men kan ikke gjøre dette gjennom selskapskontroll. Kontrollutvalget kan eventuelt kontrollere kommunens egen oppfølging gjennom forvaltningsrevisjon.

Oppsummert kan man si det slik om hvilke selskaper som omfattes av selskapskontrollen:

Er omfattet av selskapskontroll: aksjeselskaper, interkommunale selskaper, interkommunale samarbeid som er organisert som egne rettssubjekter

Kan være omfattet av selskapskontroll: Samvirkeforetak, foreninger

Ikke omfattet av selskapskontroll: Stiftelser, kommunale foretak, interkommunale samarbeid som *ikke* er organisert som egne rettssubjekter.

1.4 Innholdet i risiko- og vesentlighetsvurderingen

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Det er opp til det enkelte kontrollutvalg å organisere arbeidet med overordnet analyse. Analysen bør som minimum inkludere en fullstendig oversikt over kommunens eierskap og en vurdering av behovet for kontroll med hvert av disse. Det er en fordel å samordne arbeidet med overordnet analyse og forslag til plan der selskaper eies av flere kommuner sammen.

Analysen bør inkludere en gjennomgang av kommunens styringssystem for eierskapsutøvelse og vurdere risiko på bakgrunn av kjente erfaringer med dette. Det bør legges mest innsats i risikovurdering for de selskapene med høyest vesentlighet. Det kan i tillegg vurderes om gjennomgående kontrolltemaer kan være aktuelle i tillegg til kontroller i enkeltelskaper.

Dette analysedokumentet og plan for selskapskontroll presenteres kontrollutvalg og kommunestyret i slutten av valgperioden. Etter loven skulle dette vært gjort innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Kontrollutvalgsekretariatet har derfor valgt å gjøre en enkel risiko- og vesentlighetsvurdering, som tilfredsstillende minimumskravene i veilederen. Det er prioritert å gi en oppdatert oversikt over relevante eierskap, en enkel vurdering av vesentlighet spesielt, og i noen grad risiko. Til slutt presenteres en oppsummering som drøfter selskaper og/eller tema som er mest aktuelle for kontroll.

I risiko- og vesentlighetsvurderingen benyttes matrise med fargeskala som trafikklyssystem. Grønn farge angir: lav risiko/vesentlighet. Gul farge: moderat risiko/vesentlighet. Rød farge: høy risiko/vesentlighet.

2. Hamarøy kommunes eierskap

I henhold til kommuneloven §26 skal kommunen vedta en eierskapsmelding som sier noe om kommunens prinsipper for eierstyring, gi en oversikt over selskaper, foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har (eier)interesser i og formål med sine eierinteresser.

I denne overordnede analysen belyses fem hovedspørsmål:

- Hva eier kommunen?
- Hvordan forvaltes kommunens eierskap?
- Hvor vesentlig er det enkelte eierskap?
- Hvilken risiko er knyttet til det enkelte eierskap?
- Hvilke selskaper og øvrige temaer er aktuelle for selskapskontroll?

2.1 Hva eier Hamarøy kommune.

Hamarøy kommunestyre behandlet sist sitt eierskapsdokument i desember 2021, sak 93/21. I henhold til bestemmelsen om hvilke selskaper som er aktuelle for selskapskontroll, jfr kap 1.3, gjengis her kun eierinteresser i aksjeselskaper, interkommunale selskaper, interkommunale samarbeid som er organisert som egne rettssubjekter, samvirkeforetak og foreninger.

Kommune	Selskap	Selskapsform	Kontrollert
Hamarøy	Biblioteksentralen	Samvirke	nei
Hamarøy	Galvano Tia	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Hamarøyhallen	Samvirke	nei
Hamarøy	Hamarøy Vekst	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Helse og miljøtilsyn Salten	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	HT Safe	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten Kommunerevisjon	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	IRIS Salten	Interkommunalt selskap	ja
Hamarøy	Salten Brann	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	Kommunemineral	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Kommunekraft	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Nord Salten Kraft Holding	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten Regionråd	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Salten Kontrollutvalgsservice	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Saltens Bilruter	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	RKK Salten (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Sáгат-Sámiid Áviisa	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Tidetec	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten IUA	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Tysfjord arbeidssamvirke	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Ulsvåg grendhus	Andelslag	nei
Hamarøy	Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	Kommunalt oppgavefelleskap	nei

I kolonnen lengst til høyre markeres hvorvidt selskapet har gjennomgått eierskapskontroll siste to valgperioder. Dette gjelder kun Iris Salten som både har hatt kontroller i 2019 og 2022. Den første kontrollen gjaldt selvkost og offentlige anskaffelser og den andre var en forvaltningsrevisjon med tema statsstøtte og konkurranse ved anskaffelser.

2.2 Hvordan forvaltes kommunens eierskap

Hvordan kommunens eierskap forvaltes kan sies å være selve hovedproblemstillingen for selskapskontrollen, og det spørsmålet eierskapskontrollen er ment å gi svar på. I en overordnet analyse kan man prøve å danne seg en mening om hva vi allerede vet om dette. Som nevnt har Hamarøy kommune nylig vedtatt en egen eierskapsmelding. Hvorvidt og hvordan denne anvendes er vanskelig å gi en objektiv vurdering av, uten ytterligere analyse, dybdeintervjuer og kontroll. Da kommunestyret vedtok eierskapsmeldingen i 2021, ble denne vedtatt med en rekke tilleggspunkter. Her heter det:

«1. Kommunestyret vedtar vedlagte Eierskapsmeldingen - Håbmera suohkan - Hamarøy kommune som kommunen sin eierskapsmelding for perioden 2021–2023.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å ajourføre oversikt over selskaper og stiftelser kommunen har eierinteresser i snarest. Oversikt over interkommunalt politisk råd og kommunale oppgavefelleskap, samt medlemskap i interesseorganisasjoner og sentrale samarbeidsavtaler skal også legges til i oversikten. Den helhetlige oversikten skal tas inn som en del av eierskapsmeldingen.

3. Når kommunen mottar kunnskap/invitasjon til selskapenes generalforsamlinger/ årsmøter/ representantskap bes kommunedirektøren forberede og lage saksfremlegg i forkant slik at slik at kommunen derigjennom kan ta et aktivt eierskap.

4. Det utarbeides egne vedtekter/retningslinjer for valgnemndas oppgaver knyttet til arbeidet ved å innstille til aktuelle kandidater for de ulike styreverv der Håbmera suohkan - Hamarøy kommune skal peke ut kandidat. Det lages egen oversikt over hvilke styreverv dette gjelder.

5. I rullering av «Eierskapsmeldingen - Håbmera suohkan - Hamarøy kommune» i 2022 skal det spesifiseres hvilke mål kommunen har med sitt eierskap i de enkelte selskap og hva som er kommunes nytteverdi. «Felles strategi for samarbeid og eierstyring» vedtatt av Salten Regionråd må legges til grunn sammen med øvrige grunnlagsdokumentene, og innarbeides i eierskapsmeldingen hvor dette kreves.

Saken legges frem kommunestyret så snart kommunedirektør har fått ajourført oversikten

over kommunens eierskap, samt samarbeidsengasjement som bør tas inn i eierskapsmeldingen.»

Tilleggspunktene impliserer at kommunestyret forventer en rekke oppfølgingspunkter for presisering av eierskapsmeldingen og for oppfølging/forvaltning av sine eierskap.

Det varierer hvor systematisk kommunene jobber med eierstyring. Selv om en kommune har vedtatt en eierskapsmelding, eller andre styringsdokumenter, er det viktig å vurdere hvordan systemene for eierstyring fungerer i praksis. Veilederen peker på at dette i seg selv være et hovedfunn for selskapskontrollen og noe kontrollutvalgene kan ta tak i. Dersom dette er veldig tydelig kan det kanskje være noe kontrollutvalget kan påpeke allerede etter analyseprosessen.

2.3 Hvor vesentlig er det enkelte selskap

Det anbefales å begynne med vurderingen av vesentlighet. Dersom vi gjør dette kan vi styre ressursene til risikovurdering mot de selskapene vi oppfatter som vesentlige og gjøre analysen av risiko enklere for de som vurderes som mindre betydningsfulle og dermed uansett ikke vil være aktuelle til å tas med i planen for selskapskontroll.

I korte trekk kan man oppsummere vesentlighetsmomenter med hvor alvorlig det er for kommunen dersom dens mål for eierskapet ikke oppnås. Det finnes mange mulige kriterier for hva som gjør et eierskap vesentlig. Noen eierskap har et finansielt formål, altså at man ønsker økonomisk utbytte, mens andre har et politisk formål, for eksempel at man ser det som en hensiktsmessig måte å tilby en viktig tjeneste til innbyggerne, et bidrag til å utvikle arbeidsplasser i kommunen eller en måte å organisere andre kommunale oppgave på.

Kommunens mål med eierskapet er ikke alltid klart uttrykt. Dersom kommunens formål med å eie ikke fremstår som tydelig så er det også vanskelig å vurdere konsekvensene av at mål ikke oppnås. I slike tilfeller kan det være på sin plass at kontrollutvalget påpeker dette. Uklare mål kan også gi dårlig styringsinformasjon til selskapet og være en risiko i seg selv. Det presiseres at dette ikke er vurdert i analysen, men kan være aktuell som tema som inngår i en eierskapskontroll.

I dette kan følgende vesentlighetsmomenter legges til grunn:

- Store økonomiske verdier
- Hvorvidt selskapet utfører viktige kommunale oppgaver
- Mottar vesentlige tilskudd fra kommunen
- Betydning for lokalsamfunn/arbeidsplasser
- Politisk interesse/prestisje

Det er gjort en enkel subjektiv vesentlighetsvurdering uten omfattende innhenting av dokumentasjon. Vesentlighetsmomenter som er vurdert er i særlig grad om eierskapet omfatter en sentral del av kommunes tjenesteyting og/eller om det utgjør en viktig del av kommunens økonomi.

Selskap	Selskapsform	Vesentlighet
Biblioteksentralen	Samvirke	1 andel, marginal interesse.
Galvano Tia	Aksjeselskap	Marginalt eierskap.
Hamarøyhallen	Samvirke	Betydning for lokalsamfunn.
Hamarøy Vekst	Aksjeselskap	Vesentlig eierskapsandel. Betydning for lokalsamfunn. Politiske interesse. Arbeidsplasser.
Helse og miljøtilsyn Salten	Interkommunalt selskap	Relativt begrenset økonomi og myndighet.
HT Safe	Aksjeselskap	Vesentlig eierskapsandel. Betydning for lokalsamfunn. Arbeidsplasser.
Salten Kommunerevisjon	Interkommunalt selskap	Relativt begrenset økonomi og myndighet.
IRIS Salten	Interkommunalt selskap	Vesentlige kommunale oppgaver. Selvfinansierende, gebyrer. Lokalsamfunn/arbeidsplasser.
Salten Brann	Interkommunalt selskap	Vesentlige kommunale oppgaver. Store økonomiske overføringer. Lokalsamfunn/arbeidsplasser.
Kommunemineral	Aksjeselskap	Vesentlig eierskapsandel. Liten aktivitet.
Kommunekraft	Aksjeselskap	Marginalt eierskap (0,3%).
Nord Salten Kraft Holding	Aksjeselskap	Vesentlig eierskapsandel. Betydning for lokalsamfunn. Arbeidsplasser.
Salten Regionråd	Kommunalt oppgavefelleskap	Ikke delegert myndighet.
Salten Kontrollutvalgsservice	Kommunalt oppgavefelleskap	Relativt begrenset økonomi og myndighet.
Saltens Bilruiter	Aksjeselskap	Mindre eierskap (1%). Betydning for lokalsamfunn, arbeidsplasser.
RKK Salten (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)	Kommunalt oppgavefelleskap	Relativt begrenset økonomi og myndighet.
Sågat-Sámiid Áviisa	Aksjeselskap	Marginalt eierskap (2 aksjer).
Tidetec	Aksjeselskap	Mindre eierskap, ingen kommunal myndighet.
Salten IUA	Kommunalt oppgavefelleskap	Relativt begrenset økonomi og myndighet.
Tysfjord arbeidssamvirke	Aksjeselskap	Betydning for lokalsamfunn. Arbeidsplasser.
Ulsvåg grendhus	Andelslag	Betydning for lokalsamfunn. Begrenset økonomi.
Interkommunalt arkivsamvirke i Nordland	Kommunalt oppgavefelleskap	Begrenset eierskap.

2.4 Hvilken risiko er knyttet til det enkelte eierskap

Risiko kan defineres som sannsynligheten for at kommunen ikke oppnår sine intensjoner med eierskapet eller at andre betydelige problemer oppstår. En slik analyse for hvert enkelt selskap vil vanligvis være en ressurskrevende prosess. Ved utarbeidelse av plan for selskapskontroll bør man derfor foreta en overordnet helhetsvurdering av risikonivået knyttet til kommunens eierskapsutøvelse, og risiko i det enkelte selskap, særlig knyttet til eiernes styring og kommunenes målsetting med eierskapet.

Økonomien vil alltid være en viktig risikofaktor. Et selskap som går konkurs er naturlig nok ikke i stand til å oppnå noen mål. Momenter som kan være aktuelle å legge vekt på kan være fornuftig nivå på egenkapital, tilstrekkelig likviditet og avkastning i tråd med formålet. Negativ utvikling over tid er særlig et faresignal.

Selv om et selskap har god økonomi, betyr ikke det at det oppfyller de målene kommunen har med eierskapet. Dersom eierskapet ikke er rent finansielt motivert er det også nødvendig å vurdere andre former for måloppnåelse. En konkret vurdering av måloppnåelsen ligger imidlertid i større grad til selve selskapskontrollen enn til den overordnede analysen og er derfor i liten grad vurdert her.

Oppsummert kan eksempler på risikomomenter være:

- Negativ økonomisk utvikling (EK, likviditet, avkastning)
- Negativ medieoppmerksomhet
- Store endringer (organisasjon, lederskifter, målsettinger, marked)
- Komplisert/uklar organisering
- Rollekonflikter (for eksempel sentrale politikere i styret)
- Svak eierstyring
- Manglende etiske retningslinjer og anitkorrupsjonsarbeid
- Urealistiske eller uklare mål
- Politisk kritikk

En grundig risikovurdering krever innhenting av dokumentasjon fra selskap og eier, i tillegg til at det kan være nyttig med andre kilder, så som revisjon, media og andre interessenter. I likhet med vesentlighetsvurderingene har man her gjort enkle subjektive vurderinger. Det vi særlig har basert vår vurdering på er om selskapet er i en utsatt markeds- og konkurransesituasjon og tilgjengelig regnskapsinformasjon.

Selskap	Selskapsform	Risiko
Biblioteksentralen	Samvirke	Ikke risikovurdert.
Galvano Tia	Aksjeselskap	Skiftende rammevilkår.
Hamarøyhallen	Samvirke	Samvirke. Ikke risikovurdert.
Hamarøy Vekst	Aksjeselskap	Stabil økonomi og drift. Skiftende rammevilkår.
Helsetilsyn og miljøtilsyn Salten	Interkommunalt selskap	Stabil organisasjon og økonomi.
HT Safe	Aksjeselskap	Krevende økonomi og marked.
Salten Kommunerevisjon	Interkommunalt selskap	Stabil organisasjon og økonomi.
IRIS Salten	Interkommunalt selskap	God økonomi. En viss utskifting i ledelse. Noe kritikk (tidligere selskapskontroller).
Salten Brann	Interkommunalt selskap	Presset økonomi. Store potensielle driftsendringer, jfr politisk sak brannordning.
Kommunemineral	Aksjeselskap	Høy soliditet.
Kommunekraft	Aksjeselskap	Lav risiko.
Nord Salten Kraft Holding	Aksjeselskap	God økonomi. Konkurransutsatt.
Salten Regionråd	Kommunalt oppgavefelleskap	Stabil organisasjon og økonomi.
Salten Kontrollutvalgsservice	Kommunalt oppgavefelleskap	Stabil organisasjon og økonomi.
Saltens Bilruter	Aksjeselskap	God økonomi, stabil organisasjon. Varierende markedsområder.
RKK Salten (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)	Kommunalt oppgavefelleskap	Stabil organisasjon og økonomi.
Sågat-Sámiid Áviisa	Aksjeselskap	Ikke risikovurdert.
Tidetec	Aksjeselskap	Svak økonomi
Salten IUA	Kommunalt oppgavefelleskap	Stabil organisasjon og økonomi.
Tysfjord arbeidssamvirke	Aksjeselskap	God økonomi. Skiftende rammevilkår.
Ulsvåg grendhus	Andelslag	Ikke risikovurdert.
Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	Kommunalt oppgavefelleskap	Stabil organisasjon og økonomi.

2.5 Hvilke selskaper og øvrige temaer er aktuelle for selskapskontroll

Formålet med denne analysen er å identifisere selskaper, bransjer og tema som kan være aktuelle for eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen gir en oversikt over kommunens eierskap som utgangspunkt for selskap som kan inngå i en kontroll. Denne viser blant annet at det har vært få selskap som har vært gjennom kontroller siste perioder. Videre sorterer den i noen grad på hvilke eierskap som er vesentlig for kommunene og i så måte bør være mest aktuell for kontroll. Samtidig er dette en relativt enkel analyse som mangler inngående vurderinger av selskapene, og da særlig knyttet til kommunens formål med eierskapene og risiko vs måloppnåelse. Dette gir et mindre fundamentert grunnlag for å peke på hvilke selskaper som bør inngå i en kontroll.

Det er tidligere poengtert at ansvaret for kontroll av kommunens eierskap er skjerpet i den nye kommuneloven. Det kan derfor være aktuelt for kontrollutvalget å anbefale en generell forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll om kommunens eierstyring fremfor selskapsspesifikke kontroller. Dette understøttes også av veilederen som sier at systemet for eierstyring – både utformingen og praktiseringen av det – i seg selv kan være aktuelle som prosjekt for selskapskontroll. Kunnskapen om en slik revisjon vil kunne ha verdi i fremtidig utpeking av eierskap som bør granskes nærmere.

Dersom kontrollutvalget og kommunestyret likevel finner det mer formålstjenlig å gjøre en spesifikk selskapskontroll, anbefales det at man peker på selskap med moderat/høy vesentlighet og som ikke har vært gjennom kontroll siste to valgperioder.

3 Oppsummering

Risiko- og vesentlighetsvurderingen gir her en grov og forenklet oversikt over kommunens eierskap som utgangspunkt for selskap som kan inngå i en kontroll. Denne viser blant annet at det har vært få selskap som har vært gjennom kontroller siste perioder. Videre sorterer den i noen grad på hvilke eierskap som er vesentlig for kommunen og i så måte bør være mest aktuell for kontroll. Matrisen gir en oppsummering av risiko og vesentlighet.

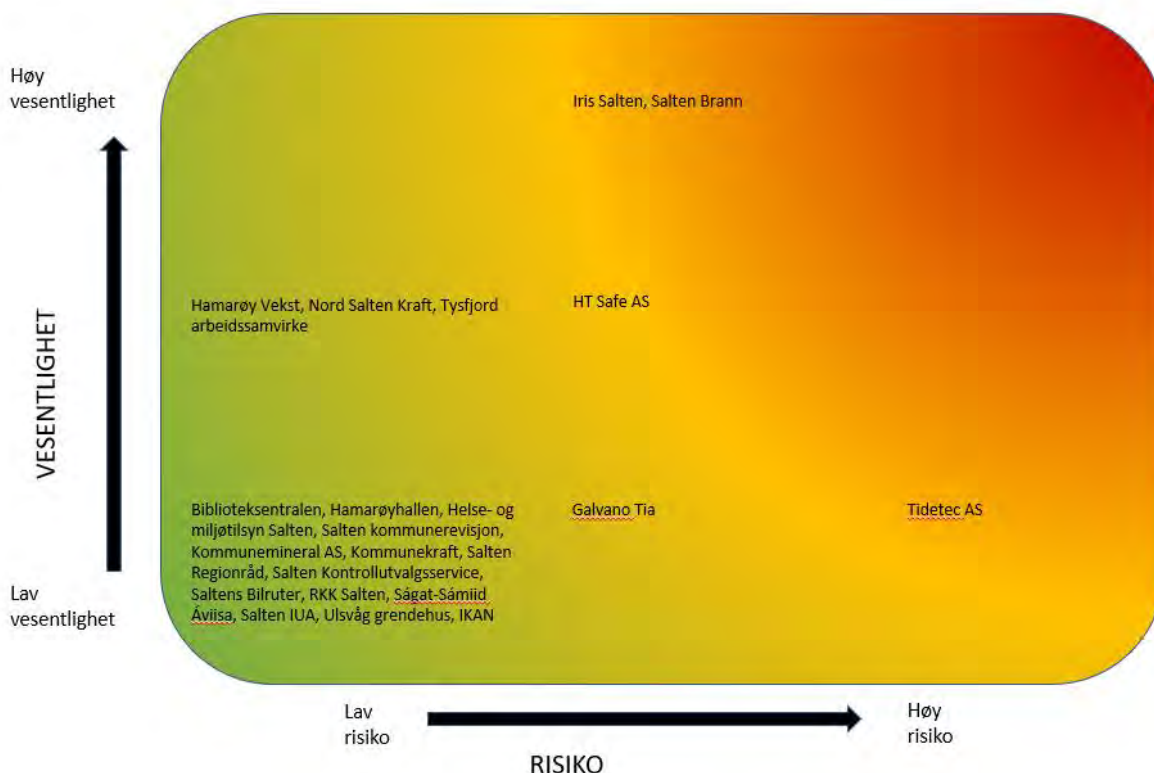

Fig.1. Risiko- og vesentligheter, Hamarøy kommunes eierskap

Det poengteres at dette er en relativt enkel analyse som mangler inngående vurderinger av selskapene, og da særlig knyttet til kommunens formål med eierskapene og risiko vs måloppnåelse. Dette gir et mindre fundamentert grunnlag for å peke på hvilke selskaper som er mest aktuelle og således bør prioriteres for kontroll. Av den grunn anbefales det at man fremfor å gå for selskapsspesifikke kontroller, heller foretar en generell forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll om kommunens system for eierstyring.

SAK 26/23**Egenevaluering av kontrollutvalgets arbeid i perioden****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
30.08.2023**Vedlegg:**

- Ingen

Bakgrunn for saken:

Mot slutten av valgperioden anbefales det å gjøre en evaluering av kontrollutvalgets arbeid i perioden. Hensikten med en slik evaluering er å sørge for kontinuerlig læring og forbedring, kunnskapsoverføring til påtroppende utvalg og diskutere om kontrollutvalget har de nødvendige forutsetningene for å fylle sin kontrollfunksjon.

Kontrollutvalgets samhandling med sekretariatet og revisjonen bør være en del av evalueringen. Sentrale spørsmål vil være om kontrollutvalgets forventinger blir innfridde, om saker blir tilstrekkelig forberedt, og hvordan samhandlingen kan bli enda bedre.

Basert på Kommunaldepartementets veileder Kontrollutvalgsboken, foreslås at utvalget drøfter følgende punkter:

- Blir møtene gjennomført på en effektiv og engasjerende måte?
- Er antallet møter tilstrekkelig sett opp mot saksmengde?
- Er saker som fremmes for behandling tilstrekkelig forberedt?
- Klarer kontrollutvalget å fylle kontrollfunksjonen på en god måte?
- Hvordan blir utvalget oppfattet av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er det klare roller og klar ansvarsdeling mellom kontrollutvalget, kommunestyret og administrasjonen?
- Hvordan fungerer samhandlingen med revisor?
- Hvordan fungerer samhandlingen med sekretariatet?
- Hvordan fungerer samspillet internt blant kontrollutvalgets medlemmer?

Spørsmålene er ment som utgangspunkt for diskusjon. Utvalget står selvsagt fritt til å ta opp andre emner om det er ønskelig.

Saken og evalueringen legges opp som en diskusjonssak. Det foreslås at sekretariatet utformer et oppsummeringsnotat basert på innspill i møtet og at notatet legges frem for påtroppende utvalg i deres første møte.

Forslag til vedtak:

1. Hamarøy kontrollutvalg har gjennomført egevaluering av utvalgets arbeid i perioden 2020-2023.
2. Kontrollutvalgsekretariatet utformer oppsummeringsnotat basert på innspill i møtet. Notatet legges frem for påtroppende kontrollutvalg.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 27/23

Budsjett for kontroll og tilsyn 2024

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal i henhold til egen virksomhetsplan for 2023 behandle Budsjett for kontroll og tilsyn 2024 i sitt første møte på høsten.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 pålegger kontrollutvalget å utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunaldepartementet har i veileder til forskriften følgende merknad:

Bestemmelsen viderefører den tidligere kontrollutvalgsforskriften § 18 første ledd. Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått.

Henvisningen til kommuneloven § 14-3 tredje ledd sikrer at kontrollutvalgets forslag følger med innstillingen både i kommuner som er styrt etter formannskapsmodellen og kommuner som er styrt etter parlamentarismemodellen.

At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen. Dette er også presisert i departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2919-5. Her heter det at "departementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet."

I departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2919-3 slås det fast at når kontrollutvalget oversender budsjettforslaget sitt, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av sitt arbeid, jf. kommuneloven § 23-5 første punktum. Departementet legger derfor til grunn at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen omfatter revisor, kontrollutvalg og sekretariat.

Utgifter til revisjon

Når det gjelder revisor er Hamarøy kommune tilsluttet Salten kommunerevisjon IKS, der representantskapet vedtar budsjetttramme for virksomheten. Utgifter fordeles budsjettmessig ut fra revisors planlagte aktivitet for den enkelte eierkommune. Basert på estimat for lønns- og prisvekst var det forespeilet et behov på økning 5,0 %. Representantskapet i selskapet har vedtatt et budsjett med en økning på 5,5 % for virksomheten samlet sett. Med dette som bakgrunn beregnes Hamarøy kommunes honorar til revisjon til ca kr **755 000** i 2024 (2023: kr 716 000)

Utgifter til sekretariat

Salten kontrollutvalgsservice yter sekretariatstjenester til kommunene i Salten, også Hamarøy. Det legges ikke opp til vesentlige endringer i driften fra 2023 til 2024. Representantskapet har vedtatt en økning på 5,0 % for året. Dermed budsjetteres det med kr 2 637 000 i samlede utgifter i 2024 (2023-budsjett 2 511 000). Det budsjetteres med inntekter på kr 2 637 000, som fordeles kommunene i mellom i samsvar med vedtatt Samarbeidsavtale.

For Hamarøy kommunes del var andel sekretariat beregnet til kr 163 000 i 2023, mens det beregnes til kr **171 000** i 2024.

Utgifter til kontrollutvalget

Ordinære driftsutgifter tilknyttet kontrollutvalget, så som godtgjørelser, tappt arbeidsfortjeneste etc er budsjettert sammen med utgifter til øvrige politiske organer. Det kan ut over dette være behov for at kontrollutvalgets medlemmer deltar på kurs eller opplæring som vedrører utvalgets arbeidsområde, og da særlig i begynnelsen av valgperioden. For 2023 budsjetterte utvalget med kr 65 000 til dette formålet. Dette foreslås økt til kr **68.000** i i 2024 tråd med prisstigningen.

Alle tall er basert på forventet aktivitet. Endret aktivitet kan medføre endret utgiftsnivå. Oppsummert utgjør forslag til budsjett til kontroll og tilsyn følgende:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 755 000
Sekretærbistand	Kr 171 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 68 000
Sum	Kr 994 000

Forslag til vedtak:

Hamarøy kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2024 foreslås budsjettetert til kr 994 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 755 000
Sekretærbistand	Kr 171 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 68 000
Sum	Kr 994 000

Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

Røklund, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 28/23

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

- a) Iris Salten IKS, 05.05.2023. Protokoll fra møte i representantskapet.
- b) Salten Brann IKS, 23.06.2023. Protokoll fra representantskapsmøte.
- c) Salten Brann IKS, 07.08.2023. Protokoll fra representantskapsmøte.
- d) NKRF / FKT, mai 2023. Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene. Møtebok.
- e) NKRF / FKT, mai 2023. Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene. Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

Vedlegg d-e viser ferdig utformede veiledere for kontrollutvalgssekretariat i føring av møtebok og bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Veilederne er utarbeidet i felleskap av fagmiljøene i NKRF og FKT og vil være førende for praksis fremover også i Salten.

Røkland, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Protokoll fra møte 5. mai 2023.

Møtestart kl. 13.15.

Møteslutt kl. 14.45.

Møtested: Salten Brann IKS, Albertmyra.

I fravær av leder og nestleder i representantskapet ble Marlen Rendall Berg valgt som møteleder.

Sak nr: 23-01

Fortegnelse over representantskapets medlemmer:

	Representanter
BEIARN KOMMUNE	Håkon Sæther
BODØ KOMMUNE	Ola Smeplass Ole Henrik Hjartøy
FAUSKE KOMMUNE	Marlen Rendall Berg Trine Nordvik Løkås
GILDESKÅL KOMMUNE	Bjørn Magne Pedersen Ida K. Heen
HAMARØY KOMMUNE	Jan-Folke Sandnes
MELØY KOMMUNE	Ken Henry Solhaug Jim Helge Andersen
SALTDAL KOMMUNE	Sverre Breivik Jim Hansen
STEIGEN KOMMUNE	Åse Refsnes
SØRFOLD KOMMUNE	Gisle Erik Hansen Kolbjørn Mathisen

I tillegg møtte følgende:

Iris Salten IKS:

- Trud Berg styreleder
- Bjørn Ove Moum adm.dir

Gjenbruksuka:

- Carina Rist

Sak nr: 23-02
Beslutningssak

Godkjenning av innkalling til generalforsamling.

Vedtak:

Innkalling til representantskapets møte godkjennes.
Innkommen sak tas inn i egen sak 23-10.

Sak nr: 23-03
Beslutningssak

Valg av deltagere til å underskrive protokoll fra møte.

Vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen fra møte:

Ida Heen
Gisle Hansen

Sak nr: 23-04
Beslutningssak

Årsregnskap for 2022 og styrets årsberetning for 2022.

Utsendt årsregnskap for 2022 ble behandlet

- Resultatregnskap og balanse med tilhørende noter og kontantstrømanalyse.
- Årsoppgjørdisposisjon (disponering av overskudd).
- Styrets årsberetning
- Revisors beretning.

Vedtak:

Styrets årsberetning for 2022 tas til orientering.

Resultatregnskap for 2022 med balanse og noter per 31.12.2022 godkjennes.

Selskapets resultat i 2022 viser et årsresultat etter skatt på kr. 4 962 239 (overskudd) etter mottatt utbytte og overskudd av selvkostområdet.

Styret foreslår at morselskapets resultat kr. 4 962 239, disponeres slik:

Til egenkapital	kr. 1 031 674
Til Irisfondet	kr. 3 930 565

Revisor beretning for 2022 tas til orientering.

Sak nr: 23-05
Beslutningssak.

Fastsettelse av godtgjørelser for 2023-24.

Anbefaling.

Valgkomiteén anbefaler representantskapet å gjøre følgende vedtak:

Fastsettelse av godtgjørelser til styre

Styrets godtgjøring 2022

Fast årlig godtgjørelse

<i>Styrets leder</i>	<i>kr. 64 000</i>
<i>Styrets nestleder</i>	<i>kr. 37 000</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>kr. 28 000</i>
<i>Styrets varamedlemmer</i>	<i>kr. 7 500</i>

<i>Møtegodtgjøring pr. møte</i>	<i>kr. 1 500</i>
<i>Erstatning tapt arbeidsfortjeneste</i>	
<i>Selvstendig næringsdrivende ulegitimert</i>	<i>kr. 2 500</i>
<i>Etter krav fra arbeidsgiver / pr. møte inntil</i>	<i>kr. 2 300</i>

Reiser dekkes etter kommunenes reiseregulativ.

Godtgjørelsen foreslås endret i 2024.

Vedtak:

Godtgjørelse fra 1.mai. 2023:

Fast årlig godtgjørelse

<i>Styrets leder</i>	<i>kr. 64 000</i>
<i>Styrets nestleder</i>	<i>kr. 37 000</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>kr. 28 000</i>
<i>Styrets varamedlemmer</i>	<i>kr. 7 500</i>

<i>Møtegodtgjøring pr. møte</i>	<i>kr. 1 500</i>
<i>Erstatning tapt arbeidsfortjeneste</i>	
<i>Selvstendig næringsdrivende ulegitimert</i>	<i>kr. 2 500</i>
<i>Etter krav fra arbeidsgiver / pr. møte inntil</i>	<i>kr. 2 300</i>

Reiser dekkes etter kommunenes reiseregulativ.

Godtgjørelsen endres i møte for 2024.

Sak nr: 23-06
Beslutningssak

Fastsettelse av revisors godtgjørelse for 2022.

Vedtak:

Representantskapet fastsetter revisors honorar for 2022 til kr 196 000 (ekskl. mva.).

Sak nr: 23-07
Beslutningssak

Valg av styremedlemmer og varamedlemmer.

Valgkomitéen består av Ida Pinnerød, Bjørn Magne Pedersen og Marlen Rendall Berg (valgt i 2021 for 2 år).

Styret har inneværende år hatt følgende sammensetning:

Navn	Valgt inn	Kommune	Funksjon	
Trud Berg	2022	Bodø	Styreleder	
Hilde Furuseth Johansen	2015	Gildeskål	Nestleder	På valg
Frode Schjenken Jensen	2022	Bodø	Styremedlem	
Trond Heimtun	2022	Fauske	Styremedlem	
Lars Arve Jakobsen	2017	Bodø	Styremedlem	På valg
Marit Holmvaag Mehus	2020	Steigen	Styremedlem	
Karen Marie Braseth (ansatterrepresentant)	2021		Styremedlem	På valg
Ole Petter Nybakk	2015	Beiarn	1.vara	På valg
Greta Johanne Solfall	2015	Meløy	2. vara	På valg
Tora Wårheim Johansen	2022	Saltdal	3. vara	

Valgkomiteens innstilling til styret i Iris Salten IKS:

Trud Berg	2022	Styreleder	2022-2024
Trond Heimtun	2022	Nestleder styre	2022-2024
Lars Arve Jakobsen	2017	Styremedlem	2023-2025
Frode Schjenken Jensen	2022	Styremedlem	2022-2024
Trine Nordvik Løkås	NY 2023	Styremedlem	2023-2025
Marit Falch Holmvaag	2020	Styremedlem	2022-2024

Ole Petter Nybakk	2015	1. Vara til styre	2023-2025
Tora Wårheim Johansen	2022	2. Vara til styre	2022-2024
	2023	3. Vara til styre	NY

3. vara: Jim Helge Andersen

Vedtak:

Til styre i Iris Salten IKS velges:

Navn	Valgt inn	Kommune	Funksjon
Trud Berg	2022	Bodø	Styreleder
Trond Heimtun	2022	Fauske	Nestleder
Frode Schjenken Jensen	2022	Bodø	Styremedlem
Trine Nordvik Løkås	2023	Fauske	Styremedlem
Lars Arve Jakobsen	2017	Bodø	Styremedlem
Marit Holmvaag Mehus	2020	Steigen	Styremedlem
Karen Marie Braseth (ansattrepresentant)	2021		Styremedlem
Ole Petter Nybakk	2015	Beiarn	1.vara
Tora Wårheim Johansen	2022	Saltdal	2. vara
Jim Helge Andersen	2023	Meløy	3. vara

Sak nr: 23-08
Beslutningssak

Valg av styrets nestleder

Vedtak:

Styrets nestleder i Iris Salten IKS velges Trond Heimtun.

Sak nr: 23-09
Beslutningssak

Valg av representanter til interkommunalt klageorgan.

I henhold til Renovasjonsforskriften §15, kan klager på vedtak fattet av kommunene eller Iris Salten IKS som er delegert myndighet i henhold til forskriften, påklages til interkommunalt klageorgan.

Interkommunalt klageorgan består av:

Gisle Hansen (leder)
Fredric Persson
Mette Bjørnevik

Valgkomiteens innstilling er at følgende velges for 2 år:

Gisle Hansen (leder)
Kristin Schjenken Navjord medlem
Walter Pedersen medlem

[Godtgjøring - Interkommunalt klageorgan for Iris Salten IKS 2023:](#)

Timehonorar ~~pr.time~~ /minimumsats kr. 825/ kr. 2 000

Reiser dekkes etter retningslinjer for styret i Iris Salten IKS.

[Valgkomiteens innstilling godtgjøring - Interkommunalt klageorgan for Iris Salten IKS 2023:](#)

Timehonorar ~~pr.time~~ /minimumsats kr. 900/ kr. 2 200

Reiser dekkes etter retningslinjer for styret i Iris Salten IKS.

Vedtak:

Til interkommunalt klageorgan velges:

Gisle Hansen (leder)

Kristin Schjenken Navjord medlem

Walter Pedersen medlem

Kandidatene velges for 2 år (følger valgåret).

Vedtak:

Godtgjørelse for interkommunalt klageorgan:

Timehonorar pr time / minimumsats kr. 900/ kr. 2 200

Reiser dekkes etter retningslinjer for styret i Iris Salten IKS.

Sak nr: 23-10

Beslutningssak

Eventuelt.

Det foreslås fra Salten Regionråd at prosjektet Drømmer i Salten, Salten Kultursamarbeid, innvilges kr 680 000 fra Irisfondet fra ubenyttede midler i 2022.

Vedtak:

Drømmer i Salten, Salten Kultursamarbeid innvilges kr 680 000 fra Irisfondet av ubenyttede midler i 2022.

Bodø 5.5.23

Referent:

Bjørn Ove Moum

Adm.dir.

Ida Heen

Gisle Hansen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page
Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

Ida Karine Heen

364e486f-ff84-4342-b8c5-16d71967b4e4 - 2023-05-10 23:02:11 UTC +03:00
BankID - 8ede5401-e7c6-4088-83ef-d584c1f815f1 - NO

Gisle Erik Hansen

70c6b98a-6a87-4c66-b36f-6be51105d04b - 2023-05-19 12:21:40 UTC +03:00
BankID - 242c90db-3615-4131-bc81-3012721280f3 - NO

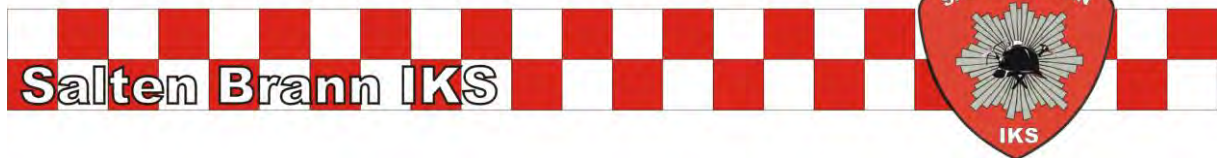
authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Bodø 23. juni 2023

Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

*Til
Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS*

PROTOKOLL FRA REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS – FREDAG 23. JUNI 2023

SAKSLISTE

Sak 10/23	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 11/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 12/23	Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
Sak 13/23	Revisjon av budsjett- og økonomiplan for Salten Brann IKS 2023 - 2026
Sak 14/23	Endring av selskapsavtalen for NKS110 IKS
Sak 15/22	Eventuelt

Møtet ble gjennomført via Teams.

Sak 10/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Kommune	Navn	Vararepresentanter
Beiarn kommune	Andre Kristoffersen	Rune Jørgensen
		Marit Moldjord
	Torbjørn Grimstad	Håkon Sæther
		Frank Vilhelmsen
Bodø kommune	Ida Marie Pinnerød	Linda T Moen
		Ola Smeplass
	Ole Henrik Hjartøy	Paro Nina Lyngmo
		Janne Ellingsen
Fauske kommune	Marlen Rendall Berg	Lars Petter Rekkedal
		Ronny Borge
	Trine Nordvik Løkås	Kassandra E B Petsa
		Nils Christian Steinbakk
Gildeskål kommune	Bjørn Magne Pedersen	Kathrine Moan Larsen
		Geir Olsen
	Ida K. Heen	Ola Kaldager
		Anne Wiik
Hamarøy kommune	Britt Kristoffersen	Elin Eidsvik
	Jan-Folke Sandnes	Heidi Kalvåg
Meløy kommune	Sigurd Stormo	Ken-Henry Solhaug
	Jim Helge Andersen	Marthe Barvik
Saltdal kommune	Sverre Breivik	Rune Berg
	Jim Hansen	Gøran Andreassen
Steigen kommune	Aase Refsnes	Øystein Laxaa
	Rita Lorentsen	Rita Lorentsen
Sørfold kommune	Gisle Erik Hansen	Sten Robert Hansen
	Kolbjørn Mathisen	Daniel Koskinen
		Unn Karin Pedersen
		Rune Edvardsen
Værøy kommune	Bente Grovassbakk	
	Susan Berg	Asbjørn Myklebust
	Rita Adolfsen	Jill Arntsen

Representantskapets behandling:

Representanter til stede i møtet er markert med uthevet skrift.

Sak 11/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

1. *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Representantskapets behandling:

1. *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Sak 12/23 Valg av to til å underskrive protokollen - digitalt

Forslag til vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen digitalt:

1. *Marlen Rendall Berg*
2. *Jan-Folke Sandnes*

Representantskapets behandling:

Følgende ble valgt til å underskrive protokollen digitalt:

1. *Marlen Rendall Berg*
2. *Jan-Folke Sandnes*

Sak 13/23 Revisjon av budsjett- og økonomiplan for Salten Brann IKS 2023 - 2026

Styrets innstilling til vedtak for representantskapet:

1. *Driftsbudsjett og økonomiplan 2023 – 2026 inklusiv kjent lønns- og prisvekst, estimert pensjonskostnad (BKP) samt øvrige nye forutsetninger vedtas og legges til grunn for selskapets drift med en samlet kommunal finansiering på kr. **96 327 285**.*
2. *Salten brann skal iverksette effektiviseringstiltak for å tilpasse eksisterende drift til vedtatte økonomiske rammer, og legger til grunn at nye tjenester finansieres ekstraordinært, ut over nivå for kommunal deflator.*
3. *Materiellinvesteringer i økonomiplanperioden reduseres fra kr. 70 000 000 til kr. 30 000 000.*
4. *Investeringsplan for 2023 på kr 11 700 000 vedtas. Selskapet gis myndighet til å ta opp et finansierings lån i henhold til investeringsplan pålydende kr. 12 000 000,- med mulighet til å forsere investering for 2024 med ytterligere kr. 10 000 000 ved behov i 2023.*
5. *Øvre grense for lån settes til kr. 70 000 000 i økonomiplanperioden 2023 – 2026 jfr. vedtatt selskapsavtale.*
6. *Tilknytningsavgift iht. ny §7 fastsettes til kr. 1 300 000 for årsbudsjett 2023.*
7. *Inntektsmål for markedsavdelingen settes til kr. 35 388 150,- for år 2023. Det beregnes prisvekst på prismodell med 5 % fra 1. april 2023.*
8. *Kommunal finansiering for feiing på kr. 8 804 900 danner grunnlaget for den kommunale feieavgiften som vedtas av den enkelte kommune iht. fordelingsnøkkel i denne saken. Sats er:*

- a. For bolig; kr. 255 pr. år.
  - b. For fritidsbolig; kr. 158 pr. år
9. Avsetning til bundet fond 110-nødsentral godkjennes iht. til økonomiplanen.
- a. Kr. 690 991 (2023), kr. 8 400 084 (2024), kr. 13 519 094 (2025) og kr. 16 009 098 (2026)
  - b. Fondet skal finansiere større deler av nytt oppdragshåndteringssystem for 110-nødsentralen i Nordland samt ivareta framtidige materiellinvesteringer som følge av statlige vedtak og pålegg.
  - c. Eventuelle tilbakebetalinger av merinntekter til kommuner i Nordland gjøres etter andel av alarminntekter med virkning fra og med 2025.
10. Bruk av fond godkjennes til drift
- a. Bruk av disposisjonsfondet til drift kr. 1 324 834.
  - b. Bundet fond feiertjenesten til drift kr. 3 219 964.
  - c. Bundet fond profilering kr. 20.000 for 2023.
11. Fremføring av tidligere års merforbruk på til sammen kr. 8 500 000 godkjennes etter følgende plan:
- a. Inndekning 2024; kr. 3 500 000.
  - b. Inndekning 2025; kr. 2 500 000.
  - c. Inndekning 2026; kr. 2 500 000.
12. Bruk av premiefondet i Bodø pensjonskasse godkjennes, for dekking av alle pensjonskostnader, oppad begrenset til kr. 22 000 000 for 2023.

Representantskapets behandling:

Behandlingen av sak 13/23 utsettes.

Sak 14/23 Endring av selskapsavtalen for NKS110 IKS

Styrets innstilling til vedtak for representantskapet:

1. Styret anbefaler representantskapet å vedta de endringer som tilligger eierne å vedta belyst i denne saken, herunder:
  - a. Kapittel 3 – Endring av ordlyd i formålet.
  - b. Kapittel 6 – Endringer i andre forpliktelser herunder økt låneramme.
  - c. Kapittel 17 - Drift av selskapet, presisering som følge av endringer i formål.

Representantskapets behandling:

1. Styret anbefaler representantskapet å vedta de endringer som tilligger eierne å vedta belyst i denne saken, herunder:
  - a. Kapittel 3 – Endring av ordlyd i formålet.
  - b. Kapittel 6 – Endringer i andre forpliktelser herunder økt låneramme.
  - c. Kapittel 17 - Drift av selskapet, presisering som følge av endringer i formål.

Sak 15/22 Eventuelt

Forslag til vedtak:

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,

e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Electronically signed / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
<https://sign.visma.net/nb/document-check/ebedd80a-a2a3-4277-b357-7222b24c47c0>

 visma sign

www.vismasign.com

Representantskapets behandling:

-----O-----

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page

Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

Bodø 7. august 2023

*Til
Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS*

PROTOKOLL FRA REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS – MANDAG 7. AUGUST 2023

SAKSLISTE

Sak 16/23	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 17/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 18/23	Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
Sak 19/23	(Opprinnelig sak 13/23) Revisjon av budsjett- og økonomiplan for Salten Brann IKS 2023 - 2026
Sak 20/22	Eventuelt

Møtet ble gjennomført via Teams.

Sak 16/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Kommune	Navn	Vararepresentanter
Beiarn kommune	Andre Kristoffersen	Rune Jørgensen
		Marit Moldjord
	Torbjørn Grimstad	Håkon Sæther
		Frank Vilhelmsen
		Linda T Moen
Bodø kommune	Ida Marie Pinnerød	Ola Smeplass
		Paro Nina Lyngmo
	Ole Henrik Hjartøy	Janne Ellingsen
		Lars Petter Rekkedal
Fauske kommune	Marlen Rendall Berg	Ronny Borge
		Kassandra E B Petsa
	Trine Nordvik Løkås	Nils Christian Steinbakk
		Kathrine Moan Larsen
		Geir Olsen
Gildeskål kommune	Bjørn Magne Pedersen	Ola Kaldager
	Ida K. Heen	Anne Wiik
Hamarøy kommune	Britt Kristoffersen	Elin Eidsvik
	Jan-Folke Sandnes	Heidi Kalvåg
Meløy kommune	Sigurd Stormo	Ken-Henry Solhaug
	Jim Helge Andersen	Marthe Barvik
Saltdal kommune	Sverre Breivik	Rune Berg
	Jim Hansen	Gøran Andreassen
Steigen kommune	Aase Refsnes	Øystein Laxaa
	Rita Lorentsen	Rita Lorentsen
Sørfold kommune	Gisle Erik Hansen	Sten Robert Hansen
		Daniel Koskinen
	Kolbjørn Mathisen	Unn Karin Pedersen
		Rune Edvardsen
		Bente Grovassbakk
Værøy kommune	Susan Berg Kristiansen	Asbjørn Myklebust
	Rita Adolfsen	Jill Arntsen

Representantskapets behandling:

Representanter til stede i møtet er markert med uthevet skrift.

Sak 17/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

1. *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Representantskapets behandling:

1. *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Sak 18/23 Valg av to til å underskrive protokollen - digitalt

Forslag til vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen digitalt:

1. *Ida Marie Pinnerød*
2. *André Kristoffersen*

Representantskapets behandling:

Følgende ble valgt til å underskrive protokollen digitalt:

1. *Ida Marie Pinnerød*
2. *André Kristoffersen*

Sak 19/23 (Opprinnelig sak 13/23) Revisjon av budsjett- og økonomiplan for Salten Brann IKS 2023 - 2026

Styrets innstilling til vedtak for representantskapet:

1. *Driftsbudsjett og økonomiplan 2023 – 2026 inklusiv kjent lønns- og prisvekst, estimert pensjonskostnad (BKP) samt øvrige nye forutsetninger vedtas og legges til grunn for selskapets drift med en samlet kommunal finansiering på kr. **96 327 285**.*
2. *Salten brann skal iverksette effektiviseringstiltak for å tilpasse eksisterende drift til vedtatte økonomiske rammer, og legger til grunn at nye tjenester finansieres ekstraordinært, ut over nivå for kommunal deflator.*
3. *Materiellinvesteringer i økonomiplanperioden reduseres fra kr. 70 000 000 til kr. 30 000 000.*
4. *Investeringsplan for 2023 på kr 11 700 000 vedtas. Selskapet gis myndighet til å ta opp et finansierings lån i henhold til investeringsplan pålydende kr. 12 000 000,- med mulighet til å forsere investering for 2024 med ytterligere kr. 10 000 000 ved behov i 2023.*
5. *Øvre grense for lån settes til kr. 70 000 000 i økonomiplanperioden 2023 – 2026 jfr. vedtatt selskapsavtale.*
6. *Tilknytningsavgift iht. ny §7 fastsettes til kr. 1 300 000 for årsbudsjett 2023.*
7. *Inntektsmål for markedsavdelingen settes til kr. 35 388 150,- for år 2023. Det beregnes prisvekst på prismodell med 5 % fra 1. april 2023.*
8. *Kommunal finansiering for feiing på kr. 8 804 900 danner grunnlaget for den kommunale feieavgiften som vedtas av den enkelte kommune iht. fordelingsnøkkel i denne saken. Sats er:*

- a. For bolig; kr. 255 pr. år.
  - b. For fritidsbolig; kr. 158 pr. år
9. Avsetning til bundet fond 110-nødsentral godkjennes iht. til økonomiplanen.
- a. Kr. 690 991 (2023), kr. 8 400 084 (2024), kr. 13 519 094 (2025) og kr. 16 009 098 (2026)
  - b. Fondet skal finansiere større deler av nytt oppdragshåndteringssystem for 110-nødsentralen i Nordland samt ivareta framtidige materiellinvesteringer som følge av statlige vedtak og pålegg.
  - c. Eventuelle tilbakebetalinger av merinntekter til kommuner i Nordland gjøres etter andel av alarminntekter med virkning fra og med 2025.
10. Bruk av fond godkjennes til drift
- a. Bruk av disposisjonsfondet til drift kr. 1 324 834.
  - b. Bundet fond feiertjenesten til drift kr. 3 219 964.
  - c. Bundet fond profilering kr. 20.000 for 2023.
11. Fremføring av tidligere års merforbruk på til sammen kr. 8 500 000 godkjennes etter følgende plan:
- a. Inndekning 2024; kr. 3 500 000.
  - b. Inndekning 2025; kr. 2 500 000.
  - c. Inndekning 2026; kr. 2 500 000.
12. Bruk av premiefondet i Bodø pensjonskasse godkjennes, for dekking av alle pensjonskostnader, oppad begrenset til kr. 22 000 000 for 2023.

Representantskapets behandling:

Beiarn kommune fremmet følgende forslag til nytt punkt 1 i styrets innstilling som følger;

1. Driftsbudsjett og økonomiplan 2023 – 2026 inklusiv kjent lønns- og prisvekst, estimert pensjonskostnad (BKP) samt øvrige nye forutsetninger vedtas og legges til grunn for selskapets drift med en samlet kommunal finansiering på kr. 95 200 000.

Avstemming (Totalt 22 stemmer jfr. § 8, krav om simpelt flertall):

1. Beiarn kommunes forslag til endring:
  - a. For; Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Steigen, Hamarøy og Sørfold (2+1+1+1+1+1 → 7 stemmer)
  - b. Mot Bodø, Meløy, Værøy, Fauske (9+3+2+1 → 15 stemmer)

Forslaget falt, 7 mot 15 stemmer.

2. Styrets innstilling:
  - a. For; Bodø, Meløy, Værøy, Fauske (9+3+2+1 → 15 stemmer)
  - b. Mot; Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Steigen, Hamarøy og Sørfold (22 – 15 → 7 stemmer)

Forslaget er vedtatt, 15 mot 7 stemmer.

Vedtaket

1. Driftsbudsjett og økonomiplan 2023 – 2026 inklusiv kjent lønns- og prisvekst, estimert pensjonskostnad (BKP) samt øvrige nye forutsetninger vedtas og legges til grunn for selskapets drift med en samlet kommunal finansiering på kr. **96 327 285**.
2. Salten brann skal iverksette effektiviseringstiltak for å tilpasse eksisterende drift til vedtatte økonomiske rammer, og legger til grunn at nye tjenester finansieres ekstraordinært, ut over nivå for kommunal deflator.
3. Materiellinvesteringer i økonomiplanperioden reduseres fra kr. 70 000 000 til kr. 30 000 000.
4. Investeringsplan for 2023 på kr 11 700 000 vedtas. Selskapet gis myndighet til å ta opp et finansierings lån i henhold til investeringsplan pålydende kr. 12 000 000,- med mulighet til å forsere investering for 2024 med ytterligere kr. 10 000 000 ved behov i 2023.
5. Øvre grense for lån settes til kr. 70 000 000 i økonomiplanperioden 2023 – 2026 jfr. vedtatt selskapsavtale.
6. Tilknytningsavgift iht. ny §7 fastsettes til kr. 1 300 000 for årsbudsjett 2023.
7. Inntektsmål for markedsavdelingen settes til kr. 35 388 150,- for år 2023. Det beregnes prisvekst på prismodell med 5 % fra 1. april 2023.
8. Kommunal finansiering for feiing på kr. 8 804 900 danner grunnlaget for den kommunale feieavgiften som vedtas av den enkelte kommune iht. fordelingsnøkkel i denne saken. Sats er:
  - a. For bolig; kr. 255 pr. år.
  - b. For fritidsbolig; kr. 158 pr. år
9. Avsetning til bundet fond 110-nødsentral godkjennes iht. til økonomiplanen.
  - a. Kr. 690 991 (2023), kr. 8 400 084 (2024), kr. 13 519 094 (2025) og kr. 16 009 098 (2026)
  - b. Fondet skal finansiere større deler av nytt oppdragshåndteringssystem for 110-nødsentralen i Nordland samt ivareta framtidige materiellinvesteringer som følger av statlige vedtak og pålegg.
  - c. Eventuelle tilbakebetalinger av merinntekter til kommuner i Nordland gjøres etter andel av alarminntekter med virkning fra og med 2025.
10. Bruk av fond godkjennes til drift
  - a. Bruk av disposisjonsfondet til drift kr. 1 324 834.
  - b. Bundet fond feiertjenesten til drift kr. 3 219 964.
  - c. Bundet fond profilering kr. 20.000 for 2023.
11. Fremføring av tidligere års merforbruk på til sammen kr. 8 500 000 godkjennes etter følgende plan:
  - a. Inndekning 2024; kr. 3 500 000.
  - b. Inndekning 2025; kr. 2 500 000.
  - c. Inndekning 2026; kr. 2 500 000.
12. Bruk av premiefondet i Bodø pensjonskasse godkjennes, for dekking av alle pensjonskostnader, oppad begrenset til kr. 22 000 000 for 2023.

Sak 20/22 Eventuelt

Gjennomføring av nytt eiermøte for Salten Brann IKS

Forslag til vedtak:

Leder rep skap foreslår nytt eiermøte, onsdag kl. 1000, den 20. september 2023.

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,

e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no / Elektronisk underskrevet

https://sign.visma.net/nb/document-check/5e7668ec-9c79-4ad6-8760-7310c94787cf

Representantskapets behandling:

Rep skap vedtar nytt eiermøte, onsdag kl. 1000, den 20. september 2023. Møtet skal finne sted i Bodø.

-----O-----

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene

Møtebok

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF hhv. 30. og 31. mai 2023

Forum for
kontroll og tilsyn

Innhold

1. Innledning	3
1.1. Definisjoner.....	3
1.2. Formål.....	4
1.3. Presiseringer og avgrensninger.....	4
1.4. Sentrale bestemmelser.....	4
2. Anbefalinger	5
2.1 Protokollens innledende opplysninger.....	5
2.2 Protokollering av sakene.....	5
2.2.1 Forslag til vedtak.....	5
2.2.2 Behandling.....	5
2.2.3 Vedtak.....	6
1.3 Godkjenning av protokoll.....	7
1.4 Offentliggjøring og publisering av protokoll.....	7
Vedlegg 1: Protokollering av habilitet	8
Vedlegg 2: Protokollering av lukking av møte	9
Vedlegg 3: Eksempelprotokoll	10

1. Innledning

Anbefalingene for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene er utarbeidet av NKRF og FKT. Arbeidet med anbefalinger kom i gang våren 2022 som følge av vedtak fattet på NKRFs årsmøte i 2021. FKT sluttet seg til prosjektet ved styrevedtak juni 2022. NKRF og FKT har satt ned arbeidsgrupper som har jobbet parallelt med ulike fagområder for sekretariatene. Denne anbefalingen omhandler god skikk og praksis for føring av møtebok i kontrollutvalgssekretariatene.

Arbeidsgruppen som har jobbet med denne anbefalingen har bestått av Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT, gruppeleder), Mette Jensen Moen (Rogaland fylkeskommune), Kjell Nordengen (Viken kontrollutvalgssekretariat) og Helene Hvidsten (innleid ressurs fra NKRF).

En styringsgruppe har stått for bearbeidelse av anbefalingene etter en gjennomført høringsprosess blant medlemmene i NKRF, FKT, mfl. Styringsgruppen har oversendt forslag til anbefalinger til styret i FKT og styret i NKRF. Styringsgruppen har bestått av Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT), Arnar Helgheim (Sekretariat for kommunale kontrollutvalg, SEKOM), Bjørn Bråthen (NKRF), Carine S. Jøssang (Rogaland Kontrollutvalgssekretariat), Eli Merete Velle (Sekretariatet for kontrollutvalget - Bergen kommune), Helene Hvidsten (innleid ressurs fra NKRF), Paul Ivar Stenstuen (Konsek Trøndelag) og Pål Ringnes, leder (Viken kontrollutvalgssekretariat).

1.1. Definisjoner

Anbefaling – Anbefalingene gir uttrykk for beste praksis. De er ikke-forpliktende faglige råd for utøvelse av arbeidsoppgavene.

Møtebok – Dokument som er opprettet i tråd med kravene i kommuneloven § 11-4, og som blir brukt synonymt med begrepet møteprotokoll.

Kommune – Brukt som fellesbetegnelse for kommuner og fylkeskommuner.

Kommunestyre – Brukt som fellesbetegnelse for kommunestyre og fylkesting.

Minimumskrav - Med minimumskrav mener vi krav i lov og forskrift, forsvarlig saksbehandling og andre normative krav.

Gradering

- a) **Må** eller **skal** gir uttrykk for minimumskrav til omfanget av sekretariatets utredningsansvar og saksforberedelse.
- b) **Bør** innebærer at en løsning er anbefalt som god praksis for utøvelse av oppgavene
- c) **Kan** betyr en mulig løsning, men som ikke nødvendigvis anses å være beste praksis.

1.2. Formål

Formålet er å gi anbefalinger om hvordan kontrollutvalgssekretariatene skal føre protokoll fra kontrollutvalgsmøter.

Anbefalingene skal bidra til beste praksis i kontrollutvalgssekretariatene utover lovkrav og lokale regler/bestemmelser.

1.3. Presiseringer og avgrensninger

Anbefalingene gjelder både for kommunale og fylkeskommunale sekretariat.

Anbefalingene tar ikke hensyn til om maler for saksbehandlingssystem må tilpasses.

Anbefalingen omfatter ikke oppsett av sakliste og innsyn i protokoller.

Anbefalingen omfatter heller ikke bruken av hjemler knyttet til habilitets- og lukningsvurderinger.

1.4. Sentrale bestemmelser

Det skal føres møtebok fra møter i folkevalgte organer. Det rettslige grunnlaget er kommuneloven § 11-4, møtebok.

2. Anbefalinger

2.1 Protokollens innledende opplysninger

1. Protokollen skal inneholde innledende opplysninger:
  - Navn «kontrollutvalget i xx kommune»
  - Tid og sted for møtet
  - Møtende medlemmer, eventuelle forfall og vara
  - Andre møtende og helst i hvilke(n) sak(er) de møtte i
  - Hvilke saker som ble behandlet i møtet:
    - Saklisten skal være en fullstendig liste over saker behandlet i møtet. Sakene skal ha nummerering.

2.2 Protokollering av sakene

2.2.1 Forslag til vedtak

2. Sekretariatets forslag til vedtak i saken bør stå i protokollen.

2.2.2 Behandling

3. Saksopplysningene under behandling bør være kortfattet.
4. I de sakene det blir gitt en orientering bør det inngå i protokollen hvem som orienterte og hva det ble orientert om.
5. Oppdragsansvarlig revisor eller stedfortreder har, når det foreligger saklig interesse, rett til å få uttalelsene sine til saken protokollert. Det enkelte medlem har rett til å få protokollført en kort, saklig og relevant forklaring på egen stemmegivning.

Habilitet

6. For vurdering av habilitet gjelder bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel II og kommuneloven § 11-10.
7. Vurdering og vedtak om habilitet er prosessuelt og skal protokolleres under «behandling». Hjemmelen for inhabilitet skal tas inn i møteboken.
8. For eksempel på protokollering av habilitet, se vedlegg 1 *Protokollering av habilitet*.

Fritak av personlige grunner

9. Det skal komme frem av møteboken dersom et medlem blir fritatt for behandlingen av en sak etter kommuneloven § 11-11 om personlige grunner. Hjemmelen for fritaket skal tas inn i møteboken.

Lukking av møte

10. For lukking av møtet gjelder bestemmelsene i kommuneloven § 11-5 og forvaltningslovens § 13. Hjemmelen for lukkingen skal tas inn i møteboken.
11. Vedtak om lukking av møte er prosessusult og protokolleres under «behandling».
12. For eksempel på lukking av møte, se vedlegg 2 *Protokollering av lukking av møte*.

Votering

13. Ved votering skal protokollen inneholde opplysninger om resultatet av avstemningen og hvilke partier/hvem som stemte på hvilket forslag til vedtak. Dersom partiene deler seg og stemmer på ulike forslag, eller det er en eller flere uavhengige i organet, skal personene det gjelder navngis.
- Eksempler på formuleringer når vedtaket er enstemmig:
    - «sekretariats forslag ble enstemmig vedtatt»
    - «forslaget fra NN ble enstemmig vedtatt»
    - «omforent forslag ble enstemmig vedtatt»
  - Eksempel på formulering ved delt stemmegiving:
    - *Kontrollutvalget vedtok forslaget fra NN med 3 stemmer (H og 2 Ap) mot 2 stemmer (FrP og V).* Dersom medlemmer fra samme parti stemmer ulikt brukes navn og partitilhørighet ved oppgivelse av hvem som stemte hva.

2.2.3 Vedtak

14. Protokollen skal inneholde hvilket vedtak som ble truffet i hver enkelt sak.
15. Sekretariatet bør bidra til at vedtakene kan leses selvstendig og er så presise som mulig.
16. Vedtakenes gyldighet er ikke avhengig av at protokollen er godkjent.

1.3 Godkjenning av protokoll

17. Kontrollutvalget har flere valgmuligheter når protokollen skal godkjennes:

- a) Godkjenning av protokoll som siste sak i inneværende møte. Godkjent protokoll kan legges fram som referatsak i påfølgende møte.
- b) Godkjenning etter nærmere avtale. For eksempel ved at leder har fått fullmakt. Godkjent protokoll kan legges fram som referatsak i påfølgende møte.
- c) Godkjenning av protokoll i påfølgende møte som egen sak.

1.4 Offentliggjøring og publisering av protokoll

18. Møteboken bør gjøres offentlig tilgjengelig så snart som mulig etter møtet.

19. Møteboken er et offentlig dokument og skal være offentlig tilgjengelig. Unntak gjelder bare i de tilfeller der det er konkrete opplysninger som:

- a) er underlagt taushetsplikt
- b) kan unntas fra innsyn med hjemmel i lov

20. Hvis vedtaket inneholder taushetspliktbelagt informasjon, må denne informasjonen sladdes i den offentlige versjonen av møteboken. All informasjon skal fortsatt komme frem av møteboken som ikke er offentlig.

Vedlegg 1: Protokollering av habilitet

Lovhjemmel: Forvaltningsloven §§ 6 og 8

Når et medlem har meldt fra før møtet om forhold som kan gjøre hen inhabil

Varamedlem bør innkalles til møtet for å delta i avgjørelsen i saken.

I protokoll:

NN hadde før møtet gitt beskjed om forhold som kunne gjøre hen inhabil da hen (grunnen). NN fratrådte ved avgjørelsen. Varamedlem NN tiltrådte og deltok i avgjørelsen om inhabilitet. / Ev. Ingen varamedlemmer hadde anledning til å delta i avgjørelsen om inhabilitet.

Spørsmålet om habilitet blir reist i møtet

I protokoll:

NN tok opp spørsmålet om egen habilitet i møtet da hen (grunnen). N fratrådte ved avgjørelsen. Varamedlem var ikke innkalt.

Kontrollutvalgets avgjørelse av habilitetsspørsmålet

I protokoll:

Kontrollutvalget vedtok enstemmig at NN ikke er inhabil etter forvaltningslovens § 6 første / andre ledd.

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok enstemmig at NN er inhabil etter forvaltningslovens § 6 (eksakt lovhjemmel).

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok med 3 stemmer (H og 2 Ap) mot 2 stemmer (FrP og V) at NN er habil/inhabil etter forvaltningslovens § 6 (eksakt lovhjemmel). (Dersom medlemmer fra samme parti stemmer ulikt bruk navn og partitilhørighet ved oppgivelse av hvem som stemte hva.)

Kommentar: Under kontrollutvalgets behandling av habilitetsspørsmålet må eksakt lovhjemmel inn. Det vil ofte være § 6 annet ledd. Det er sjelden et kontrollutvalgsmedlem er nærstående til en part i en sak slik at det faller inn under første ledd. Det kan være tilfellet ved at privatpersoner sender henvendelse til kontrollutvalget eller ved valg av revisor.

Hvor i protokollen føres vedtak i habilitetsspørsmål

Både behandling og avgjørelse av habilitetsspørsmålet bør føres under møtebehandling. Dette fordi avgjørelse av inhabilitet er et prosessuelt anliggende og ikke en realitetsavgjørelse av den saken som er til behandling.

Vedlegg 2: Protokollering av lukking av møte

Lovhjemmel: KommuneLOven § 11-5, forvaltningsLOven § 13

Debatt om lukking av møte

Et folkevalgt organ eller møtelederen kan vedta at en debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. En avstemning om eventuell lukking av et møte skal holdes i åpent møte.

I protokollen:

Kontrollutvalget vedtok enstemmig at debatten om lukking av møtet skulle skje i lukket møte. Avstemningen om lukking av møte skjedde i åpent møte.

Alternativt:

Leder vedtok at debatten om lukking av møtet skulle skje i lukket møte. Avstemningen om lukking av møte skjedde i åpent møte.

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok med 3 stemmer (angi partitilhørighet eller person) mot 2 stemmer (angi) at debatten om lukking av møtet skulle skje i lukket møte. Avstemningen om lukking av møte skjedde i åpent møte.

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok med 3 stemmer (angi partitilhørighet eller person) mot 2 stemmer (angi) at debatten om lukking av møtet skulle skje i åpent møte. Dette forutsetter at leder er blant de 3 som stemte for åpent møte da leder alene kan vedta at debatten skal skje i lukket møte.

Kontrollutvalgets avgjørelse om å lukke møte

I protokollen:

Kontrollutvalget vedtok enstemmig å ikke lukke møtet på grunn av manglende hjemmel.

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok med 3 stemmer (angi) mot 2 stemmer (angi) å ikke lukke møtet på grunn av manglende hjemmel.

Alternativt:

Kontrollutvalget vedtok enstemmig å lukke møtet etter kommuneLOvens § 11-5 (angi konkret hjemmel, f.eks. kommuneLOvens § 11-5 annet ledd annet punktum)

Hvor i protokollen føres vedtak om lukking av møte

Både behandling og avgjørelse om lukking av møte føres under møtebehandling. Dette er et prosessuelt spørsmål og ikke knyttet til realitetsavgjørelsen i saken.

Vedlegg 3: Eksempelprotokoll

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i X kommune

Dato: xx.xx.xxxx kl. xx:xx

Sted: Møterom, bygning

Arkivsak: xxxxxxxx/xx

Til stede: Leder NN (parti)
Nestleder NN (parti),
Medlem NN (parti),
Medlem NN (parti),
Medlem NN (parti)

Møtende
varamedlemmer:

Forfall:

Andre: Fra administrasjonen møte:
Tittel, navn og eventuelt hvilke saker

Fra XX revisjon møte
Tittel, navn og eventuelt hvilke saker

Protokollfører: Tittel, navn, xx kontrollutvalgssekretariat

(Dersom noen deltar digitalt angi dette. Hvis et medlem deltar digitalt, er det et fjernmøte. Det kan da ikke behandles saker som skal gå for lukket møte.)

Møteinnkallingen og sakslisten ble godkjent. Hvis det er merknader, skriv inn dette.

- Under merknader skal sekretariatet notere avvik fra ordinær saksbehandling. Dette kan eksempelvis være:
  - Merknader til innkalling og dagsorden
  - Eksempel: «*Det var ingen merknader til innkallingen*»
  - Eksempel: «*NN ba om at sak xx ble behandlet tidlig i møtet*»
  - Rekkefølgen sakene ble behandlet i
  - Eksempel: «*Sak xx ble behandlet før sak yy, ellers i oppsatt rekkefølge.*»
  - Permisjoner
  - Eksempel: «*NN ble permittert fra møtet etter behandling av sak xx*»

(Hvis sakene ikke behandles i sakskartets rekkefølge, skriv inn dette. Er det mye endringer, kan en løsning være å skrive inn rekkefølgen for alle saker. Er det en liten endring kan en mulighet være: Sak 26/22 ble behandlet før sak 25/22, ellers i oppsatt rekkefølge. Se ellers anbefalingene om protokollens innledende opplysninger.

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
23/22	19/00233-28	XX	2
24/22	19/00235-6	XX	4
25/22	20/00130-7	XX	5
26/22	22/00062-6	XX	6
27/22	22/00078-1	XX	7
28/22	19/00238-22	XX	8
29/22	19/00236-26	XX	9
30/22	19/00172-40	XX	10

Møtet hevet kl. xx.xx

Sted, xx.xx.xxxx

NN
Leder

(Eventuelt flere navn, noen bruker hele utvalget.)

Saker til behandling

23/22 XX

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i X kommune	xx.xx.xxxx	23/22

Sekretariatets forslag til vedtak/innstilling:

(Følger av saksfremlegget hva som skal stå her)

Kontrollutvalgets møtebehandling

Her inntas:

- Behandlingen og avgjørelsen om lukking av møtet.
- Behandlingen og avgjørelsen om inhabilitet
- Fritak etter kommunelovens § 11-11 av personlige grunner
- Hvem som orienterte/presenterte saken og kort hva det ble orientert om.
- Hvilke forslag som ble fremsatt og av hvem, eventuelt at det var et omforent forslag.
- Protokolltilførsler

Votering

(Ved votering skal protokollen inneholde opplysninger om resultatet av avstemningen og hvilke partier som stemte på hvilket forslag til vedtak. Dersom partiene deler seg og stemmer på ulike forslag, eller det er en eller flere uavhengige i organet, bør personene det gjelder navngis.)

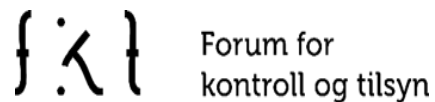
Vedtak i kontrollutvalget

(Protokollen skal inneholde hvilket vedtak som ble truffet i hver enkelt sak.)

Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene

Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF 30. og 31. mai 2023

Innhold

1. Innledning	3
1.1. Definisjoner	3
1.2. Formål.....	4
1.3. Presiseringer og avgrensinger	5
1.4. Sentrale bestemmelser	5
2. Anbefalinger	5
2.1. Møte 1: Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	5
2.2. Oppgaver mellom bestillingsmøte og prosjektplanmøte (møte 1 og 2).....	7
2.3. Møte 2: Behandling av prosjektplan for bestilt FR og EK.....	7
2.4. Oppgaver mellom prosjektplanmøte og rapportmøte (møte 2 og 3).....	8
2.5. Møte 3: Behandling av rapport fra gjennomført FR og EK.....	9
2.6. Oppgaver mellom rapportmøte og oppfølgingsmøte (møte 3 og 4)	10
2.7. Møte 4: Oppfølging av kommunestyrets vedtak i tilknytning til FR og EK.....	10

1. Innledning

Anbefalingene for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene er utarbeidet av NKRF og FKT. Arbeidet med anbefalinger kom i gang våren 2022 som følge av vedtak fattet på NKRFs årsmøte i 2021. FKT sluttet seg til prosjektet ved styrevedtak juni 2022. NKRF og FKT har satt ned arbeidsgrupper som har jobbet parallelt med ulike fagområder for sekretariatene. Denne anbefalingen omhandler god skikk og praksis for bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Arbeidsgruppen som har jobbet med denne anbefalingen har bestått av Tobias Langseth (leder av arbeidsgruppa, SE-KON), Gunhild Berg (Viken kontrollutvalgssekretariat), Arnar Helgheim (Sekretariat for kommunale kontrollutvalg, SEKOM), Kari Louise Hovland (Kontrollutvalgssekretariat innlandet, KSI) og Helene Hvidsten (innleid ressurs fra NKRF).

En styringsgruppe har stått for bearbeidelse av anbefalingene etter en gjennomført høringsprosess blant medlemmene i NKRF, FKT, mfl. Styringsgruppen har oversendt forslag til anbefalinger til styret i FKT og styret i NKRF. Styringsgruppen har bestått av Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT), Arnar Helgheim (Sekretariat for kommunale kontrollutvalg, SEKOM), Bjørn Bråthen (NKRF), Carine S. Jøssang (Rogaland Kontrollutvalgssekretariat), Eli Merete Velle (Sekretariatet for kontrollutvalget - Bergen kommune), Helene Hvidsten (innleid ressurs fra NKRF), Paul Ivar Stenstuen (Konsek Trøndelag) og Pål Ringnes, leder (Viken kontrollutvalgssekretariat).

1.1. Definisjoner

Anbefaling – Anbefalingene gir uttrykk for beste praksis. De er ikke-forpliktende faglige råd for utøvelse av arbeidsoppgavene.

Forvaltningsrevisjon (FR) – Revisjonsoppdrag med et innhold som oppfyller definisjonen i kommuneloven § 23-3 og som utføres i tråd med RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Eierskapskontroll (EK) – Revisjonsoppdrag med et innhold som oppfyller definisjonen i kommuneloven § 23-4 og som utføres i tråd med RSK 002 Standard for eierskapskontroll.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – Dokument utarbeidet og behandlet i tråd med reglene i kommuneloven §§ 23-3 og 23-4.

Prosjektplan – Dokument opprettet i tråd med RSK 001 punkt 8 og/eller RSK 002 punkt 8.

Nasjonal tilsynskalender – Database opprettet som ledd i gjennomføringen av Statsforvalternes samordningsoppdrag, jf. kommuneloven §§ 30-6 og 30-7.

Kommune – Brukt som fellesbetegnelse for kommuner og fylkeskommuner.

Kommunestyre – Brukt som fellesbetegnelse for kommunestyre og fylkesting.

Saksutredning – Dokument som belyser et saksforhold i forbindelse med et folkevalgt organs behandling. Typisk innhold er sakens bakgrunn, beskrivelse av faktiske og rettslige forhold av betydning, saksbehandlers vurdering samt forslag til vedtak. I den grad et slikt dokument har vedlegg, bør disse være spesifisert og opplistet.

Oppdragsansvarlig revisor – Utpekt person i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 10, med rolle og oppgaver som definert i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon og/eller RSK 002 Standard for eierskapskontroll punkt 1 til 3.

Minimumskrav - Med minimumskrav mener vi krav i lov og forskrift, forsvarlig saksbehandling og andre normative krav (for eksempel revisjonsstandarder).

Gradering

Anbefalingene er gradert på følgende måte:

- a) **Må** eller **skal** gir uttrykk for minimumskrav til omfanget av sekretariatets utredningsansvar og saksforberedelse.
- b) **Bør** innebærer at en løsning er anbefalt som beste praksis for utøvelse av oppgavene
- c) **Kan** betyr en mulig løsning, men som ikke nødvendigvis anses å være beste praksis.

1.2. Formål

Formålet med anbefalingen er å gi relevant veiledning til kontrollutvalgssekretariat om arbeidet som følger av foreliggende plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Anbefalingen kan også anvendes på andre bestillinger så langt det passer.

Anbefalingene skal bidra til beste praksis i kontrollutvalgssekretariatene utover lovkrav og lokale regler/bestemmelser.

1.3. Presiseringer og avgrensinger

Anbefalingene gjelder både for kommunale og fylkeskommunale sekretariat.

Revisjonsprosjekter som helt eller delvis er aktuelle å gjennomføre i samarbeid mellom flere kommuner faller utenfor formålet for denne anbefalingen.

Anbefalingene omfatter ikke sekretariatets og kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

1.4. Sentrale bestemmelser

Det rettslige grunnlaget for anbefalingene er kommuneloven kapittel 23, forskrift om kontrollutvalg og revisjon, lovens forarbeider, relevante tolkningsuttalelser og veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift.

Sekretariatet utfører saksforberedelse, iverksetting av vedtak og andre administrative oppgaver for kommunens kontrollutvalg i samsvar med kommuneloven § 23-7.

Det følger av kommuneloven § 23-7 femte ledd at den som utfører sekretariatsoppgaver er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatets utredningsplikt samsvarer i stor grad med kommunedirektørs plikt til å sørge for forsvarlig utredning av saker som legges frem for folkevalgte organer. Dette innebærer at utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak og at relevante parter skal være hørt.

2. Anbefalinger

2.1. Møte 1: Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Oppgaver før møtet

1. Sekretariatet bør avklare bestillingsprosessen med kontrollutvalget og kommunens revisor så tidlig som mulig i valgperioden. I denne forbindelse setter sekretariatet seg inn i avtaler med revisor som regulerer bestillingsprosedyren.
2. Sekretariatet bør forsikre seg om at kommunens revisor deltar i møter (fysisk eller digitalt) hvor utvalget skal bestille forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll.

Saksutredning

3. En bestilling vil i utgangspunktet være forankret i plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
4. Dersom planen ikke har prioriterte områder, bør sekretariatet i saksutredningen legge opp til at det blir en drøfting i møtet om valg av tema.
5. Kontrollutvalget kan be kommunens revisor utarbeide et notat til bruk i forbindelse med kontrollutvalgets diskusjon og prioritering av aktuelle bestillinger. Dette kan eksempelvis være prosjektutviklingsnotat eller foranalyse.
6. Saksutredningen bør oppgi tilgjengelige ressurser for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
7. Gjennomføringen av et prosjekt innen en gitt frist kan kreve mer enn tilgjengelige budsjettmidler. I slike tilfeller må sekretariatet utrede om det er rom for andre løsninger enn at kontrollutvalget fremmer sak for kommunestyret om ekstrabevilgninger.
8. Utredningsplikten innebærer at sekretariatet gjør egne vurderinger for å skaffe et best mulig beslutningsunderlag i forbindelse med bestillingen. Dette gjelder uavhengig av om det er innhentet dokumentasjon, innspill og vurderinger fra andre.

Forslag til vedtak

9. Forslag til bestillingsvedtak skal inneholde definerte fagområder og kan også angi ett eller flere tema.
10. Forslag til bestillingsvedtak bør inneholde leveringstidspunkt for prosjektplanen til sekretariatet.

Vedlegg

11. Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll bør følge saken.

Kontrollutvalgets møte

12. Viktige innspill og føringer fra kontrollutvalget bør gå fram av møteboken.
13. Vedtaket må, sammen med saksbehandlingen i kontrollutvalgets møte, gi nok informasjon til at revisor kan gjennomføre prosjektet og utarbeide prosjektplan.

2.2. Oppgaver mellom bestillingsmøte og prosjektplanmøte (møte 1 og 2)

14. Sekretariatet skal sende bestillingen til revisor etter at kontrollutvalget har fattet vedtak.
15. Når sekretariatet har mottatt prosjektplan fra revisor bør sekretariatet vurdere om prosjektplanen er i tråd med kontrollutvalgets føringer. Sekretariatet kan eksempelvis vurdere:
  - a) Er problemstillingene hensiktsmessige for å undersøke formålet med bestillingen?
  - b) Passer leveringstidspunkt og ressursramme til kontrollutvalgets møter og ressurser?
  - c) Beskriver revisor metodevalg?
  - d) Har prosjektplanen en egnet avgrensing, eller legger den opp til å svare ut mer/ mindre enn problemstillingene?
16. Dersom det uansett grunn oppstår tvil om kontrollutvalget og revisor har lik forståelse av oppdraget, skal sekretariatet så langt som mulig sørge for at spørsmålet blir avklart med oppdragsansvarlig revisor i forkant av møtet hvor prosjektplanen behandles av kontrollutvalget.
17. Sekretariatet bør avklare om revisor deltar i møtet når prosjektplanen er til behandling.

2.3. Møte 2: Behandling av prosjektplan for bestilt FR og EK

Saksutredning

18. Revisors prosjektplan bør behandles som egen sak i utvalget.
19. Saksutredningen skal, basert på prosjektplanen, beskrive formulerte problemstillinger, forventet ressursbruk og annen informasjon av betydning for kontrollutvalgets behandling av prosjektplanen.
20. Saksutredningen skal inneholde vurderinger fra sekretariatets side. Dersom prosjektet går ut over tilgjengelige budsjettmidler, skal saksutredningen si noe om mulige løsninger.

Forslag til vedtak

21. Forslag til vedtak bør formuleres slik at prosjektplanen kan ligge til grunn for revisors arbeid.

22. Dersom prosjektet går utover tilgjengelige budsjettmidler, skal forslag til vedtak avklare hvordan dette kan løses.

Vedlegg

23. Revisors prosjektplan skal vedlegges saken.

Kontrollutvalgets møte

24. I møtet må det avklares hvordan innspill og signaler som kommer fra kontrollutvalget skal presiseres. Dette kan for eksempel tas med i vedtak eller under behandling i møteboken.

2.4. Oppgaver mellom prosjektplanmøte og rapportmøte (møte 2 og 3)

25. Dersom revisor ser behov for justering av problemstillinger under gjennomføringen av et bestilt prosjekt, skal sekretariatet sørge for at dette avklares med kontrollutvalget på en egnet måte. Slike avklaringer bør skje skriftlig.
26. Sekretariatet bør holde seg orientert om fremdriften i bestilte prosjekter, og skal informere kontrollutvalget dersom det oppstår vesentlige avvik i avtalt leveringstidspunkt. Rapporteringsrutiner kan avtales med revisor.
27. Sekretariatet må vurdere om rapporten er i tråd med kontrollutvalgets bestilling og hvilken innstilling utvalget kan komme med på bakgrunn av rapporten. Sekretariatet kan eksempelvis vurdere:
- Er (alle) problemstillingen(e) fra prosjektplanen svart ut i rapporten?
  - Går det tydelig frem hvilke avvik revisjonen avdekker, og hvordan disse blir vurdert opp mot revisjonskriteriene?
  - Er høringsuttalelse fra kommunedirektøren / selskapet / eierrepresentanten med?
28. Dersom sekretariatet vurderer at rapporten ikke er i tråd med kontrollutvalgets bestilling, skal dette tas opp og avklares med oppdragsansvarlig revisor på en egnet måte før saken legges frem for kontrollutvalget.
29. Sekretariatet skal registrere rapport i nasjonal tilsynskalender så snart som mulig.
30. Sekretariatet skal gi kommunedirektøren anledning til å avgi uttalelse til kontrollutvalgets sak før kontrollutvalget behandler den. I praksis kan dette løses ved at kommunedirektøren får tilsendt sakspapirer samtidig som utsendelse til utvalget.

Kommunedirektøren kan eventuelt komme med skriftlige merknader og bli innkalt til møtet.

31. Når rapporten gjelder forvaltningsrevisjon av virksomheten i selskaper kommunen har eierinteresser i, kan representant(er) fra selskapsledelsen inviteres til møtet for å svare på spørsmål.
32. Når rapporten gjelder eierskapskontroll, kan kommunens eierrepresentant inviteres til møtet for å svare på spørsmål.

2.5. Møte 3: Behandling av rapport fra gjennomført FR og EK

Saksutredning

33. Sekretariatets saksutredning skal redegjøre for undersøkte problemstillinger, revisors konklusjoner og anbefalinger.
34. Saksutredningen skal inneholde sekretariatets vurderinger.

Forslag til vedtak

35. Det bør framkomme av forslag til vedtak at rapporten oversendes kommunestyret for behandling som egen sak.
36. Forslag til vedtak bør være basert på rapportens funn og revisors anbefalinger, og identifisere hvilken oppfølging som er forutsatt.
37. Forslag til vedtak bør inneholde en tidsfrist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om oppfølgingen av resultatet av det gjennomførte prosjektet, og kommunestyrets vedtak.

Vedlegg

38. Rapporten samt eventuell uttalelse fra kommunedirektøren til saken skal følge med.

Kontrollutvalgets møte

39. Revisor bør få anledning til å orientere om rapporten i kontrollutvalgets møte.
40. Sekretariatet bør oppfordre til at kontrollutvalgets leder benytter seg av sin møte- og talerett når kommunestyret behandler saker fra kontrollutvalget.

2.6. Oppgaver mellom rapportmøte og oppfølgingsmøte (møte 3 og 4)

41. Sekretariatet skal uten ugrunnet opphold oversende kontrollutvalgets vedtak og rapport til kommunens administrasjon for videre behandling i kommunestyret.
42. Sekretariatet bør, så langt det er adgang til, bidra til at rapporten og kontrollutvalgets vedtak behandles i kommunestyret uten ugrunnet opphold.
43. Sekretariatet bør innen tidsfristen som kommunestyret har vedtatt, be kommunedirektøren om en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om hvordan revisjonsrapporten er fulgt opp av kommuneadministrasjonen. Dersom det ikke er fastsatt en tidsfrist, må sekretariatet selv vurdere tidspunkt for innhenting av informasjon om kommunens oppfølging.
44. Dersom saken gjelder forvaltningsrevisjon av virksomheten i selskaper bør det avklares med styreleder eller daglig leder hvordan tilsvarende tilbakemelding fra selskapet skal innhentes, jf. punktet over.
45. Kommunedirektøren kan innkalles til å redegjøre for den skriftlige tilbakemeldingen om oppfølging av resultatene fra gjennomført forvaltningsrevisjon. Det samme gjelder ved oppfølging av resultater fra gjennomført eierskapskontroll.
46. Dersom saken gjelder oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon av virksomheten i selskaper, kan representant(er) fra selskapsledelsen i tillegg inviteres til å delta.
47. Dersom saken gjelder oppfølgingen av gjennomført eierskapskontroll, kan kommunens eierrepresentant(er) i tillegg inviteres til å delta dersom dette vurderes som hensiktsmessig.

2.7. Møte 4: Oppfølging av kommunestyrets vedtak i tilknytning til FR og EK

Saksutredning

48. Kontrollutvalgets oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner eller eierskapskontroller skal behandles som egne saker.
49. Utgangspunktet for kontrollutvalgets oppfølging er kommunestyrets vedtak.
50. Saksutredningen må gjengi kommunestyrets vedtak, og redegjøre for andre opplysninger som er relevante for kontrollutvalget.

51. Saksutredningen skal bygge på tilbakemelding fra kommunedirektøren eller selskapet, og den skal inneholde vurderinger fra sekretariatets side.
52. Saksutredningen bør inneholde vurderinger av om kontrollutvalget må fremme sak for kommunestyret eller velge å rapportere på annen måte, for eksempel i kontrollutvalgets årsmelding. Hovedregelen bør være å anbefale at oppfølging av rapporten behandles som egen sak i kommunestyret.

Forslag til vedtak

53. Forslaget til vedtak bør beskrive hvordan kontrollutvalget har gjennomført oppfølgingen, hva som har vært grunnlaget for denne og videre behandling.

Vedlegg

54. Skriftlige tilbakemeldinger om oppfølgingen av resultatene fra gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll fra revidert/kontrollert enhet skal følge med saken.
55. Rapport fra gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll kan følge med saken.
56. Saksutredningen fra kontrollutvalgets behandling av rapporten kan følge med saken.

Kontrollutvalgets møte

57. Eventuelle merknader til status for oppfølgingen i kommune eller selskap utarbeides med bakgrunn i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget.
58. Det bør avklares hvordan rapportering til kommunestyret skal skje.

SAK 29/23

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
30.08.2023

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Røkland, 24. august 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget